

การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ
เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

นางสาวชยพร กระต่ายทอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A DEVELOPMENT OF THAI LANGUAGE ADDITIONAL COURSE BASED ON
STANDARDS-BASED CURRICULUM USING BACKWARD DESIGN PROCESS
TO ENHANCE ANALYZING AND ANALYTICAL READING ABILITIES
OF LOWER SECONDARY STUDENTS

Miss Chaiyaporn Krataitong

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Curriculum and Instruction

Department of Curriculum, Instruction and Educational Technology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

521602

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐาน
ด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้าง
ความสามารถวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

โดย

นางสาวชยพร กระจ่างทอง

สาขาวิชา

หลักสูตรและการสอน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ แข็งขัน

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ แข็งขัน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สำลี ทองธิว)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.รุ่งนภา นุตราวังศ์)

ชยพร กระต่ายทอง : การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. (A DEVELOPMENT OF THAI LANGUAGE ADDITIONAL COURSE BASED ON STANDARDS-BASED CURRICULUM USING BACKWARD DESIGN PROCESS TO ENHANCE ANALYZING AND ANALYTICAL READING ABILITIES OF LOWER SECONDARY STUDENTS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ แข็งขัน, 204 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และ 2) ประเมินคุณภาพของรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับที่พัฒนาขึ้น การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา การดำเนินการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย และขั้นตอนที่ 3 การประเมินรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย แบ่งเป็นการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยการนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นระยะเวลา 1 ภาคเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความสามารถการวิเคราะห์ และแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ การแจกแจงความถี่ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่ใช้มาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน เน้นการประเมินกระบวนการเรียนรู้และผลงานตามสภาพจริงที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูปรีด และจัดทำหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ ตามแนวคิดของ Wiggins และ McTighe 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ระบุเป้าหมายที่ต้องการ 2) ระบุหลักฐานการประเมินที่ยอมรับได้ และ 3) วางแผนการจัดการเรียนการสอน หน่วยการเรียนรู้จำนวน 2 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การวิเคราะห์ เวลา 14 ชั่วโมง และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านเชิงวิเคราะห์ เวลา 18 ชั่วโมง จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Bloom จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Adler และ Van Doren

2. การประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า คุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก และการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยนำไปทดลองใช้ พบว่า นักเรียนทุกคนมีระดับความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยสูงกว่าก่อนเรียน

2.1 นักเรียนมีระดับความสามารถการวิเคราะห์ก่อนเรียนอยู่ในระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวน 12 คน และระดับคุณภาพพอใช้ จำนวน 8 คน และนักเรียนมีระดับความสามารถการวิเคราะห์หลังเรียนสูงขึ้น โดยนักเรียนมีระดับความสามารถการวิเคราะห์อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 5 คน และระดับคุณภาพดี จำนวน 15 คน

2.2 นักเรียนมีระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนอยู่ในระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวน 12 คน และระดับคุณภาพพอใช้ จำนวน 8 คน และนักเรียนมีระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงขึ้น โดยนักเรียนมีระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 10 คน และระดับคุณภาพดี จำนวน 10 คน

ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา ลายมือชื่อนิสิต ชยพร กระต่ายทอง
 สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์
 ปีการศึกษา 2552..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม พรทิพย์ แข็งขัน

4884606027 : MAJOR CURRICULUM AND INSTRUCTION
KEYWORDS : THAI LANGUAGE ADDITIONAL COURSE / STANDARDS-BASED CURRICULUM/
BACKWARD DESIGN PROCESS / ANALYZING ABILITY / ANALYTICAL READING ABILITY

CHAIYAPORN KRATAITONG : A DEVELOPMENT OF THAI LANGUAGE ADDITIONAL
COURSE BASED ON STANDARDS-BASED CURRICULUM USING BACKWARD DESIGN
PROCESS TO ENHANCE ANALYZING AND ANALYTICAL READING ABILITIES OF LOWER
SECONDARY STUDENTS. THESIS ADVISOR: ASSOC.PROF.PIMPAN DACHAKUPT, Ph.D.
THESIS CO-ADVISOR : ASST.PROF.PORNTIP KHAENGGKHAN, Ph.D. 204 pp.

The purposes of this research were to 1) develop the Thai language additional course based on standards-based curriculum using backward design process to enhance analyzing and analytical reading abilities of lower secondary students; 2) evaluate the quality of Thai language additional course based on standards-based curriculum using backward design process. This study was research and development (R&D). The three steps of the Thai language additional course were: 1) studying about the basic information for developing the Thai language additional course; 2) developing the Thai language additional course; and 3) evaluating the Thai language additional course. The quality evaluation of the Thai language additional course was assessed by the experts while the quality evaluation of the Thai language additional course implementation was experimented to mathayomsuksa one students in Santirat Wittayalai School in Bangkok under jurisdiction of the Office of Basic Education Commission. The duration of this experiment was one semester. The research instruments for collecting data were: the analyzing ability evaluation form and the analytical reading ability evaluation form. Data were analyzed by using descriptive statistics, frequency. The findings were as follows:

1. A Thai language additional course based on standards-based curriculum using backward design process to enhance analyzing and analytical reading abilities of lower secondary students was designed by using the learning standards as its goal for developing analyzing and analytical reading abilities of the students. The authentic assessment, the focus of which was on the students' products and performance task, was relevant to learning standards and indicators and the criterion-based rubrics were used for marking. The learning units based on standards-based curriculum using backward design were prepared based on the 3 steps of Wiggins and Mc Tighe's design. They were: 1) indentifying desired results; 2) determining acceptance evidence; and 3) planning learning experiences and instruction. The learning units consist of two units: 1) the first one: the analysis, a 14-hour learning unit, and the second one, the analytical reading, an 18-hour learning unit. The instruction for analysis was organized in accordance with Bloom's taxonomy, and analytical reading instruction was arranged based on the framework of Adler and Van Doren.

2. The experts have evaluated the course and agreed that the quality of the course was at excellent level while the quality evaluation of the Thai language additional course implementation was experimented and it was found that every student got higher level in analyzing and analytical reading abilities after learning the Thai language additional course. The other information was also included:

2.1 The pretest result showed that 12 students could be placed at the poor level and 8 students were put at the intermediate level in analyzing ability. However, after learning from this course, the post test showed that 15 students were at the good level and 5 students were at the excellent level in analyzing ability.

3.2. The pretest result showed that 12 students were at the poor level, while the 8 students were placed in the intermediate level in analytical reading ability, while the post test showed that 10 students were at the good level and 10 students were at the excellent in analytical reading ability.

Department : Curriculum, Instruction and Educational Technology..... Student's Signature.....
Field of Study : Curriculum and Instruction..... Advisor's Signature.....
Academic Year : 2009..... Co-Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความกรุณาอย่างสูงยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพันธ์ เดชะคุปต์ ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาและ คำแนะนำในการดำเนินการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมาในโอกาสนี้

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ลำลี ทองธิว และ ดร.รุ่งนภา นุตราวังศ์ คณะกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ข้อคิดและคำแนะนำเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนทุกท่านที่กรุณา ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำในการแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ด้วยความเมตตา อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน นักวิชาการศึกษาและเจ้าหน้าที่ทุกคนที่เป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอมา และ ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้ทุนส่วนหนึ่งในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและคณะครู โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย ที่ให้ความ อนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยและทดลองใช้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย และขอขอบคุณ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณนายเพชร วิจิตรนาวิน นายเฉลิมลาภ ทองอาจ นายภาสพงศ์ ผิวพอใช้ นางสาวจาริณี จันท์ศรี นางสาวสุพัตรา ตูจันดา นางสาวชุลีกร โชติดี และนางสาวจันทรา ตันติพงศานุรักษ์ ที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบคุณรุ่นพี่ รุ่นน้อง และ เพื่อนสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนทุกคนที่เป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอดมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา และขอบคุณสมาชิกในครอบครัวทุกคน ที่ให้ความรัก ความห่วงใย และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยอย่างดียิ่งตลอดเวลา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความกรุณาอย่างสูงยิ่งของผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ แข็งขัน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้อบรมสั่งสอน ให้ข้อคิด และคำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง ในพระคุณของครูที่มีต่อศิษย์อย่างหาที่เปรียบมิได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง มาในโอกาสนี้ และกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสิพันธ์ แข็งขัน ที่ให้ความเมตตา แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	8
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
กระบวนการออกแบบย้อนกลับ.....	14
ความหมายและความสำคัญของกระบวนการออกแบบย้อนกลับ.....	14
ขั้นตอนของการออกแบบย้อนกลับ.....	16
การออกแบบหลักสูตรตามกระบวนการออกแบบย้อนกลับ.....	21
การประเมินการเรียนรู้ในกระบวนการออกแบบย้อนกลับ และเกณฑ์การประเมิน.....	24
รายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน.....	28
ความหมายของรายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน.....	31
องค์ประกอบของรายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน.....	32
ขั้นตอนการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการ ออกแบบย้อนกลับ.....	33
การจัดทำหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน.....	35

	การจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน.....	38
	การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐาน ด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ.....	39
	การวิเคราะห์.....	43
	ความหมายและความสำคัญของการวิเคราะห์.....	43
	ขั้นตอนการวิเคราะห์.....	46
	แนวทางการพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์.....	47
	การวัดความสามารถการวิเคราะห์.....	49
	การอ่านเชิงวิเคราะห์.....	50
	ความหมายและความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	50
	ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	52
	ขั้นตอนของการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	53
	แนวทางการพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	57
	แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	58
	การวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	61
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64
	งานวิจัยในประเทศ.....	64
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	65
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	69
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
	การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย.....	70
	การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย.....	71
	การประเมินรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย.....	81
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
	ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย.....	90
	ผลการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย.....	91
	ผลการประเมินรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย.....	106

บทที่	หน้า
5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	114
สรุปผลการวิจัย.....	116
อภิปรายผลการวิจัย.....	122
ข้อเสนอแนะ.....	126
รายการอ้างอิง.....	128
ภาคผนวก.....	137
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิและรายงานผู้เชี่ยวชาญ.....	138
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามความคิดเห็น.....	140
ภาคผนวก ค แบบประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยและแบบประเมิน ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด.....	146
ภาคผนวก ง คู่มือการใช้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย.....	158
ภาคผนวก จ เครื่องมือประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย.....	178
ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	199
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	204

คุรุศาสตร์วิทยาทรรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตัวอย่างการพัฒนาเกณฑ์การประเมิน.....	26
2	ผลการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	40
3	เกณฑ์การประเมินความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	62
4	เกณฑ์การประเมินกระบวนการวิเคราะห์.....	73
5	เกณฑ์การประเมินผลงานการวิเคราะห์.....	75
6	เกณฑ์การประเมินกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	76
7	เกณฑ์การประเมินผลงานการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	78
8	จำนวนข้อของแบบวัดความสามารถการวิเคราะห์ จำแนกตามความสามารถ การวิเคราะห์ 3 ระดับ.....	87
9	จำนวนข้อของแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำแนกตาม ความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 ระดับ.....	88
10	โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย.....	94
11	เกณฑ์การประเมินกระบวนการวิเคราะห์.....	99
12	เกณฑ์การประเมินผลงานการวิเคราะห์.....	100
13	เกณฑ์การประเมินกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	102
14	เกณฑ์การประเมินผลงานการอ่านเชิงวิเคราะห์.....	103
15	ผลการเปรียบเทียบระดับความสามารถการวิเคราะห์ จากการทดสอบกลุ่ม ตัวอย่างก่อนและหลังเรียน จำแนกตามความสามารถการวิเคราะห์ 3 ระดับ.....	108
16	ผลการเปรียบเทียบระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากการ ทดสอบกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเรียน จำแนกตามความสามารถ การอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 ระดับ.....	109
17	ผลการประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียน	110

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวทางในการจัดลำดับความสำคัญของความรู้และทักษะที่สำคัญ.....	18
2	วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	20
3	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	69
4	เปรียบเทียบระดับความสามารถการวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียน.....	108
5	เปรียบเทียบระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียน.....	110
6	ผลการประเมินการเรียนรู้ก่อนเรียน.....	112

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยในปัจจุบันเป็นยุคแห่งความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ ข้อมูลข่าวสารมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคม การดำรงชีวิตของบุคคล ในยุคนี้จึงต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์เพื่อพิจารณาข้อมูล ข่าวสาร และสภาพความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างละเอียดรอบคอบและมีเหตุผล การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาคนให้มีความสามารถในการ วิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น จึงทำให้การศึกษาเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมมากขึ้น เนื่องจากการศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคน สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ที่เน้นการปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเร่งด่วน เพื่อพัฒนาคุณภาพของคนไทยยุคใหม่ให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีนิสัย ใฝ่เรียนรู้ มีความสามารถในการสื่อสาร คิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา ทำงานเป็นกลุ่มได้อย่าง เป็นกัลยาณมิตร มีทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น โดยจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและ ประเมินผลอย่างมีคุณภาพ เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552: 10-15) และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 ที่กำหนดว่า ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม เพื่อฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรม ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น (สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 13-14)

การวิเคราะห์ เป็นการจำแนกส่วนประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้ว พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบนั้น เพื่อพิจารณาข้อสรุปที่ถูกต้อง (Bloom, 1956: 163) ดังที่ Slavin (2003: 467) สรุปว่า การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนก องค์ประกอบของข้อมูลหรือความคิดที่ซับซ้อน เพื่อให้เข้าใจโครงสร้าง หรือวิธีการที่องค์ประกอบ เหล่านั้นจัดเรียง หรือสัมพันธ์กัน การวิเคราะห์เป็นการคิดพื้นฐานที่มีความจำเป็นสำหรับทุกคน

และมีประโยชน์อย่างยิ่ง ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ระดับองค์กรและระดับประเทศ การวิเคราะห์ เป็นทักษะที่ใช้มากในวงการศึกษาและอาชีพมากมายหลายสาขา ผู้ชำนาญการในสาขาใดก็ตาม ต้องมีความสามารถเชิงวิเคราะห์ในสาขาวิชาของตน จึงจะมีความรู้ความเข้าใจและมีความก้าวหน้าในการศึกษา หรืออาชีพในสาขานั้น (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2548: 9; ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2548: 246-247) การคิดลักษณะนี้มีความสำคัญมาก เนื่องจากการวิเคราะห์ ช่วยพัฒนาความเป็นคนช่างสังเกต พิจารณาความแตกต่างและความเป็นเหตุเป็นผลของสิ่งที่เกิดขึ้น ก่อนที่จะตัดสินใจสรุปสิ่งใดลงไป ดังที่ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2548: 106) สรุปว่า การวิเคราะห์เป็นการคิดที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน ซึ่งบุคคลจะต้องใช้ในการพิจารณาองค์ประกอบ โครงสร้าง และความเป็นเหตุเป็นผลของเหตุการณ์ต่างๆ เพื่อให้ทราบแนวโน้ม หรือผลที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจนั้น นอกจากนี้ การวิเคราะห์ยังเป็นพื้นฐานหรือขั้นต่อนำไปสู่การคิดระดับสูงลักษณะอื่นๆ ได้แก่ การคิดสังเคราะห์ (synthesis thinking) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) การคิดไตร่ตรอง (reflective thinking) และการคิดสร้างสรรค์ (creative thinking) อีกด้วย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2549: 2-3) ดังที่ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2548: 40) กล่าวว่า “การวิเคราะห์เป็นพื้นฐานของการคิดในมิติอื่นๆ”

การคิดกับการอ่านมีความสัมพันธ์กัน คนที่มีทักษะการคิดก็จะมีทักษะการอ่านด้วย ดังที่ Tompkins และ Hoskisson (1991: 267) กล่าวว่า “ผู้อ่านจะสร้างปฏิภานสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับการคิด เพราะการคิดมีความสัมพันธ์กับทักษะทางภาษา” และสอดคล้องกับที่ Heilman, Blair และ Rupley (1994: 371) กล่าวว่า “ทักษะการวิเคราะห์ทำให้นักเรียนอ่านและจำแนกข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้”

การอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการอ่านเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ โดยการพิจารณาลักษณะเนื้อหา การตีความเนื้อหา และการวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา เพื่อช่วยให้พิจารณาเรื่องที่อ่านอย่างละเอียด ค้นพบข้อเท็จจริง เข้าใจความคิดของผู้เขียน และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล (Adler และ Van Doren, 1972: 60) ดังที่ Potter (2005: 52-63) สรุปว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการวิเคราะห์หาข้อเท็จจริง หรือแนวคิดที่ต้องการจากข้อมูล โดยแบ่งข้อมูลทั้งหมดออกเป็นส่วนๆ และพิจารณาความสัมพันธ์และความสอดคล้อง สอดคล้องกับที่ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2548: 3) กล่าวว่า “ในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้อ่านจะต้องจำแนกแยกแยะได้ว่า รูปแบบของงานประพันธ์ที่อ่านนั้น เป็นอะไร เช่น เป็นนิทาน บทละคร นวนิยาย เรื่องสั้น บทร้อยกรอง บทความ ฯลฯ พิจารณาว่า เนื้อหาประกอบด้วยอะไรบ้าง โดยแยกเนื้อเรื่องออกเป็นส่วนๆ ให้เห็นว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน

เมื่อไร อย่างไร พิจารณาแต่ละส่วนให้ละเอียดลงไปว่าประกอบกันอย่างไร หรือประกอบด้วยอะไรบ้าง วิเคราะห์ทัศนคติของผู้แต่ง เพื่อทราบจุดมุ่งหมายที่อยู่เบื้องหลังผ่านทางภาษาและถ้อยคำที่ใช้ เป็นต้น” การอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการอ่านที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิเคราะห์เรื่องและความคิดของผู้เขียนที่ต้องการจะสื่อความหมายให้กับผู้อ่าน ดังที่ กรมวิชาการ (2546: 208) สรุปว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นทักษะการอ่านในระดับที่สูงขึ้นกว่าการอ่านทั่วไป มิใช่เป็นเพียงการอ่านเพื่อความรู้และความเพลิดเพลินเท่านั้น แต่ยังต้องวิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนในด้านต่างๆ ด้วย ครูควรจัดให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างจริงจัง เพื่อนำไปสู่การสร้างความรู้ ความคิด การตัดสินใจ แก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

การส่งเสริมและพัฒนาการวิเคราะห์และการอ่านให้นักเรียนทุกระดับชั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการพัฒนาการอ่านระดับสูง หรือการอ่านที่เน้นการคิดรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะการวิเคราะห์ ดังนั้น คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550: 10-11) จึงกำหนดนโยบายในการพัฒนาการอ่านว่า จะต้องให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่อง แล้วพิจารณาและวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการอ่านอย่างแท้จริงและประสบความสำเร็จในการศึกษา นอกจากการวิเคราะห์จะเป็นเครื่องมือพัฒนาการอ่านแล้ว ในขณะเดียวกันการอ่านก็เป็นเครื่องมือพัฒนาการวิเคราะห์ด้วยเช่นกัน การจัดการเรียนรู้สาระการอ่านจึงจำเป็นต้องให้นักเรียนใช้การวิเคราะห์ กระทรวงศึกษาธิการ จึงเน้นทักษะสองประการนี้เป็นอย่างยิ่ง โดยบรรจุไว้ในสาระการอ่านของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ทุกช่วงชั้น และกำหนดเกณฑ์การผ่านช่วงชั้นและการจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า นักเรียนทุกคนต้องผ่านการประเมินการอ่านและคิดวิเคราะห์ให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด (กรมวิชาการ, 2545: 25-26)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีการกำหนดสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ในหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยแล้วก็ตาม แต่ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เมื่อ พ.ศ. 2549 พบว่า มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปรับปรุง และผลการประเมินสถานศึกษา จำนวน 17,562 แห่ง พบว่า มีสถานศึกษาเพียงร้อยละ 11.1 ที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี และผลการประเมินมาตรฐานนี้เป็นผลการประเมินที่ต่ำที่สุดจาก

มาตรฐานทั้งหมด 14 มาตรฐาน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2550: online) นอกจากนี้ ยังพบผลการประเมินด้านการอ่านของนักเรียนอายุ 15 ปี ของกลุ่มประเทศสมาชิก OECD ตามโครงการ PISA (Organization for Economic Cooperation and Development, 2003: online) ว่า นักเรียนร้อยละ 74 มีความรู้และทักษะการอ่านในระดับต้น กล่าวคือ สามารถอ่านและจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ เมื่อข้อความค่อนข้างง่ายและมีความหมายตรง แต่ไม่สามารถอ้างอิง หรือเปรียบเทียบได้

ผลการประเมินดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีทักษะวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นเรื่องยาก ดังที่ Heilman, Blair และ Rupley (1994: 371) แสดงความคิดเห็นไว้ สรุปได้ว่า การสอนให้นักเรียนมีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นงานที่ยากที่สุดของครูสอนภาษา เพราะมีนักเรียนน้อยมากที่สามารถอ่านและจำแนกข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ไม่ดีเท่าที่ควร

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับสภาพปัญหาการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้สังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในการประชุมครูผู้สอนภาษาไทยที่เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของกรุงเทพมหานคร การประชุมดังกล่าวสรุปปัญหาได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยเฉพาะนักเรียนที่เรียนในช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) กล่าวคือ นักเรียนไม่สามารถวิเคราะห์ จำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ ไม่มีทักษะในการตัดสินใจว่าสิ่งใดควรเชื่อและสิ่งใดไม่ควรเชื่อ ไม่สามารถแสดงความรู้สึกรู้สึก หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ ครูผู้สอนภาษาไทยของแต่ละโรงเรียนได้พยายามหาวิธีแก้ไข โดยการจัดทำแบบฝึกการวิเคราะห์ และแบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์ แต่ผลจากการใช้แบบฝึกก็ยังไม่เป็นที่น่าพอใจเท่าที่ควร และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่า สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาควรจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับนักเรียน เนื่องจากครูมีภาระงานสอนมาก และต้องปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมาย และประเด็นสำคัญ คือ ไม่มีความรู้และความชำนาญในการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

เมื่อศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน (รัตนา บรรณารธรรม, 2546; นราวิน ไวยมาลา, 2548; สมฤดี สุปียพันธ์, 2548; สารีภา รณทอง, 2548; จุลลดา จุลเสวก, 2549) การจัดกิจกรรม

การเรียนการสอน (พัชราภรณ์ พิมละมาศ, 2544; วาสนา สวนสีดา, 2548; สกุลการ สังข์ทอง, 2548; สุภาภรณ์ แก่นทอง, 2548) และการพัฒนาแบบวัดและแบบประเมิน (อัญญารัตน์ เจริญพุดผิณาด, 2546 และสุพัตรา แสงสุวรรณ, 2549) ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน เช่น การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านภาษาไทย เพื่อความเข้าใจโดยใช้กลวิธีการอ่าน-การคิด สำหรับนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ของ สุจิตรา ศรีนวล (2533) การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยกลวิธีการเรียนภาษาไทย โดยใช้หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของ ศุภวรรณ เล็กวิไล (2539) งานวิจัยดังกล่าว ส่วนใหญ่ก็ยังเป็นงานวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา อย่างไรก็ตาม ยังพบว่า นักเรียนยังมีปัญหาในการวิเคราะห์และอ่านเชิงวิเคราะห์ และยังไม่พบงานวิจัยที่เป็นการพัฒนารายวิชาแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

นอกจากนี้ รายงานสรุปผลจากการประชุมเรื่อง การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2550 เกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 พบปัญหาและความต้องการของครูที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ ครูผู้สอนภาษาไทยต้องการรายวิชาเพิ่มเติมที่สามารถแก้ไขปัญหาการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างเร่งด่วน เพราะครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีความชำนาญในการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติม เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนยังมีปัญหาในการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน จึงใช้การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยเป็นแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าว

หน่วยงานในต่างประเทศ เช่น The Access Center Improving Outcomes for All Students (2006: online) ตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาโปรแกรมการอ่าน และพัฒนาโปรแกรมการอ่านสำหรับนักเรียนเกรด 8 ที่สอดคล้องกับนโยบาย The No Child Left Behind Act 2001 ของสหรัฐอเมริกาที่มุ่งเน้นให้การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ ศูนย์แห่งนี้ได้จัดประชุมสัมมนาในระดับชาติร่วมกับสถาบันชาติเพื่อการพัฒนาสุขภาพเยาวชนและทรัพยากรมนุษย์ (National Institute of Child Health and Human Development [NICHD]) เพื่อกำหนดองค์ประกอบของโปรแกรมการอ่านที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ (1) มีพื้นฐานมาจากการวิจัย

ความต้องการของครู หรือนักเรียน (2) สามารถประเมินพัฒนาการของนักเรียนได้ (3) มีความสัมพันธ์กับการออกแบบการเรียนการสอน (4) มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นระบบ (5) มีการเตรียมความพร้อมครูเพื่อการใช้โปรแกรม (6) มีการจัดทำวัสดุการสอนและเอกสารโปรแกรม (7) มีการกำหนดเวลาในการพัฒนาการอ่านที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน และ (8) มีข้อเสนอแนะทางการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม นวัตกรรมด้านโปรแกรมการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ก็ยังมีค่อนข้างน้อย ทั้งๆ ที่เป็นภารกิจของครูสอนภาษาทุกคน (Peters, 1999: online)

สำหรับการพัฒนารายวิชาของประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนารายวิชาแบบอิงมาตรฐาน โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย หรือกรอบทิศทางการพัฒนาว่า นักเรียนควรรู้และสามารถปฏิบัติได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้นั้น เป็นการพัฒนารายวิชาตามแนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐานที่มีลักษณะสำคัญ คือ (1) มาตรฐานเป็นจุดเน้นของการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับ (2) องค์ประกอบของหลักสูตรเชื่อมโยงกับมาตรฐาน (3) หน่วยการเรียนรู้คือหัวใจของหลักสูตร (4) กระบวนการ และขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรมีความยืดหยุ่น และ (5) การประเมินผลสะท้อนมาตรฐานอย่างชัดเจน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552: 3-6) นอกจากนี้ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนทราบผลการปฏิบัติที่คาดหวังจากการเรียนอย่างชัดเจน และทราบว่าตนเองจะต้องทำอะไรบ้าง เพื่อให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด มาตรฐานการเรียนรู้ช่วยครูในการสร้างหลักสูตร ออกแบบการสอนและการประเมิน ช่วยให้ครูทราบว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่นักเรียนควรรู้ หลักสูตรและการประเมินแบบอิงมาตรฐานจะช่วยให้การสอนของครูมีเป้าหมายที่ชัดเจนกว่าหลักสูตรแบบอื่น (Harris และ Carr, 1996: 13-14) ดังที่ Wilson (2009: online) พบว่า นักเรียนที่เรียนรู้ในรายวิชาที่ใช้แนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐานสามารถเรียนรู้ได้ดี

การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐาน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการใช้อนุรักษ์การเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย ประกอบด้วย ความรู้และทักษะที่จัดเพิ่มเติมจากรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน แต่การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานนี้ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้ เนื่องจากครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีความชำนาญจึงยังไม่สามารถพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานและจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดได้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับในการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐาน เพราะกระบวนการออกแบบย้อนกลับ

เป็นการออกแบบที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนานักเรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ (Wiggins และ McTighe, 2006: 14) ดังที่ Carlson (2008: online) พบว่า การพัฒนารายวิชาโดยใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับ ช่วยให้นักศึกษามุ่งเป้าหมายในการเรียนรู้ และตั้งใจเรียนรู้มากขึ้น และสอดคล้องกับ Daugherty (2006: 135) สรุปว่า การออกแบบรายวิชาด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้ครูผู้สอนรู้จักออกแบบวิชาและการสอน ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของสิ่งที่กำลังเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีความหมายมากขึ้น

กระบวนการออกแบบย้อนกลับ (backward design process) เป็นการออกแบบหลักสูตรหรือรายวิชา หรือหน่วยการเรียนรู้ด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ โดยเริ่มจากการกำหนดเป้าหมาย หรือมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด แล้วกำหนดผลงานที่ต้องการให้นักเรียนปฏิบัติเกณฑ์การประเมิน และวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ ถ้าครูสามารถกำหนดเป้าหมาย หรือสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนเรียนรู้ และหลักฐานการเรียนรู้ได้แล้ว ก็จะสามารถกำหนดเนื้อหา วิธีสอน และกิจกรรมที่จะไปสู่เป้าหมายได้เหมาะสมและชัดเจนขึ้น (Wiggins และ McTighe, 2006: 14 และสมพันธ์ทางการนิเทศและพัฒนาหลักสูตร อ้างถึงใน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552: 6)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ยังไม่สามารถพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ขึ้น เนื่องจากเป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นที่ต้องพัฒนาให้กับนักเรียน ดังแนวคิดของ Bogue and Barr (1989: online) ที่เสนอแนะว่า โปรแกรมการสอนอ่าน ระดับมัธยมศึกษาควรเน้นเรื่องการวิเคราะห์ ส่วนระดับที่สูงขึ้นควรเน้นการพัฒนาทักษะการคิดในมิติอื่นๆ ที่ลึกซึ้ง

รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานและหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ โดยเริ่มจากการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ต้องการให้นักเรียนเรียนรู้ แล้วกำหนดผลงานที่ต้องการให้นักเรียนปฏิบัติ เกณฑ์การประเมิน และวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกัน เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด

จัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์ 3 ระดับ ตามแนวคิดของ Bloom (1956) โดยการจำแนกส่วนประกอบ การพิจารณาความสัมพันธ์ และการพิจารณาข้อสรุป ซึ่งจะช่วยพัฒนาความเป็นคนมีเหตุผล ไม่ด่วนสรุป หรือตัดสินใจ โดยปราศจากการคิด ช่วยให้สรุปสิ่งต่างๆ หรือข้อมูลอย่างมีเหตุผล และจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 ระดับ ตามแนวคิดของ Adler และ Van Doren (1972) โดยการพิจารณาลักษณะเนื้อหา การตีความเนื้อหา และการวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา ซึ่งจะช่วยให้พิจารณาเรื่องที่อ่านอย่างละเอียด ค้นพบข้อเท็จจริง เข้าใจความคิดของผู้เขียน และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นนี้จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ และเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนภาษาไทยในการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีทักษะทางการคิดด้านอื่นๆ ที่ผลการประเมินยังต่ำกว่ามาตรฐานต่อไป

คำถามการวิจัย

1. รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีลักษณะอย่างไร
2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับที่พัฒนาขึ้น ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อประเมินคุณภาพของรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับที่พัฒนาขึ้น

สมมติฐานในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติม ภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถ การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า การพัฒนารายวิชา เพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเป็นเป้าหมายในการพัฒนา นักเรียน ช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพตามที่กำหนด (Glathorn, 1998: 5; Harris และ Carr, 1996: 9; Lachat, 1999: 11) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wilson (2009) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้ หลักสูตรอิงมาตรฐานสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่าหลักสูตรแบบเดิม Wiggins และ McTighe (2006: 14) สรุปว่า กระบวนการออกแบบย้อนกลับ เป็นการออกแบบที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนา นักเรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ โดยการกำหนดเป้าหมาย หรือสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนเรียนรู้ และหลักฐานการเรียนรู้อย่างชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถกำหนดเนื้อหา วิธีสอน และกิจกรรมที่จะ นำไปสู่เป้าหมายได้เหมาะสมและชัดเจนขึ้น ดังงานวิจัยของ Gibson และ Marie, 2003 และ งานวิจัยของ Wang และ Allen, 2003 ที่พบว่า การออกแบบรายวิชา หรือหน่วยการเรียนรู้โดยใช้ กระบวนการออกแบบย้อนกลับ ช่วยให้นักเรียน หรือนักศึกษาบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ ได้รวดเร็วขึ้น หรือปฏิบัติงานได้ดีกว่าใช้รูปแบบเดิม การพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์ของ Bloom (1956) โดยการจำแนกส่วนประกอบ การพิจารณาความสัมพันธ์ และการพิจารณาข้อสรุป จะช่วยพัฒนาความเป็นคนมีเหตุผล ไม่ด่วนสรุป หรือตัดสินใจ โดยปราศจากการคิด ช่วยให้สรุป สิ่งต่างๆ หรือข้อมูลอย่างมีเหตุผล และงานวิจัยของปรียานุช สดาวรรณ (2548) พบว่า นักเรียน ที่ได้รับการสอนตามกิจกรรมในหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ มีคะแนน ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์สูงกว่าก่อนการทดลอง และการพัฒนาความสามารถการอ่าน เชิงวิเคราะห์ของ Adler และ Van Doren (1972: 60) โดยการพิจารณาลักษณะเนื้อหา การตีความ เนื้อหา และการวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาจะช่วยให้พิจารณาเรื่องที่อ่านอย่างละเอียด ค้นพบ ข้อเท็จจริง เข้าใจความคิดของผู้เขียน และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และ San Diego Unified School District (2006) พบว่า นวัตกรรมหลักสูตรการอ่านเชิงวิเคราะห์ (Analytical Reading Inventory) ของ Woods และ Moe (7th Edition, 2003) ช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถ การอ่านเชิงวิเคราะห์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของมลรัฐ

ดังนั้น จึงได้ตั้งกำหนดสมมติฐานในการวิจัยว่า รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐาน ด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่พัฒนาขึ้น จะสามารถพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนได้ โดยพิจารณา ดังนี้

1. นักเรียนที่ผ่านการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐาน ด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จะแสดงความสามารถการวิเคราะห์ในระดับคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินการวิเคราะห์ที่สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน

2. นักเรียนที่ผ่านการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐาน ด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จะแสดงความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ในระดับคุณภาพตามเกณฑ์การประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทดลองใช้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐาน ด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับที่พัฒนาขึ้น เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

2. การศึกษาคุณภาพของรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับที่พัฒนาขึ้น พิจารณาจากคุณภาพของการนำรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับไปทดลองใช้ โดยกำหนดตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

2.1 ตัวแปรจัดกระทำ คือ การจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

2.2 ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐาน หมายถึง รายวิชาภาษาไทยซึ่งใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเป็นเป้าหมายในการจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม และกำหนดเกณฑ์การประเมิน เพื่อให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด ประกอบด้วย ความรู้และทักษะที่จัดเพิ่มเติมจากรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ

รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ หมายถึง รายวิชาเพิ่มเติม หรือหน่วยการเรียนรู้ที่เริ่มต้นด้วยการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ต้องการให้นักเรียนบรรลุ แล้วกำหนดผลงาน เกณฑ์การประเมิน และวางแผนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่คงทนนำไปสู่การบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด ประกอบด้วย ความรู้และทักษะที่จัดเพิ่มเติมจากรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ

ความสามารถการวิเคราะห์ หมายถึง การที่นักเรียนสามารถวิเคราะห์ตามเกณฑ์การประเมินกระบวนการวิเคราะห์ โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูบรีค ดังนี้

1. จำแนกส่วนประกอบ โดยระบุส่วนประกอบของสิ่งต่างๆ ภาพ และสถานที่ ได้ถูกต้อง ครบถ้วน
2. พิจารณาความสัมพันธ์ โดยระบุความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ และ เหตุการณ์ต่างๆ เรียงลำดับเหตุการณ์ และ อธิบายความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ได้ถูกต้อง ชัดเจน
3. พิจารณาข้อสรุป โดยระบุความชอบ หรือไม่ชอบของบุคคล และสรุปเรื่องราว หรือการกระทำจากเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตจริงได้ถูกต้อง ครบถ้วนและให้เหตุผลประกอบเหมาะสม

ความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การที่นักเรียนสามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ตามเกณฑ์การประเมินกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูบรีค ดังนี้

1. การพิจารณาลักษณะเนื้อหา โดยระบุประเภทและเนื้อหา ใจความสำคัญ ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง และแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้ถูกต้อง ครบถ้วน
2. การตีความเนื้อหา โดยระบุคำสำคัญประโยคสำคัญย่อหน้าที่มีการโต้แย้ง จุดประสงค์ และแนวคิดของผู้เขียนได้ถูกต้อง ครบถ้วน
3. การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา โดยระบุคุณค่าของเรื่องที่อ่านถูกต้อง ครบถ้วน แสดงความคิดเห็น และให้เหตุผลประกอบถูกต้อง เหมาะสม

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ที่เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เป็นนวัตกรรมให้ครูภาษาไทยสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน

2. เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะทางการคิดด้านอื่นๆ ที่ผลการประเมินยังต่ำกว่ามาตรฐาน เช่น การคิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดไตร่ตรอง เป็นต้น

2.1 เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับของครูภาษาไทย เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะทางการคิดด้านอื่นๆ ที่ผลการประเมินยังต่ำกว่ามาตรฐาน เช่น การคิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดไตร่ตรอง เป็นต้น

2.2 เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยไม่ต้องเน้นมาตรฐานการเรียนรู้ แต่เน้นผลการเรียนรู้แทน โดยการพัฒนาผลการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะทางการคิดด้านอื่นๆ ที่ผลการประเมินยังต่ำกว่ามาตรฐาน เช่น การคิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดไตร่ตรอง เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ได้นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับต่อไปนี้

1. กระบวนการออกแบบย้อนกลับ

- 1.1 ความหมายและความสำคัญของกระบวนการออกแบบย้อนกลับ
- 1.2 ขั้นตอนของการออกแบบย้อนกลับ
- 1.3 การออกแบบหลักสูตรตามกระบวนการออกแบบย้อนกลับ
- 1.4 การประเมินการเรียนรู้ในกระบวนการออกแบบย้อนกลับและเกณฑ์การประเมิน

2. รายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน

- 2.1 ความหมายของรายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน
- 2.2 องค์ประกอบของรายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน
- 2.3 ขั้นตอนการพัฒนาวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ
- 2.4 การจัดทำหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน
- 2.5 การจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน
- 2.6 การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ

3. การวิเคราะห์

- 3.1 ความหมายและความสำคัญของการวิเคราะห์
- 3.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์
- 3.3 แนวทางการพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์
- 3.4 การวัดความสามารถการวิเคราะห์

4. การอ่านเชิงวิเคราะห์

- 4.1 ความหมายและความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์
- 4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์
- 4.3 ขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์

- 4.4 แนวทางการพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์
- 4.5 แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์
- 4.6 การวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 5.1 งานวิจัยในประเทศ
- 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. กระบวนการออกแบบย้อนกลับ (backward design process)

Wiggins และ McTighe ได้เผยแพร่แนวคิด backward design มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1998 กระบวนการออกแบบย้อนกลับเป็นการออกแบบที่ดีที่สุด ซึ่งมาจากการพิจารณาย้อนกลับจากเป้าหมาย แล้วกำหนดการประเมิน และการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกัน (Wiggins และ McTighe, 2006: 14) นักการศึกษากล่าวถึงกระบวนการออกแบบย้อนกลับ ดังนี้

1.1 ความหมายและความสำคัญของกระบวนการออกแบบย้อนกลับ

กระบวนการออกแบบย้อนกลับเป็นการออกแบบหลักสูตร หรือหน่วยการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยเริ่มจากเป้าหมาย หรือจุดหมายของหลักสูตร แล้วกำหนดการประเมินผล และจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเป้าหมาย นักการศึกษาให้ความหมายของกระบวนการออกแบบย้อนกลับ และกล่าวถึงความสำคัญของกระบวนการออกแบบย้อนกลับ ดังนี้

Ornstein และ Hunkins (2004: 202-204) ได้อธิบายความหมายของกระบวนการออกแบบย้อนกลับของ Wiggins และ McTighe ว่าเป็นการออกแบบหลักสูตร หรือหน่วยการเรียนรู้ที่เริ่มจากการระบุเป้าหมาย หรือสิ่งที่โรงเรียนคาดหวังจากนักเรียน การระบุหลักฐานการประเมินผล และการวางแผนการจัดการเรียนการสอน

Wiggins และ McTighe (2006: 338) ให้ความหมายของกระบวนการออกแบบย้อนกลับว่า กระบวนการออกแบบย้อนกลับ เป็นวิธีการออกแบบหลักสูตร หรือหน่วยการเรียนรู้ที่เริ่มจากเป้าหมาย หรือผลลัพธ์ที่ต้องการ แล้วระบุการประเมินผลที่สำคัญนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการให้บรรลุ ถ้าระบุเป้าหมายและการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน ผู้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้จะตัดสินใจได้ว่าความรู้และทักษะใดที่จำเป็น หรือต้องการให้นักเรียนแสดงออก

Wilcox และ Wojnar (2000: online) สรุปว่า การใช้ทักษะการคิดระดับสูง เป็นสิ่งจำเป็น และการประเมินผลจะต้องสะท้อนภาพการจัดการเรียนการสอน ซึ่งพบได้ในการจัดหน่วยการเรียนรู้ที่ออกแบบด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ

McTighe และ Thomas (2003: online) สรุปว่า โรงเรียนสามารถปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโดยบูรณาการหลักสูตรระดับโรงเรียนและท้องถิ่นได้ โดยใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับ

Gibson และ Marie (2003: online) พบว่า นักศึกษาครูที่ได้รับการสอนการออกแบบหลักสูตรโดยใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับสามารถพัฒนาบทเรียนและหน่วยการเรียนรู้ได้ดี

Wang และ Allen (2003: online) พบว่า การออกแบบหลักสูตรโดยใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับช่วยให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้

Wiggins และ McTighe (2006: 14) ได้อธิบายถึงความสำคัญของกระบวนการออกแบบย้อนกลับ ดังนี้

1. เป็นการเปลี่ยนแปลงวิธีคิดในการออกแบบ คือ การเริ่มต้นจากจุดหมายหรือเป้าหมาย หลักฐาน และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการกำหนดจุดหมาย หรือเป้าหมายก่อน จะช่วยให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องและเหมาะสม
2. มีกรอบหรือแนวทางในการจัดทำบทเรียน หน่วยการเรียนรู้ และหลักสูตรรายวิชา ซึ่งเป็นการกำหนดเป้าหมาย หรือจุดหมายที่ต้องการก่อน ดังนั้น ในการออกแบบจะต้องระบุนรายละเอียดของรายการอย่างรอบคอบ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายมากกว่าการระบุนรายละเอียดโดยไม่มีเป้าหมาย นั่นคือการออกแบบที่ดีจะต้องพิจารณาย้อนกลับ
3. การเริ่มต้นจากเป้าหมายที่ต้องการทำให้มองเห็นเนื้อหา วิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งนำไปสู่เป้าหมาย หรือจุดหมายได้ดี เหมาะสม และสอดคล้องกัน

Daugherty (2006: online) สรุปว่า การออกแบบรายวิชาด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ครูผู้สอนรู้จักออกแบบวิชาและการสอน ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของสิ่งที่กำลังเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีความหมายมากขึ้น

Hendrickson (2006: online) สรุปว่า กระบวนการออกแบบย้อนกลับช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐานในห้องเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยให้ครูสามารถติดตามและปรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ

Allen และ Tanner (2007: online) กระบวนการออกแบบย้อนกลับตามแนวคิดของ Wiggins และ McTighe (1998) เป็นกระบวนการที่เป็นระบบ และนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

Carlson (2008: online) สรุปว่า การพัฒนารายวิชาโดยใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับ ช่วยให้นักศึกษามุ่งเป้าหมายในการเรียนรู้ และตั้งใจเรียนรู้มากขึ้น

Childre Sands และ Pope (2009: online) สรุปว่า การออกแบบด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับสามารถเพิ่มแรงจูงใจ และความเข้าใจของผู้เรียน ซึ่งมุ่งเน้นผลการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ โดยระบุความต้องการของผู้เรียนและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

สรุปได้ว่า กระบวนการออกแบบย้อนกลับเป็นการออกแบบหลักสูตร หรือรายวิชา หรือหน่วยการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากการกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ การประเมินผล และออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและหลักฐานที่กำหนด กระบวนการออกแบบย้อนกลับ เป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้ครูผู้สอนมีความชัดเจนในการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการ การประเมินผล และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ ช่วยเพิ่มแรงจูงใจ และความเข้าใจของผู้เรียน

1.2 ขั้นตอนของการออกแบบย้อนกลับ

การออกแบบย้อนกลับมีขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการ การประเมินผล และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกัน นักการศึกษาอธิบายถึงขั้นตอนของการออกแบบย้อนกลับ ดังนี้

Ornstein และ Hunkins (2004: 202-204) อธิบายขั้นตอนการออกแบบย้อนกลับของ Wiggins และ McTighe ว่ามี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระบุเป้าหมายหรือสิ่งที่โรงเรียนคาดหวังจากนักเรียน ดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1) ตรวจสอบเป้าหมายและเนื้อหาสาระในระดับชาติและท้องถิ่น ครูผู้สอนพิจารณาเนื้อหาสาระที่จะช่วยเหลือนักเรียนให้บรรลุเป้าหมาย ครูผู้สอนต้องคัดเลือกความรู้และทักษะที่มีคุณค่าสำหรับนักเรียน

2) พิจารณาเนื้อหาสาระที่สิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนที่จะต้องรู้ และความเข้าใจและทักษะที่อยู่ในรายวิชาและนอกรายวิชาที่นักเรียนต้องรู้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

3) ระบุความรู้ที่คงทน ซึ่งเป็นหลักของหน่วยการเรียนรู้ หรือรายวิชา และเป็นความเข้าใจที่สำคัญที่ต้องการให้นักเรียนบรรลุ หรือความคิดรวบยอด

ขั้นตอนที่ 2 ระบุหลักฐานการประเมินผล ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ และต้องมีการเก็บรวบรวมหลักฐานการประเมิน Wiggins และ McTighe ต้องการให้ครูผู้สอนและนักพัฒนาหลักสูตรคิดเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้ หรือรายวิชาเหมือนนักประเมินผล เพื่อให้ทราบว่สิ่งที่ต้องการในหลักสูตรและการเรียนรู้ของนักเรียนเกิดขึ้นจริง และเสนอแนะวิธีการประเมินที่หลากหลาย รวมทั้งการตรวจสอบที่ไม่เป็นทางการ การสังเกต การสนทนากับนักเรียน คำถามสั้นๆ และการตรวจผลงาน หรือโครงการ

ขั้นตอนที่ 3 วางแผนการจัดการเรียนการสอน เมื่อระบุเป้าหมายที่ต้องการให้นักเรียนบรรลุในหลักสูตรและวิธีการประเมินผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายแล้ว จึงวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้คำถาม ดังนี้

1) ความรู้และทักษะอะไรที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจและแสดงออกว่าบรรลุเป้าหมาย

2) กิจกรรมอะไรที่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ความรู้และทักษะที่ต้องการ

3) ครูผู้สอนต้องสอนอะไรและอย่างไร เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และทักษะตามที่ระบุ

4) ครูผู้สอนต้องใช้สื่ออะไร เพื่อกระตุ้นนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้

5) รายวิชา หรือหน่วยการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายและหลักการของหลักสูตรหรือไม่

Wiggins และ McTighe (2006: 17-21) อธิบายว่า การออกแบบย้อนกลับ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ระบุเป้าหมายที่ต้องการ 2) ระบุหลักฐานการประเมินที่ยอมรับได้ และ 3) วางแผนการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระบุเป้าหมายที่ต้องการ (identify desired results)

กำหนดสิ่งที่นักเรียนควรรู้ เข้าใจและสามารถทำได้ รวมทั้งเนื้อหาที่มีคุณค่าสำหรับการเรียนรู้ อะไรคือความเข้าใจที่คงทนที่ต้องการ ในขั้นนี้จะพิจารณาเป้าหมายเนื้อหา และทบทวนความคาดหวังของหลักสูตร ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวทางในการจัดลำดับความสำคัญของความรู้และทักษะที่สำคัญ

คำอธิบายของวงกรอบความคิด 3 วง คือ

1. วงกรอบความคิดใหญ่ หมายถึง ความรู้ที่ควรคุ้นเคย ในขณะที่นักเรียนเรียนรู้รายละเอียดในหน่วยการเรียนรู้มีอะไรบ้างที่ควรได้ยิน อ่าน ศึกษา วิจัย ฯลฯ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในหน่วยการเรียนรู้ดียิ่งขึ้น

2. วงรอบความคิดกลาง หมายถึง ความรู้และทักษะที่สำคัญ ซึ่งจะเชื่อมโยงและถ่ายโอนให้มึนักเรียนมีความรู้และทักษะในการเรียนหน่วยการเรียนรู้ นั้น และหน่วยการเรียนรู้อื่นๆ หรืออาจจะบูรณาความรู้ หรือประสบการณ์ที่จะช่วยนักเรียนในการเรียนรู้เรื่องที่ยาก หรือซับซ้อน

3. วงรอบความคิดในสุด หมายถึง แนวคิดหลักและภาระงาน ในส่วนนี้ ถือเป็นหัวใจ หรือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ นักเรียนเกิดแนวคิดหลักและภาระงานที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน ซึ่งเป็นหัวใจของการเรียนรู้รายวิชานั้นๆ

ขั้นตอนที่ 2 ระบุหลักฐานการประเมินที่ยอมรับได้ (determine acceptable evidence)

กำหนดหลักฐานการประเมินที่จำเป็น สอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องการให้บรรลุ เพื่อให้รู้ว่่านักเรียนบรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ โดยมีหลักฐานอะไรที่จะแสดงถึงความเข้าใจและศักยภาพของนักเรียน ในขั้นนี้ต้องการให้ครูผู้สอนและนักพัฒนาหลักสูตรคิดในฐานะนักประเมินก่อนที่จะออกแบบหน่วยการเรียนรู้และบทเรียน และพิจารณาว่านักเรียนได้บรรลุความเข้าใจที่ต้องการหรือไม่

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า "ความเข้าใจ" อย่างหลากหลายว่าหมายถึง การเข้าใจความหมาย หรืออธิบายความคิด หรือแนวคิด การหยั่งรู้ หรือการหยั่งเห็น ความเฉลียวฉลาด ซึ่งความหมายของความเข้าใจ มีความซับซ้อน มุมมอง รูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย Wiggins และ McTighe (2005: 82-84) ได้กล่าวถึงความเข้าใจ 6 ด้าน ดังนี้

1. สามารถอธิบาย (can explain) อธิบายเหตุการณ์ เรื่องราวต่างๆ หรือหลักการ โดยแสดงให้เห็นถึงเหตุผล ข้อมูล ข้อเท็จจริง ปรากฏการณ์ต่างๆ ที่น่าเชื่อถือประกอบการอ้างอิง เชื่อมโยงกับประเด็น หรือปัญหาต่างๆ

2. สามารถตีความ (can interpret) แปลความให้เกิดความหมายชัดเจน เล่าเหตุการณ์ หรือเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างมีความหมาย ชี้ให้เห็นคุณค่า หรือมุมมองของตนเอง ประกอบการตีความและสะท้อนความคิดเห็น

3. สามารถประยุกต์ความรู้ (can apply) นำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ ได้สร้างสรรค์และเหมาะสมกับสถานการณ์

4. มีมุมมอง (have perspective) มองเห็นและรับรู้ประเด็นต่างๆ และตัดสินใจโดยผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์ และมุมมองที่กว้าง โดยมีแนวคิด ทฤษฎี ข้อมูล ข้อเท็จจริงสนับสนุน

5. เข้าใจผู้อื่น (can empathize) เข้าถึงความรู้สึกและทัศนคติของผู้อื่น ถึงแม้เป็นสิ่งที่ไม่คุ้นเคย และเข้าถึงความรู้สึกของผู้อื่นเมื่อมีประสบการณ์นั้นๆ

6. รู้จักตนเอง (have self-knowledge) รู้จักและเข้าใจตนเอง ค่านิยม วิถีชีวิต อุปนิสัย ปกป้องตนเอง หยั่งรู้ในเรื่องราวต่างๆ มีความตระหนักรู้ว่า มีสิ่งอื่นที่ยังไม่เข้าใจ และสามารถสะท้อนถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ รวมทั้งประสบการณ์

วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. การทดสอบ

(ปรนัยเลือกตอบ อัตนัย)

ความรู้ที่จะให้ผู้เรียนคุ้นเคย

(worth being familiar with)

2. การสังเกตพฤติกรรม หรือ

การทำโครงการ หรือ

การประเมินตามสภาพจริง

ความรู้ และทักษะที่สำคัญ

(important to know and do)

แนวคิดหลักและภาระงาน

(big ideas and core tasks)

แผนภาพที่ 2 วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดผลประเมินผลในขั้นตอนที่ 2 นี้ จะต้องเป็นการวัดผลประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง โดยวัดและประเมินผลตลอดเวลาของการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 วางแผนการจัดการเรียนการสอน (plan learning experiences and instruction)

กำหนดวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม หลังจากกำหนดเป้าหมายและหลักฐานการแสดงความเข้าใจที่เหมาะสมแล้ว ในขั้นตอนนี้มีคำถามสำคัญที่ต้องพิจารณา ดังนี้

1) ความรู้และทักษะอะไรที่ต้องการให้นักเรียนบรรลุ

2) กิจกรรมอะไรที่จะทำให้นักเรียนมีความรู้และทักษะที่ต้องการ

3) อะไรที่จำเป็นและจะสอนอย่างไรเพื่อให้นักเรียนได้แสดงออกตามเป้าหมาย

4) สื่อและทรัพยากรอะไรที่ดีที่สุด ที่จะช่วยให้นักเรียนบรรลุเป้าหมาย

Glatthorn Boschee and Whitehead (2006: 48) สรุปว่า การออกแบบรายวิชาและการสอนด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ระบุผลลัพธ์ที่ต้องการ
2. กำหนดหลักฐานที่ยอมรับได้
3. วางแผนประสบการณ์การเรียนรู้และการเรียนการสอน

Daugherty (2006: online) อธิบายว่า การออกแบบรายวิชาและการสอนด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ระบุผลลัพธ์ที่ต้องการ
2. กำหนดหลักฐานที่ยอมรับได้
3. วางแผนประสบการณ์การเรียนรู้และการเรียนการสอน

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า กระบวนการออกแบบย้อนกลับจึงมีขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ระบุเป้าหมายที่ต้องการ 2) กำหนดการประเมินผล และ 3) วางแผนการจัดการเรียนการสอน

1.3 การออกแบบหลักสูตรตามกระบวนการออกแบบย้อนกลับ

การออกแบบหลักสูตรด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับเป็นการออกแบบหลักสูตร หรือรายวิชา หรือหน่วยการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากการกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ การประเมินผล และออกแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและหลักฐานที่กำหนด ซึ่งการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการออกแบบย้อนกลับ ช่วยให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายและหลักฐานการประเมินที่กำหนด Wiggins และ McTighe (2005: 191-226) ได้เสนอการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการออกแบบย้อนกลับ โดยใช้ WHERETO ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้

1) W (where and why) ที่ไหนและทำไม

ครูผู้สอนต้องช่วยให้นักเรียนตั้งเป้าหมายให้ชัดเจนว่าจะอะไรคือ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และบทเรียนนั้นมุ่งเน้นไปที่ใด รวมทั้งความเข้าใจเหตุผลของการตั้งเป้าหมายดังกล่าว โดยนักเรียนสามารถตอบคำถามต่อไปนี้ได้

- เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้นั้นต้องเข้าใจอะไรบ้างและความเข้าใจนั้นเป็นอย่างไร

- สิ่งที่ต้องทำได้เมื่อจบบทเรียนคืออะไร ความรู้ ทักษะและคำถาม อะไรที่ต้องมีความเชี่ยวชาญ เพื่อให้บรรลุสิ่งที่ตั้งไว้และแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจและประสิทธิภาพ

- สื่อการเรียนรู้อะไรที่ต้องมีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสามารถ
- งาน หรือผลงานที่ต้องทำในตอนนี้เป็นคืออะไร และจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างไร

- งาน หรือผลงานที่จัดทำในปัจจุบันสัมพันธ์กับสิ่งที่ทำมาก่อนอย่างไร และอะไรเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของงานนั้นๆ

- ควรแบ่งเวลาอย่างไร งาน หรือผลงานที่จัดทำอยู่ในปัจจุบันและในอนาคตมีประเด็นใดบ้างที่ต้องการเวลามากที่สุด ควรวางแผนอย่างไร ควรทำอะไรต่อไป อะไรคือสิ่งที่ควรทำก่อนสิ่งอื่น

- จะประเมินผลงานอย่างไร ข้อดีข้อด้อยคืออะไร จะปรับปรุงอะไรได้บ้าง

2) H (hook and hold) ดึงและคงความสนใจ

ครูผู้สอนต้องดึงความสนใจของนักเรียน ความท้าทายของการจัดการเรียนรู้แบบนี้ขึ้นอยู่กับที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจภายใน (intrinsic motivation) อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ อาจเริ่มที่การตั้งคำถามที่เหมาะสมกับนักเรียน ซึ่งอาจเป็นปริศนา หรือผลงาน เช่น บทบาทสมมุติ หรือกรณีศึกษา รวมทั้งอาจเป็นคำถามที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ของนักเรียนก็ได้ ครูผู้สอนอาจจัดการเรียนรู้โดยสร้างบริบทการเรียนรู้ ดังนี้

- การผสมผสานกิจกรรมต่างๆ เข้าด้วยกัน เช่น การตั้งคำถาม การทบทวนปัญหา การสร้างความท้าทาย การตั้งสถานการณ์ต่างๆ หรือการเล่าเรื่องที่ต้องอาศัยความรู้ปัญหาของนักเรียนมากกว่าความรู้ในโรงเรียนในการตอบ เช่น การท้าทายให้นักเรียนคิดหาทางออกของสถานการณ์ที่กำหนดให้

- การกระตุ้นให้เกิดการคิด เช่น การเล่าเหตุการณ์ที่ไม่คุ้นเคย เพื่อให้เกิดแนวคิดสำคัญๆ ตามที่ตั้งไว้
- การทำให้เกิดประสบการณ์ตะลึงงัน ซึ่งนักเรียนต้องเอาชนะความรู้สึกรู้อุปสรรคและปัญหาส่วนตัว เพื่อให้ผลงานสัมฤทธิ์ผล
- การเชื่อมโยงเป้าหมายกับตัวนักเรียน เช่น การให้นักเรียนย้อนกลับไปคิดเกี่ยวกับตนเอง หรือครอบครัว
- การเปิดมุมมองที่แปลกใหม่ในประเด็นเดียวกัน เช่น การให้นักเรียนอ่านหนังสือจากต่างประเทศที่เขียนเกี่ยวกับเรื่องราวที่เคยอ่านมาจากหนังสือที่เขียนโดยคนชาติเดียวกัน

3) E (explore and experience, enable and equip) พินิจพิจารณาและใคร่ครวญประสบการณ์ รวมทั้งทำให้สามารถและพร้อมที่จะเรียนรู้

ครูผู้สอนต้องช่วยให้นักเรียนพินิจพิจารณาประสบการณ์ของตนเอง เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนยังขาดอะไรอยู่บ้าง แทนที่จะมุ่งแต่ให้ความรู้ โดยไม่สนใจว่านักเรียนรู้อะไรมาก่อนแล้วบ้าง จากนั้นจึงทำให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนรู้ โดยทำให้ผู้เรียนสามารถแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจที่ตนเองมีอยู่ได้ ครูผู้สอนต้องคิดว่าความรู้ ทักษะ หรืออุปนิสัยใดที่ผู้เรียนต้องมีเพื่อที่จะบรรลุสิ่งที่ตั้งไว้ และกิจกรรมใดที่จะช่วยให้นักเรียนพัฒนาความเข้าใจในแนวคิดหลักและทำให้ความเข้าใจดังกล่าวหยั่งรากลึกได้

4) R (reflect, rethink, revise) ไตร่ตรอง คิดซ้ำ และทบทวน

ครูผู้สอนต้องพึงระลึกว่า การที่จะทำให้นักเรียนมีความเชี่ยวชาญในแนวคิดและงานใดๆ เป็นเรื่องที่ต้องทำให้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ครูผู้สอนจึงต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนพินิจพิจารณาซ้ำๆ คิดซ้ำๆ และทบทวนซ้ำๆ โดยอาจถามคำถามสำคัญเป็นครั้งที่สอง เพื่อให้เข้าใจได้ชัดเจน

5) E (evaluate work and progress) ประเมินงานและความก้าวหน้า

ครูผู้สอนต้องช่วยให้นักเรียนสามารถตรวจสอบตนเอง ประเมินตนเอง และปรับผลงานของตนเองทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เพื่อให้เกิดความก้าวหน้า ซึ่งความเข้าใจในตนเองนี้เป็นสิ่งสำคัญที่สุดของความเข้าใจในการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยนักเรียนต้องประเมินตนเองอย่างซื่อสัตย์ จึงจะช่วยให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนว่า ตนเองเข้าใจอะไรและไม่เข้าใจอะไร

6) T (tailor and personalize the work) ปรับแต่ง และทำให้งานเหมาะกับนักเรียนแต่ละคน

ครูผู้สอนต้องคำนึงความต้องการ แบบการเรียนรู้ ความรู้เดิม และความสนใจของนักเรียนแต่ละคน โดยที่ยังคงดำเนินกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ตั้งแต่ต้น ทั้งนี้ ครูผู้สอนอาจใช้กระบวนการที่หลากหลาย ซึ่งรวมถึงวิธีการเรียนการสอนต่างๆ เช่น บทอ่านที่มีระดับความยากต่างๆ กัน และวิธีการนำเสนอต่างๆ เช่น การนำเสนอด้วยวาจา การใช้ภาพ และการเขียน และครูผู้สอนอาจนำเสนอทางเลือกที่หลากหลาย เมื่อนักเรียนต้องจัดทำผลงาน เช่น การนำเสนอผลงานในหัวข้อเดียวกัน อาจเปิดโอกาสให้ผู้เรียนวาดภาพ หรือเขียนบันทึก

7) O (organize for optimal effectiveness) จัดระบบการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ครูผู้สอนต้องจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ดีที่สุด รวมทั้งเกิดความเข้าใจที่ยั่งยืนโดยพยายามให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด

สรุปได้ว่า การออกแบบหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เป็นการดำเนินการตามขั้นตอน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ระบุเป้าหมายที่ต้องการกำหนดหลักฐานการประเมิน และวางแผนการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการออกแบบย้อนกลับ โดยใช้ WHERETO เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย การตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ การสร้างความสนใจในการเรียนรู้ การพิจารณา หรือ ทบทวนความรู้และประสบการณ์ การตรวจสอบและประเมินความก้าวหน้า การเลือกวิธีสอน ลำดับของบทเรียน สื่อการเรียนรู้ และสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่คงทน นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายและหลักฐานการประเมินที่กำหนด

1.4 การประเมินการเรียนรู้ในกระบวนการออกแบบย้อนกลับและเกณฑ์การประเมิน

การประเมินและเกณฑ์การประเมินในกระบวนการออกแบบย้อนกลับจะต้องสะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ต้องการให้นักเรียนทุกคนบรรลุ และเกณฑ์การประเมินแบบรูปรีด เป็นแนวการให้คะแนนซึ่งสามารถแยกระดับความสำเร็จในการเรียนรู้ หรือการปฏิบัติงานของนักเรียนได้อย่างชัดเจน ตั้งแต่คุณภาพที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ถึงระดับดีมากโดยประกอบด้วยเกณฑ์ ซึ่งมีระดับคุณภาพชัดเจนในการให้คะแนน ช่วยให้การประเมินผล

มีความเที่ยงตรงเชื่อมโยงสัมพันธ์กับมาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549: 15) นักการศึกษากล่าวถึงการประเมินและเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

Mertler (2001: online) สรุปว่า เกณฑ์การประเมิน เป็นมาตราส่วนประเมินค่า หรือแนวทางการให้คะแนน ประกอบด้วย เกณฑ์การประเมินที่มีลักษณะเฉพาะใช้ในการประเมิน การปฏิบัติงาน หรือผลงานของนักเรียน ซึ่งเป็นผลจากการปฏิบัติงานนั้น โดยเกณฑ์การประเมิน อาจประกอบด้วย 2 ส่วน คือ มิติ หรือด้าน หรือคุณลักษณะ ซึ่งจะเป็นเกณฑ์บอกครูผู้สอน หรือ ผู้ประเมินว่า การปฏิบัติงาน หรือผลงานนั้นๆ จะต้องพิจารณาสิ่งใดบ้าง และระดับคุณภาพ หรือ ระดับคะแนน จะต้องระบุว่า การปฏิบัติงาน หรือผลงานที่ประเมินนั้นจะต้องมีเกณฑ์การประเมิน อย่างไร

Ornstein และ Hunkins (2004: 202-204) สรุปว่า การระบุหลักฐานการประเมิน เพื่อแสดงให้เห็นว่า นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ต้องมีการเก็บรวบรวมหลักฐาน การประเมิน แสดงให้เห็นว่า สิ่งที่ต้องการในหลักสูตรและการเรียนรู้ของนักเรียนเกิดขึ้นจริง และใช้ วิธีการประเมินที่หลากหลาย รวมทั้งการตรวจสอบที่ไม่เป็นทางการ การสังเกต การสนทนากับ นักเรียน คำถามสั้นๆ และการตรวจผลงาน หรือโครงการ

Wiggins และ McTighe (2006: 161-167, 173) สรุปว่า การประเมินสอดคล้องกับ เป้าหมายที่ต้องการให้บรรลุ เพื่อให้รู้ว่ามีนักเรียนบรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ โดยมีหลักฐาน ที่แสดงถึงความเข้าใจและศักยภาพของนักเรียน และประเมินความเข้าใจที่คงทนโดยคำนึงถึง ความเข้าใจ 6 ด้าน ดังนี้

1. สามารถอธิบาย อธิบายเหตุการณ์ เรื่องราวต่างๆ หรือหลักการ โดย แสดงให้เห็นถึงเหตุผล ข้อมูล ข้อเท็จจริง ปรัชญาการณต่างๆ ที่น่าเชื่อถือประกอบการอ้างอิง เชื่อมโยงกับประเด็น หรือปัญหาต่างๆ
2. สามารถตีความ แปลความให้เกิดความหมายชัดเจน เล่าเหตุการณ์ หรือ เรื่องราวต่างๆ ได้อย่างมีความหมาย ชี้ให้เห็นคุณค่า หรือมุมมองของตนเองประกอบการตีความ และสะท้อนความคิดเห็น
3. สามารถประยุกต์ความรู้ นำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ ได้สร้างสรรค์ และเหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีมุมมอง มองเห็นและรับรู้ประเด็นต่างๆ และตัดสินใจโดยผ่านขั้นตอน การวิเคราะห์ และมุมมองที่กว้าง โดยมีแนวคิด ทฤษฎี ข้อมูล ข้อเท็จจริงสนับสนุน

5. เข้าใจผู้อื่น เข้าถึงความรู้สึกและทัศนะของผู้อื่นถึงแม้เป็นสิ่งที่ไม่คุ้นเคย และเข้าถึงความรู้สึกของผู้อื่นเมื่อมีประสบการณ์นั้นๆ

6. รู้จักตนเอง รู้จักและเข้าใจตนเอง ค่านิยม วิถีชีวิต อุปนิสัย ปกป้อง ตนเอง หยั่งรู้ในเรื่องราวต่างๆ มีความตระหนักรู้ว่ามีสิ่งที่ยังไม่เข้าใจ และสามารถสะท้อนถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ รวมทั้งประสบการณ์

ในการพัฒนาเกณฑ์การประเมินความเข้าใจ หรือกระบวนการที่ซับซ้อน ต้องพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด หรือเป้าหมายที่ต้องการให้นักเรียนบรรลุ กำหนดวิธีที่ทำให้นักเรียนสามารถแสดงความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อที่เรียนรู้ในหน่วย หรือรายวิชา และกำหนดเกณฑ์การประเมินและตัวบ่งชี้

ตัวอย่าง การพัฒนาเกณฑ์การประเมิน 4 ระดับ เพื่อประเมินระดับความเข้าใจของนักเรียน

ตารางที่ 1 ตัวอย่างการพัฒนาเกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การประเมินและตัวบ่งชี้
4	แสดงความเข้าใจที่ลึกซึ้งและซับซ้อนเกี่ยวกับความคิด หรือกระบวนการที่สอดคล้อง หลักฐาน การโต้แย้ง คุณสมบัติที่สร้างขึ้น การตั้งคำถาม และวิธีการที่ใช้อยู่ในระดับสูงขึ้นไปมากกว่าสาระที่เรียน
3	แสดงความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและกระบวนการทั้งหมด ความคิดรวบยอด หลักฐาน การโต้แย้ง และวิธีการที่ใช้เหมาะสมกับประเด็น หรือปัญหาที่นำเสนอ แสดงแนวคิดหลัก หรือวิธีการให้เห็นภาพทั้งหมดโดยไม่ทำให้เกิดความเข้าใจผิด
2	แสดงความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด หรือกระบวนการได้ในลักษณะจำกัด หรือน้อย ความคิดรวบยอด หลักฐาน การโต้แย้ง และวิธีการที่ใช้แบบง่าย ไม่ละเอียด ประเด็น หรือปัญหาที่นำเสนอไม่เพียงพอ แสดงแนวคิด หรือวิธีการทำให้เกิดความเข้าใจบ้าง
1	แสดงความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด หรือกระบวนการเล็กน้อย ความคิดรวบยอด หลักฐาน การโต้แย้ง และวิธีการที่ใช้ไม่เพียงพอในการนำเสนอ ประเด็น หรือปัญหา แสดงแนวคิดเสนอ หรือวิธีการทำให้เกิดความเข้าใจผิด

นอกจากนี้ กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการวัดและประเมิน การเรียนรู้ ครอบคลุมความรู้ที่จะให้นักเรียนคุ้นเคย ความรู้และทักษะที่สำคัญ แนวคิดหลัก และภาระงาน ด้วยวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพที่แท้จริง คือ 1) การทดสอบ โดยใช้แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ และแบบอัตนัย) และ 2) การสังเกตพฤติกรรม หรือการทำโครงการ หรือการประเมินตามสภาพจริง โดยการวัดและประเมินตลอดเวลาของการจัดการเรียนรู้

Daugherty (2006: online) อธิบายว่า การประเมินในการออกแบบรายวิชาและ การสอนด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เป็นการประเมินเพื่อสรุปว่า นักเรียนทำได้ตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1) งานที่แสดงความสามารถตามสภาพจริง เป็นงานที่ช่วยให้นักเรียนแสดง ให้เห็นถึงความเข้าใจ และจะใช้เกณฑ์ใดตัดสิน

2) หลักฐานอื่นๆ ที่ครอบคลุมการประเมินแบบเดิม เช่น การทดสอบ การบ้าน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 71-74) สรุปว่า การประเมิน ตามสภาพจริง เป็นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อน ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนควรใช้การประเมินการปฏิบัติร่วมกับการประเมินด้วยวิธีอื่น ภาระงานควรสะท้อนสภาพความเป็นจริง หรือใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากกว่าเป็นการปฏิบัติ กิจกรรมต่างๆ ไป ดังนั้น การประเมินตามสภาพจริงจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้และ การประเมินผลไปด้วยกันและกำหนดเกณฑ์การประเมิน (rubrics) ให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับ ชีวิตจริง และหลักฐานการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นรูปธรรมว่า มีร่องรอย หรือหลักฐานใดบ้างที่แสดงถึงผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สัมพันธ์โดยตรงกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด โดยทั่วไปจำแนกหลักฐานการเรียนรู้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ผลผลิต ได้แก่ รายงานที่เป็นรูปเล่ม สิ่งประดิษฐ์ แบบจำลอง แผนภูมิ แฟ้มสะสมงาน ผังมโนทัศน์ การเขียนอนุทิน การเขียนความเรียง คำตอบที่ผู้เรียนสร้างเอง โครงการ ฯลฯ

2. ผลการปฏิบัติ การรายงานด้วยวาจา การสาธิต การทดลอง การปฏิบัติการ ภาคสนาม การอภิปราย การจัดนิทรรศการ การสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนของครู รายงานการประเมิน ตนเองของผู้เรียน ฯลฯ

นอกจากนี้ ยังได้สรุปถึงเกณฑ์การประเมิน (rubrics) ว่า การใช้เกณฑ์การประเมิน ในการประเมินภาระงาน หรือผลงาน จะช่วยให้ทราบว่า ภาระงาน หรือผลงานนั้นดีเพียงพอแล้ว การใช้เกณฑ์การประเมินในการประเมินภาระงานเป็นการให้คะแนนที่ประกอบด้วยเกณฑ์

ด้านต่างๆ เพื่อให้ประเมินผลการปฏิบัติของผู้เรียน ภาระงาน หรือผลงาน โดยกำหนดเกณฑ์ คือ สิ่งสำคัญที่ผู้เรียนควรรู้และปฏิบัติได้ และกำหนดระดับคุณภาพแต่ละเกณฑ์ พร้อมทั้งคำอธิบายคุณภาพทุกระดับ และเกณฑ์การประเมินยังใช้เป็นเครื่องมือในการสอนได้ดี โดยให้นักเรียนได้รับทราบว่าคุณครูสอนคาดหวังอะไรบ้างจากงานที่มอบหมาย

สรุปได้ว่า การประเมินและเกณฑ์การประเมินในกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เป็นการประเมินตามสภาพจริง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และคำอธิบายระดับคุณภาพ ซึ่งสะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดซึ่งเป็นเป้าหมายที่ต้องการให้นักเรียนทุกคนบรรลุ หรือแสดงออกถึงความเข้าใจที่แท้จริงของนักเรียน

2. รายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน

รายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน เป็นการพัฒนารายวิชาตามแนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน ซึ่งเป็นแนวคิดที่มาจากประเทศสหรัฐอเมริกา มาตรฐานช่วยให้นักเรียนทราบผลปฏิบัติที่คาดหวังจากการเรียนอย่างชัดเจน และทราบว่าตนเองจะต้องทำอะไรบ้าง เพื่อให้บรรลุมาตรฐานที่กำหนด มาตรฐานช่วยครูในการสร้างหลักสูตร ออกแบบการสอนและการประเมิน ช่วยให้คุณทราบว่า อะไรเป็นสิ่งสำคัญที่นักเรียนควรรู้ หลักสูตรและการประเมินแบบอิงมาตรฐานจะช่วยให้การสอนของคุณมีเป้าหมายที่ชัดเจนกว่าหลักสูตรแบบอื่น (Harris และ Carr, 1996: 13-14) หลักสูตรอิงมาตรฐานมีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด นักการศึกษากล่าวถึงความหมายของหลักสูตรอิงมาตรฐาน ดังนี้

Glatthorn (1998: 5) อธิบายว่า หลักสูตรอิงมาตรฐานเป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นตามมาตรฐานด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้ โดยผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์นั้นๆ

Lachat (1999: 11) กล่าวว่า วิชาหลักสูตรอิงมาตรฐานเป็นหลักสูตรที่อยู่บนพื้นฐานที่คาดหวังในสิ่งที่นักเรียนควรรู้และสามารถทำได้ การประเมินผลมีความเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน การจัดรายละเอียดเนื้อหาเป็นลักษณะงานปฏิบัติที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงของนักเรียน

Kendall และ Mazano (อ้างถึงในกรมวิชาการ, 2544: 1) อธิบายว่า หลักสูตรอิงมาตรฐานเป็นหลักสูตรที่อยู่บนพื้นฐานของมาตรฐานเนื้อหาที่กำหนดโดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชา และมาตรฐานเนื้อหาจะจำแนกกว่าผู้เรียนควรจะมีรู้อะไรและสามารถทำอะไรได้

มาตรฐานผลการปฏิบัติงานจะอธิบายถึงระดับคุณภาพของผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังไว้ของมาตรฐานในแต่ละระดับชั้น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549: 5) ให้ความหมายของหลักสูตรอิงมาตรฐานว่า “หลักสูตรอิงมาตรฐาน หมายถึง รูปแบบและกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมาย ยึดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและเป็นกรอบทิศทางในการกำหนดโครงสร้าง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้”

นอกจากนี้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552: 3-6) ยังสรุปได้ว่า หลักสูตรอิงมาตรฐานมีลักษณะสำคัญ คือ 1) มาตรฐานเป็นจุดเน้นของการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับ 2) องค์ประกอบของหลักสูตรเชื่อมโยงกับมาตรฐาน 3) หน่วยการเรียนรู้คือหัวใจของหลักสูตร 4) กระบวนการ และขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรมีความยืดหยุ่น และ 5) การประเมินผลสะท้อนมาตรฐานอย่างชัดเจน

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า หลักสูตรอิงมาตรฐานเป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นโดยมีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย หรือกรอบทิศทางในการกำหนดสิ่งที่คาดหวังว่า นักเรียนควรรู้ และสามารถปฏิบัติได้ การประเมินผลมีความเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน การจัดรายละเอียดเนื้อหาเป็นลักษณะงานปฏิบัติที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงของนักเรียน

หลักสูตรอิงมาตรฐานมีองค์ประกอบเชื่อมโยง หรือสะท้อนสิ่งที่ต้องการพัฒนานักเรียนซึ่งระบุไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ นักการศึกษาอธิบายถึงองค์ประกอบของหลักสูตรอิงมาตรฐาน ดังนี้

Harris และ Carr (1996: 16) กล่าวไว้ว่า มาตรฐานเนื้อหาระบุว่า สิ่งใดที่นักเรียนควรรู้ และทักษะใดที่นักเรียนควรทำได้ มาตรฐานการปฏิบัติของนักเรียนจะระบุถึงคุณภาพ และระดับที่นักเรียนต้องรู้ หรือทำสิ่งนั้นได้

Glatthorn (1998: 28) อธิบายว่า หลักสูตรอิงมาตรฐานมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ขอบข่ายสาระ (strand) เป็นหมวดหมู่ของความรู้อิงกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ
2. มาตรฐานด้านเนื้อหา (content standard) เป็นสิ่งที่คาดหวังให้นักเรียนรู้และสามารถทำได้

3. มาตรฐานด้านความสามารถ (performance standard) เป็นข้อความที่อธิบายถึงสิ่งที่ผู้เรียนสามารถแสดงออกถึงความรู้และทักษะต่างๆ ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานด้านเนื้อหาและระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียนเป็นที่ยอมรับได้

4. มาตรฐานด้านโอกาสที่จะเรียนรู้ (opportunity-to-learn standard) เป็นแหล่งข้อมูลที่ต้องการให้นักเรียนบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนด เช่น ครูผู้สอน สื่อ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นต้น

Solomon (1998: 68) กล่าวไว้ว่า มาตรฐานของหลักสูตรมี 2 ด้าน ดังนี้

1. มาตรฐานด้านเนื้อหา (content standard) ระบุสิ่งที่ครูผู้สอนต้องการให้นักเรียนรู้และทำได้

2. มาตรฐานด้านความสามารถ (performance standard) ระบุสิ่งที่นักเรียนเรียนรู้และสามารถทำได้นั้นดีเพียงใด

นาตยา บิลันธานนท์ (2545: 18) อธิบายว่า องค์ประกอบของหลักสูตรอิงมาตรฐาน มีดังนี้

1. องค์ความรู้ของกลุ่มวิชา (strand) เป็นสาระความรู้ที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับ

2. มาตรฐานของกลุ่มวิชา เมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษา (content standard) เป็นมาตรฐานที่นักเรียนจะต้องได้รับการประเมินเพื่อการศึกษา

3. มาตรฐานของกลุ่มวิชา เมื่อนักเรียนจบแต่ละช่วงชั้น (benchmark) เป็นมาตรฐานที่นักเรียนจะต้องได้รับการประเมินเพื่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

4. มาตรฐานความสามารถ (performance standard) เป็นเกณฑ์ที่จะยอมรับว่านักเรียนผ่านตามมาตรฐานหรือไม่ โดยนำมาตรฐานของกลุ่มวิชาในแต่ละช่วงชั้น มาเป็นแนวทางในการกำหนดเกณฑ์การประเมินความสามารถ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า หลักสูตรอิงมาตรฐานประกอบด้วย ขอบข่ายสาระ ข้อความที่อธิบายถึงสิ่งที่ผู้เรียนสามารถแสดงออกถึงความรู้และทักษะต่างๆ ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานด้านเนื้อหาและมาตรฐานความสามารถ

รายวิชาแบ่งออกเป็นรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชาเพิ่มเติม โดยรายวิชาพื้นฐาน คือ รายวิชาที่นักเรียนทุกคนต้องเรียนเพื่อให้เป็นไปตามที่โรงเรียนกำหนด หรือเป็นวิชาที่นักเรียนต้องสอบผ่าน และรายวิชาเพิ่มเติมเป็นรายวิชาที่นักเรียนสามารถเลือกเรียนจากรายวิชาเพิ่มเติมที่กำหนดให้ ดังที่ Glatthorn Boschee and Whitehead (2006: 48) สรุปว่า รายวิชาเพิ่มเติมเป็นรายวิชาที่จัดให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ

รายวิชาอิงมาตรฐาน เป็นการพัฒนารายวิชาตามแนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน เพื่อนำรายวิชาอิงมาตรฐานมาจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นเรียน รายวิชาอิงมาตรฐานแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. รายวิชาพื้นฐานแบบอิงมาตรฐาน
2. รายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน

2.1 ความหมายของรายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน

รายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน เป็นการใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเป็นเป้าหมายในการจัดทำรายวิชา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ นักการศึกษาให้ความหมายของรายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน ดังนี้

Harris และ Carr (1996: 13-14) กล่าวไว้ว่า มาตรฐานการเรียนรู้ระบุถึงสิ่งที่คาดหวังหรือจุดหมายไว้อย่างชัดเจนว่าจะคืออะไร สิ่งที่ต้องการให้นักเรียนทุกคนรู้และปฏิบัติได้จากการเรียนรู้ในหลักสูตร หรือรายวิชานั้นๆ

Marzano (1996: online) ให้ความหมายของรายวิชาอิงมาตรฐานไว้ว่า รายวิชาอิงมาตรฐานเป็นรายวิชาที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้น โดยนำมาตรฐานการเรียนรู้ของมลรัฐ หรือท้องถิ่นมาปรับใช้ให้เหมาะสมในการเรียนรู้ในชั้นเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 7) ให้ความหมายว่า "หลักสูตรระดับชั้นเรียน หมายถึง แผน หรือแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา นักเรียนในระดับรายวิชา เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ และส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน และสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาหลักสูตรระดับรายวิชาพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดมาสร้างเป็นรายวิชานำมาสู่ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้"

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549: 7-8) ให้ความหมายของ รายวิชาว่าหมายถึง กลุ่มของประมวลความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่จัดรวมขึ้น อย่างมีระบบแบบแผน เพื่อใช้ในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพและมีศักยภาพตามเป้าหมายที่ ต้องการ และให้ความหมายของรายวิชาเพิ่มเติมว่า เป็นองค์ความรู้ และทักษะที่จัดเพิ่มเติมจาก รายวิชาพื้นฐาน เพื่อให้ นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ หรือเพื่อการศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น หรือเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพในอนาคต สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถ กำหนดรายวิชาเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

สรุปได้ว่า รายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน หมายถึง รายวิชาเพิ่มเติมซึ่งใช้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเป็นเป้าหมายในการจัดทำรายวิชา เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ที่ต้องการ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนด

2.2 องค์ประกอบของรายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน

รายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน ประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สารระ กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนรู้ นักการศึกษากล่าวถึงองค์ประกอบของ รายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน ดังนี้

Marzano (1996: online) สรุปว่า รายวิชาอิงมาตรฐานมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. มาตรฐานการเรียนรู้ จากแหล่งที่มาของมาตรฐานการเรียนรู้ นั้น เช่น มาตรฐานการเรียนรู้ของมลรัฐ และของประเทศ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ดังกล่าว ประกอบด้วยมาตรฐานด้านเนื้อหา และมาตรฐานด้านการแสดงออกของนักเรียน
2. กิจกรรมการเรียนรู้ ผลงาน หรือภาระงานที่สอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้
3. การประเมินการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ เช่น แบบทดสอบ ผลงาน หรือภาระงาน แฟ้มสะสมผลงาน และการรายงานผลความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งอาจใช้คะแนนจากแบบทดสอบ ระดับผลการเรียน หรือเกณฑ์ต่างๆ

Harris และ Carr (1996: 23) สรุปว่า หลักสูตรและการประเมินระดับท้องถิ่นและโรงเรียน ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ระดับมลรัฐ กิจกรรมการเรียนการสอนและหลักฐานของการเรียนรู้ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอน ผลงานและภาระงานที่ปฏิบัติ เกณฑ์ รายละเอียดคุณภาพงาน และแนวการให้คะแนน

สรุปได้ว่า รายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน ประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระ กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน

2.3 ขั้นตอนการพัฒนาวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ

รายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เป็นรายวิชา หรือหน่วยการเรียนรู้ที่ออกแบบโดยเริ่มต้นด้วยการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ต้องการให้นักเรียนบรรลุ แล้วกำหนดการประเมินผล และวางแผนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่คงทนนำไปสู่การบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด การพัฒนาวิชาด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ครูผู้สอนรู้จักออกแบบวิชาและการสอน ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของสิ่งที่กำลังเรียนรู้ ปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีความหมาย และตั้งใจเรียนรู้มากขึ้น ช่วยให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ (Daugherty, 2006: online; Carlson, 2008: online) นักการศึกษากล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ ดังนี้

Posner และ Rudnitsky (1986: 14-16) ได้เสนอกระบวนการพัฒนาหลักสูตรในระดับรายวิชา ดังนี้

1. กำหนดแนวทาง
2. กำหนดผลการเรียนรู้
3. พัฒนาหลักการและเหตุผล
4. กำหนดรูปแบบหน่วยการเรียนรู้ของรายวิชา
5. จัดหน่วยการเรียนรู้
6. พัฒนายุทธศาสตร์การสอน
7. วางแผนการประเมินรายวิชา

Harris และ Carr (1996: 23) สรุปว่า การวางแผนหลักสูตร การเรียนการสอน และการประเมินแบบอิงมาตรฐานในระดับท้องถิ่นและโรงเรียนมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาความสนใจและข้อสงสัยของนักเรียน จากแหล่งข้อมูล ปัญหา และความสนใจของชุมชน สิ่งแวดล้อม
2. ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ระดับมลรัฐ
3. จัดทำหลักสูตรระดับระดับท้องถิ่นและโรงเรียน โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ระดับมลรัฐ
4. กิจกรรมการเรียนการสอนและหลักฐานของการเรียนรู้ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอน ผลงานและภาระงานที่ปฏิบัติ เกณฑ์ รายละเอียดคุณภาพงาน แนวการให้คะแนน

Solomon (1998: 74-77) ได้เสนอขั้นตอนการพัฒนารายวิชาอิงมาตรฐาน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 กำหนดผลการเรียนรู้ หรือมาตรฐาน เป็นการกำหนดมาตรฐานด้านเนื้อหา
- ขั้นที่ 2 กำหนดวิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ของมาตรฐานด้านเนื้อหา เป็นการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านความสามารถ
- ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนและประสบการณ์ที่ช่วยให้นักเรียนบรรลุมาตรฐาน

Dorsch และ Jackman (2001: online) สรุปว่า การพัฒนารายวิชาอิงมาตรฐานมีขั้นตอน ดังนี้

1. สํารวจข้อมูลพื้นฐาน
2. กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ และกำหนดจุดเน้นที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้
3. พัฒนาองค์ประกอบต่างๆ ของรายวิชา
4. ตรวจสอบรายวิชา

Christy (2005: online) สรุปว่า การสร้างรายวิชาอิงมาตรฐานต้องยึดมาตรฐานของมลรัฐเป็นตัวตั้ง กำหนดเกณฑ์การประเมิน และจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียน สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้

Daugherty (2006: online) กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนารายวิชาอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ ซึ่งมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ระบุผลลัพธ์ที่ต้องการ กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้บรรลุ กำหนดความเข้าใจที่คงทน คำถาม ความรู้และทักษะ ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย
2. กำหนดหลักฐานที่ยอมรับได้ กำหนดการประเมินและหลักฐานการประเมินที่แสดงถึงความเข้าใจและจะใช้เกณฑ์ใดพิจารณา
3. วางแผนประสบการณ์การเรียนรู้และการเรียนการสอน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมาย ความรู้และทักษะที่ต้องการ และการประเมินผล โดยใช้ WHERETO

สรุปได้ว่า การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับมีขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน กำหนดผลการเรียนรู้ หรือมาตรฐานการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน กำหนดเกณฑ์การประเมิน และวางแผนการจัดการเรียนการสอน

2.4 การจัดทำหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน

หน่วยการเรียนรู้คือหัวใจของหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้ จึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการจัดทำหลักสูตรอิงมาตรฐานและรายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน เพราะหน่วยการเรียนรู้จะมีรายละเอียด ซึ่งจะนำมาตรฐานไปสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างแท้จริง นักการศึกษาอธิบายถึงการจัดทำหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน ดังนี้

Harris และ Carr (1996: 27-28) กล่าวไว้ว่า หน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานจะมุ่งเน้นมาตรฐานที่เป็นเป้าหมายของหน่วยเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้ ช่วยให้เกิดความมั่นใจว่า เมื่อเรียนจบหน่วยเรียนนั้นแล้ว นักเรียนทุกคนจะมีความรู้ และทักษะตามที่มาตรฐานกำหนด การสร้างหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน มีองค์ประกอบ 7 ประการ ดังนี้

1. หัวเรื่อง หรือประเด็นคำถามของหน่วยการเรียนรู้
2. มาตรฐานการเรียนรู้ (สำหรับการสอนและประเมินในหน่วยการเรียนรู้)
3. กิจกรรมการเรียนการสอน
4. ผลงาน หรือภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ (ใช้ในการประเมินการเรียนรู้)
5. เกณฑ์การประเมิน (สร้างขึ้นตามมาตรฐานที่กำหนด)

6. การให้คะแนน (ใช้สำหรับการประเมิน และสื่อสารให้ผู้อื่นรู้เกี่ยวกับ ผลการเรียนรู้)

7. ผลงานตัวอย่าง (ควรสะสมรวบรวมอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานพอสมควร เพื่อแสดงให้เห็นว่างานที่ได้มาตรฐานมีลักษณะอย่างไร และสิ่งที่คาดหวังให้นักเรียนทำเป็นอย่างไร ผลงานตัวอย่างนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการประเมิน และปรับปรุง หน่วยการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี)

องค์ประกอบทั้ง 7 ประการ ในหน่วยการเรียนรู้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันโดยตลอด ผู้สร้าง หรือออกแบบรายวิชาอิงมาตรฐานจึงต้องวิเคราะห์ ทบทวนในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียดรอบคอบ เพราะองค์ประกอบตัวหนึ่งจะส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบตัวอื่นๆ ต่อเนื่องเป็นลูกโซ่

นอกจากนี้ Harris และ Carr (1996:19-20) อธิบายว่า ขั้นตอนการออกแบบ หน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน อาจปรับเปลี่ยนลำดับขั้นตอนได้ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ บริบทและความต้องการ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดหัวข้อเรื่อง หรือประเด็นคำถามหลัก พิจารณาหัวข้อเรื่องอะไร หรือประเด็นคำถามใดที่ควรใช้เป็นแก่นสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้ นั้น หัวข้อและประเด็น สำคัญดังกล่าวอาจมาจากข้อสงสัยหรือความสนใจของนักเรียน ปัญหาในชุมชน ความต้องการ ของท้องถิ่น ความคาดหวังในหลักสูตรท้องถิ่น หรือในมาตรฐานการเรียนรู้ระดับชาติ

2. พิจารณาเลือกมาตรฐาน มีมาตรฐานการเรียนรู้ระดับชาติ หรือ มาตรฐานในหลักสูตรท้องถิ่นใดบ้างที่สอดคล้องกับสิ่งที่จะสอนในหน่วยการเรียนรู้ นั้น มาตรฐาน เหล่านั้นอาจเป็นมาตรฐานของสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง หรืออาจเลือกจากหลายสาขาวิชาเพื่อสร้าง หลักสูตรแบบบูรณาการก็ได้

3. พิจารณาเลือกจุดประสงค์ในหลักสูตรท้องถิ่น ควรนำจุดประสงค์ ในหลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องสัมพันธ์กับมาตรฐานที่เลือกมาประกอบการพิจารณาในการ วางแผนสร้างหน่วยการเรียนรู้ด้วย

4. ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การเลือกกิจกรรมการเรียน การสอนมิใช่เพียงเพื่อชักจูง หรือกระตุ้นความสนใจของนักเรียนเท่านั้น แต่ต้องเป็นกิจกรรมที่ ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ไปสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้ ดังนั้น ผู้ออกแบบหลักสูตรต้องพิจารณา อย่างรอบคอบว่า ควรบรรจุกิจกรรมใดไว้ในการเรียนการสอน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงหรือไม่ กิจกรรมใดที่จะช่วยพัฒนาให้นักเรียนไปสู่มาตรฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และควรมี ลำดับขั้นตอนการนำเสนอ เริ่มต้น หรือสิ้นสุดอย่างไร

5. กำหนดผลงาน และภาระงานให้นักเรียนปฏิบัติ ผลงาน และ การปฏิบัติงานลักษณะใดที่เป็นหลักฐานบ่งบอกให้ทราบถึงความสำเร็จของการเรียน และเป็น เครื่องแสดงว่านักเรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ถึงมาตรฐานที่ตั้งไว้

6. กำหนดเกณฑ์การประเมิน ควรกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการตัดสินว่า นักเรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และด้านจิตใจอยู่ในระดับใด เมื่อ พิจารณาจากมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้

7. เขียนคำอธิบายคุณภาพงานที่ปฏิบัติ เขียนคำอธิบายรายละเอียดของ ผลงาน หรือการปฏิบัติงานที่คาดหวัง คำอธิบายนั้นต้องให้ความกระจ่างว่าคุณภาพงาน หรือ การปฏิบัติงานในแต่ละเกณฑ์ที่ตั้งไว้ควรมีลักษณะอย่างไร

8. กำหนดแนวการให้คะแนน เขียนสรุปแนวการให้คะแนนไว้สำหรับ นักเรียน หรือผู้ปกครองจะได้ใช้เป็นเครื่องมือตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนโดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด

9. สะสม และแสดงผลงานตัวอย่างที่ได้มาตรฐาน แสดงผลงานที่ได้ มาตรฐานให้นักเรียนเห็น เพื่อให้นักเรียนทราบว่าผลงาน และผลการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐานมี ลักษณะอย่างไร

กรมวิชาการ (2547: 25) ได้เสนอขั้นตอนในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ อิงมาตรฐาน สรุปได้ดังนี้

1. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
2. กำหนดสาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้
3. กำหนดผลงาน หรือภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ
4. กำหนดเกณฑ์การประเมิน
5. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
6. กำหนดหัวข้อเรื่องและชื่อหน่วยการเรียนรู้
7. กำหนดเวลาเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 11) สรุปว่า การออกแบบ หน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน ต้องมีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด จัดกิจกรรม การเรียนรู้และการวัดและประเมินผลให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน

สรุปได้ว่า การจัดทำหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน มีขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ กำหนดหัวเรื่อง หรือประเด็นคำถามหลัก พิจารณาเลือกมาตรฐาน จุดประสงค์ ออกแบบกิจกรรม การเรียนการสอน กำหนดผลงาน และภาระงานให้นักเรียนปฏิบัติ เกณฑ์การประเมิน เขียนคำอธิบายคุณภาพงานที่ปฏิบัติ กำหนดแนวการให้คะแนน สะสม และแสดงผลงานตัวอย่างที่ได้มาตรฐาน

2.5 การจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน

การจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน เป็นการจัดการสาระและ กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำนักเรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด นักการศึกษา อธิบายถึงการจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน ดังนี้

Harris และ Carr (1996: 37-38) กล่าวว่าไว้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นวิธีการ ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีทักษะ และมีพัฒนาการด้านจิตใจ สิ่งที่ต้องระมัดระวัง ในการกำหนดกิจกรรมในรายวิชาอิงมาตรฐานคือ กิจกรรมนั้นๆ ต้องสามารถนำพานักเรียนไปสู่ มาตรฐานที่กำหนดเป้าหมายในหน่วยเรียนนั้นได้ และไม่จำเป็นต้องเป็นกิจกรรมใหญ่ เหมือนกับกิจกรรมทัศนศึกษา การจัดนิทรรศการแสดงผลงานนักเรียนอาจกระตุ้นความสนใจของ นักเรียน และสื่อให้ทราบถึงพัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียน

โดยทั่วไปในหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานประกอบด้วยกิจกรรม 3 ประเภท ดังนี้

- 1) กิจกรรมนำเข้าสู่การเรียนรู้ เป็นกิจกรรมเริ่มต้น ช่วยกระตุ้นความสนใจ ผู้เรียนให้ร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะดำเนินต่อไปในหน่วยการเรียนรู้
- 2) กิจกรรมพัฒนานักเรียน เป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้าง ผลักดัน หรือ ประคับประคองให้นักเรียนก้าวไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด กิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียน แสดงออกทั้งด้านความรู้ ทักษะ และพัฒนาการด้านจิตใจ ที่จำเป็นในการพัฒนาไปถึงมาตรฐาน
- 3) กิจกรรมรวมยอด เป็นกิจกรรมที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความรู้ ทักษะ และพัฒนาการถึงมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้

Lachat (1999: 13) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนรายวิชาอิงมาตรฐาน ดังนี้

1. จัดการเรียนรู้เพื่อตอบสนองสิ่งที่นักเรียนจำเป็นต้องรู้และสามารถทำได้
2. เน้นกระบวนการคิดระดับสูง
3. เน้นแนวทางการใช้วิธีการเรียนแบบสืบสอบ โดยให้งานปฏิบัติที่สัมพันธ์

กับชีวิตจริง

4. เปิดโอกาสให้นักเรียนสำรวจและพัฒนาความเข้าใจในทัศนคติและสถานการณ์

5. ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย
6. ทำงานเป็นทีมในลักษณะสหสาขาวิชา
7. ใช้รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547: 11) อธิบายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาอิงมาตรฐาน ดังนี้

1. พัฒนานักเรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้
2. นำไปสู่การสร้างผลงาน หรือภาระงานที่แสดงถึงการบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียน
3. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบและจัดกิจกรรม
4. เป็นกิจกรรมที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ
5. มีความหลากหลาย เหมาะสมกับนักเรียนและเนื้อหาสาระ
6. สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
7. ช่วยให้นักเรียนใช้แหล่งการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ที่หลากหลาย
8. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน เป็นการจัดสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ นำไปสู่การสร้างผลงาน หรือภาระงานที่แสดงถึงการบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นกิจกรรมที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีความหลากหลาย เหมาะสมกับนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เน้นกระบวนการคิดระดับสูง ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2.6 การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ

การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ เป็นการใช้มาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการจัดทำรายวิชา ประกอบด้วย ความรู้และทักษะที่จัดเพิ่มเติมจากรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีสาระ 5 สาระ ดังนี้

- สาระที่ 1 การอ่าน
- สาระที่ 2 การเขียน
- สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด
- สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา
- สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

คุณภาพของผู้เรียน สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สาระ การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ในช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) มีดังนี้

คุณภาพของผู้เรียน สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ แสดงความคิดเห็น เชิงวิเคราะห์ ประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

สาระที่ 1: การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1: ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นและสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	สาระการเรียนรู้
<p>ม. 1-3</p> <p>1. สามารถอ่านอย่างมีประสิทธิภาพและอ่านได้เร็วขึ้น....</p> <p>2. สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ เรื่องที่อ่าน ประเมินค่าทั้งข้อดีและข้อด้อยอย่างมีเหตุผล โดยใช้แผนภาพความคิดและกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างหลากหลาย พัฒนาการอ่าน...</p> <p>3. สามารถอ่านในใจ...วิเคราะห์คุณค่าด้านภาษา เนื้อหา และสังคม...</p>	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1</p> <p>1. อ่านในใจได้เร็วขึ้นและเข้าใจเรื่องโดยใช้บริบทช่วย ทั้งเรื่องที่เป็นความรู้และความบันเทิงที่มีวงคำศัพท์และมีความยากมากขึ้นตามระดับชั้น</p> <p>2. การอ่านและเข้าใจความหมายของถ้อยคำ และสำนวน</p> <p>3. การแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ และการประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผลทั้งด้านภาษา เนื้อหา และสังคม</p>

ตารางที่ 2 (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	สาระการเรียนรู้
	<p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2</p> <p>1. อ่านในใจได้เร็วขึ้นและเข้าใจเรื่องโดยใช้บริบทช่วย ทั้งเรื่องที่เป็นความรู้และความบันเทิงที่มีวงคำศัพท์และมีความยากมากขึ้นตามระดับชั้น</p> <p>2. การอ่านและเข้าใจความหมายของถ้อยคำและสำนวน</p> <p>3. การแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์และการประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผลทั้งด้านภาษา เนื้อหา และสังคม โดยใช้กระบวนการคิดอย่างหลากหลาย</p> <p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3</p> <p>1. อ่านในใจได้เร็วขึ้นและเข้าใจเรื่องโดยใช้บริบทช่วย ทั้งเรื่องที่เป็นความรู้และความบันเทิงที่มีวงคำศัพท์และมีความยากมากขึ้นตามระดับชั้น</p> <p>2. การอ่านและเข้าใจความหมายของถ้อยคำและสำนวน</p> <p>3. การแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์และการประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผลทั้งด้านภาษา เนื้อหา และสังคม โดยใช้กระบวนการคิดอย่างหลากหลาย</p>

การจัดทำรายวิชาภาษาไทย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาที่นักเรียนทุกคนต้องเรียนรู้เป็นเครื่องมือของการเรียนรู้และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) รายวิชาเพิ่มเติม รายวิชาที่จัดเพื่อตอบสนององความต้องการ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของนักเรียน เป็นรายวิชาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะทางภาษาไทยเฉพาะด้าน

รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐาน หมายถึง รายวิชาภาษาไทยซึ่งใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเป็นเป้าหมายในการจัดทำรายวิชา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ประกอบด้วย ความรู้และทักษะที่จัดเพิ่มเติมจากรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ

รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ หมายถึง การออกแบบรายวิชา หรือหน่วยการเรียนรู้ที่เริ่มต้นด้วยการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ต้องการให้นักเรียนบรรลุ แล้วกำหนดการประเมินผล และวางแผนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่คงทนนำไปสู่การบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด ประกอบด้วย ความรู้และทักษะที่จัดเพิ่มเติมจากรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ

การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เนื่องจากกระบวนการออกแบบย้อนกลับเป็นการออกแบบที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนานักเรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ (Wiggins และ McTighe, 2006: 14) ดังที่ Carlson (2008: online) พบว่า การพัฒนารายวิชาโดยใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับ ช่วยให้นักศึกษาบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ และตั้งใจเรียนรู้มากขึ้น และสอดคล้องกับ Daugherty (2006: 135) สรุปว่า การออกแบบรายวิชาด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ครูผู้สอนรู้จักออกแบบวิชาและการสอน ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของสิ่งที่กำลังเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีความหมายมากขึ้น

การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการออกแบบรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐาน และหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ ดำเนินการโดยเริ่มจากการกำหนดเป้าหมาย หรือมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ต้องการให้นักเรียนเรียนรู้ แล้วกำหนดผลงาน หรือภาระงานที่ต้องการให้นักเรียนปฏิบัติ เกณฑ์การประเมินผลงาน และวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกัน เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด

3. การวิเคราะห์

การวิเคราะห์เป็นพื้นฐาน หรือขั้นตอนนำไปสู่การคิดระดับสูงลักษณะอื่นๆ ได้แก่ การคิดสังเคราะห์ (synthesis thinking) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) การคิดไตร่ตรอง (reflective thinking) และการคิดสร้างสรรค์ (creative thinking) (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2549: 2-3) นักการศึกษาได้อธิบายถึงการวิเคราะห์ และกล่าวถึงความสำคัญของการวิเคราะห์ ดังนี้

3.1 ความหมายและความสำคัญของการวิเคราะห์

การวิเคราะห์เป็นการจำแนกส่วนประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบนั้น เพื่อพิจารณาข้อสรุปที่ถูกต้อง นักการศึกษาให้ความหมายของการวิเคราะห์ ดังนี้

Bloom (1956: 163) กล่าวว่า การวิเคราะห์เป็นการจำแนกเนื้อหาออกเป็น ส่วนๆ ของแต่ละองค์ประกอบ และหาความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ซึ่งนำไปสู่การสรุปหลักการ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องในแต่ละองค์ประกอบ

Slavin (2003: 467) กล่าวว่า การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการ จำแนกองค์ประกอบของข้อมูล หรือความคิดที่ซับซ้อน เพื่อให้เข้าใจโครงสร้าง หรือวิธีการที่ องค์ประกอบเหล่านั้นจัดเรียง หรือสัมพันธ์กัน

Graves และคณะ (2004: 407) กล่าวว่า การวิเคราะห์เป็นการแยกภาพรวม ออกเป็นส่วนๆ แล้วพิจารณาความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ นั้น

ทิตนา แชมมณี และคณะ (2544: 36) ให้ความหมายของการวิเคราะห์ว่าหมายถึง "การจำแนกแยกแยะสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อค้นหาองค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องนั้น"

ราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 1071) ให้ความหมายของการวิเคราะห์ว่า หมายถึง ใคร่ครวญ เช่น วิเคราะห์เหตุการณ์ แยกออกเป็นส่วนๆ เพื่อศึกษาให้ ต่อแก่ เช่น วิเคราะห์ปัญหาต่างๆ วิเคราะห์ข่าว

ศรีเรื่อน แก้วกังวาล (2548: 246) กล่าวไว้ว่า “การวิเคราะห์เป็นการคิดเพื่อหาเหตุและผลของสิ่งที่ยังไม่ปรากฏกระจ่าง เป็นปัญหาข้อน่าสงสัย เมื่อรู้เหตุและผลแล้วจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามลักษณะของปัญหา”

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2548: 24) ให้ความหมายของการวิเคราะห์ว่า หมายถึง “ความสามารถในการจำแนกแจกแจงองค์ประกอบต่างๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น”

พระพรหมคุณาภรณ์ (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) (2549:42-43) ได้อธิบายความหมายของการวิเคราะห์ว่า การวิเคราะห์เป็นวิธีคิดแบบแยกแยะส่วนประกอบที่เรียกว่า วิภังชชะ เมื่อแยกแยะส่วนประกอบออก ก็เห็นภาวะที่องค์ประกอบเหล่านั้นอาศัยกันและขึ้นต่อเหตุปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549: 5) ให้ความหมายของการวิเคราะห์ว่า การวิเคราะห์ หมายถึง การระบุเรื่อง หรือปัญหา จำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบ ข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ ระบุเหตุผล หรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และตรวจสอบข้อมูล หรือหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอในการตัดสินใจ แก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์

ลักขณา สรวิวัฒน์ (2549: 69) ให้ความหมายของการวิเคราะห์ว่า หมายถึง “ความสามารถในการแยกแยะส่วนย่อยๆ ของเหตุการณ์เรื่องราวเนื้อเรื่องต่างๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีจุดมุ่งหมายหรือความประสงค์สิ่งใด และส่วนย่อยๆ ที่สำคัญนั้นแต่ละเหตุการณ์ก็เกี่ยวพันกันอย่างไรบ้าง และเกี่ยวพันกันโดยอาศัยหลักการใด เพื่อให้เกิดความชัดเจนและความเข้าใจจนสามารถนำไปสู่การตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม”

การวิเคราะห์มีความสำคัญเนื่องจากเป็นการคิดพื้นฐานที่มีความจำเป็นสำหรับทุกคนและมีประโยชน์อย่างยิ่ง ช่วยพัฒนาความเป็นคนช่างสังเกต พิจารณาความแตกต่างและความ เป็นเหตุเป็นผลของสิ่งที่เกิดขึ้นก่อนที่จะตัดสินใจสรุปสิ่งใดลงไป การวิเคราะห์เป็นทักษะที่ใช่มากในวงการศึกษาและอาชีพต่างๆ หลายสาขา และการวิเคราะห์เป็นพื้นฐานของการคิดในมิติอื่น (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2548: 9, 40, 48; ศรีเรื่อน แก้วกังวาล, 2548: 246-247) นักการศึกษากล่าวถึงความสำคัญของการวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

Cooper (1996: 369-370) สรุปว่า การวิเคราะห์เป็นพื้นฐานของการคิด เป็น การคิดที่บุคคลใช้ในชีวิตประจำวัน เมื่อต้องวิเคราะห์สิ่งต่างๆ หรือเรื่องต่างๆ โดยการจำแนก สิ่งของ หรือความคิดรวบยอด พิจารณาสาเหตุและผล ปัญหาและการแก้ปัญหา เพื่อให้ได้ข้อสรุป

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2548: 32-47) กล่าวถึงความสำคัญของการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมความฉลาดทางสติปัญญา
2. ช่วยให้คำนึงถึงความสมเหตุสมผลของขนาดกลุ่มตัวอย่าง
3. ช่วยลดการอ้างประสบการณ์ส่วนตัวเป็นข้อสรุปทั่วไป
4. ช่วยขุดค้นสาระของความประทับใจครั้งแรก
5. ช่วยตรวจสอบการคาดคะเนบนฐานความรู้เดิม
6. ช่วยวินิจฉัยข้อเท็จจริงจากประสบการณ์ส่วนบุคคล
7. เป็นพื้นฐานการคิดในมิติอื่นๆ
8. ช่วยในการแก้ปัญหา
9. ช่วยในการประเมินและตัดสินใจ
10. ช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์สมเหตุสมผล
11. ช่วยให้เข้าใจแจ่มกระจ่าง

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2548: 246) กล่าวไว้ว่า "การวิเคราะห์ใช้กันมากในวงการ ศึกษาและอาชีพที่ต้องการหาข้อเท็จจริงมาตีแผ่ เช่น การตั้งทฤษฎีต่างๆ ในแขนงวิชาวิทยาศาสตร์ จิตวิทยา คณิตศาสตร์ ฯลฯ ใช้การประเมินคุณค่าของสิ่งนั้นๆ เช่น วิเคราะห์คุณภาพของนุ้ย เพื่อ ใช้ในการเพาะปลูก วิเคราะห์คุณภาพของวรรณกรรม วิเคราะห์หาสมมติฐานของโรคเพื่อแก้ไข หรือป้องกัน ดังเช่นที่ปฏิบัติกันในวงการแพทย์ แนวคิดวิเคราะห์นี้ ที่จริงแล้วครอบคลุมวงการ ศึกษาและอาชีพมากมายหลายสาขา ผู้ฉลาดในสาขาใดสาขาหนึ่งต้องมีความสามารถ เชิงคิดวิเคราะห์ในสาขาวิชาของตน จึงจะมีความเจริญในการศึกษาและอาชีพในสาขานั้นๆ"

ลักขณา ศรีวัฒน์ (2549: 72,79) กล่าวถึงความสำคัญของการวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ช่วยให้ทราบข้อเท็จจริง หรือเหตุผลของสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจ ความเป็นมาของเหตุการณ์ต่างๆ และองค์ประกอบของเรื่องนั้นๆ ซึ่งข้อเท็จจริงนั้นจะเป็นพื้นฐาน ของการตัดสินใจ แก้ปัญหา ประเมินเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง
2. การวิเคราะห์ช่วยส่งเสริมความฉลาดทางสติปัญญา สามารถแก้ปัญหา ประเมิน ตัดสินใจ และสรุปข้อมูลต่างๆ ที่รับรู้ว่ามีเหตุผล ซึ่งเป็นพื้นฐานของการคิดในมิติอื่นๆ

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์ หมายถึง การจำแนกส่วนประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือ เรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบนั้น เพื่อพิจารณาข้อสรุปที่ถูกต้อง การวิเคราะห์มีความสำคัญ เพราะส่งเสริมความฉลาดทางสติปัญญา ช่วยให้ทราบข้อเท็จจริง หรือเหตุผลของสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจ ความเป็นมาของเหตุการณ์ต่างๆ และองค์ประกอบของเรื่องนั้นๆ ทำให้สามารถสรุปได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งเป็นพื้นฐานของการคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างมี วิจารณญาณ การคิดไตร่ตรอง และการคิดสร้างสรรค์

3.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์

นักการศึกษาได้เสนอขั้นตอนการวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

Harrison และ Bramson (1982: 63) กล่าวถึงขั้นตอนการวิเคราะห์ซึ่งเป็นกลยุทธ์ สำหรับนักวิเคราะห์ ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูล
2. ระบุประเด็น หรือปัญหาอย่างละเอียดและแม่นยำ
3. สร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา
4. ตัดสินใจ หรือสร้างเกณฑ์การคัดเลือก
5. คัดเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด
6. นำทางแก้ปัญหาที่ได้ไปทดลองใช้
7. ประเมินผลทางแก้ปัญหา เพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดี

ทิสนา แชมมณี และคณะ (2544: 36) ได้เสนอขั้นตอนการวิเคราะห์ไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูล
2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์
3. กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์
4. จำแนกส่วนประกอบของสิ่งที่วิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด
5. พิจารณาความสัมพันธ์ของส่วนประกอบแต่ละส่วน
6. นำเสนอผลการวิเคราะห์
7. สรุปผลการวิเคราะห์

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการวิเคราะห์มี 7 ขั้นตอน คือ ศึกษาข้อมูล กำหนดวัตถุประสงค์ ในการวิเคราะห์ กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ จำแนกส่วนประกอบของสิ่งที่วิเคราะห์ตามเกณฑ์ ที่กำหนด พิจารณาความสัมพันธ์ของส่วนประกอบแต่ละส่วน นำเสนอผลการวิเคราะห์ และ สรุปผลการวิเคราะห์

3.3 แนวทางการพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์

แนวทางการพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์เป็นการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์ตามระดับความสามารถ 3 ระดับ คือ การจำแนก ส่วนประกอบ การพิจารณาความสัมพันธ์ และการพิจารณาข้อสรุป ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวถึง ระดับความสามารถการวิเคราะห์ที่ต้องการพัฒนา ดังนี้

Bloom (1956: 163) กล่าวถึงความสามารถการวิเคราะห์ 3 ระดับ คือ 1) การจำแนก ส่วนประกอบ 2) การพิจารณาความสัมพันธ์ และ 3) การพิจารณาข้อสรุป ดังนี้

1. การจำแนกส่วนประกอบ ประกอบด้วย

- 1.1 ความสามารถในการยอมรับในข้อตกลงที่ไม่ได้ระบุไว้
- 1.2 ทักษะในการจำแนกความจริงจากข้อสมมติฐาน
- 1.3 ความสามารถในการจำแนกความจริงเด่นชัดจากแนวคิดที่เป็น

มาตรฐาน

- 1.4 ทักษะในการบ่งชี้และพินิจวิเคราะห์พฤติกรรมที่อ้างอิงจาก

ตัวเองและกลุ่ม

- 1.5 ความสามารถที่บ่งชี้ข้อสรุปเด่นชัดจากแนวคิดที่สนับสนุน

2. การพิจารณาความสัมพันธ์ ประกอบด้วย

- 2.1 ทักษะในความเข้าใจในความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่าง

แนวคิดในแต่ละบท

- 2.2 ทักษะในการระลึกในส่วนของเหตุผลของการตัดสินใจ

- 2.3 ความสามารถในการระลึกซึ่งเป็นความจริง หรือข้อตกลง

เบื้องต้นที่จำเป็น หรือข้อโต้แย้ง

- 2.4 ความสามารถในการตรวจสอบความเที่ยงของสมมติฐาน ซึ่งให้

ข้อมูลและข้อสันนิษฐาน

2.5 ความสามารถในการจำแนกความสัมพันธ์ของสาเหตุและผลกระทบจากส่วนอื่นๆ ของความสัมพันธ์

2.6 ความสามารถในการจำแนกความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของข้อมูลในข้อโต้แย้งไปยังจำแนกความเกี่ยวข้องจากข้อมูลที่นอกเหนือ

2.7 ความสามารถในการสืบหาความผิดปกติของข้อมูลตามหลักตรรกะ

2.8 ความสามารถในการระลึกความสัมพันธ์และรายละเอียดที่สำคัญ หรือไม่สำคัญในข้อมูลนั้น

3. การพิจารณาข้อสรุป ประกอบด้วย

3.1 ความสามารถในการวิเคราะห์ส่วนประกอบ ความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ และความหมายของการผลิตในแต่ละองค์ประกอบ

3.2 ความสามารถในการวิเคราะห์รูปแบบในการเขียน ความสามารถในการวิเคราะห์ จุดประสงค์ของผู้เขียน ความเห็นผู้เขียนและความรู้สึกที่มีต่องาน

3.3 ความสามารถในการระบุความสอดคล้องตามจุดมุ่งหมาย จุดเน้น หรือลักษณะของแนวคิดและความรู้สึก

3.4 ความสามารถในการวิเคราะห์เห็นถึงส่วนที่เป็นโฆษณาชวนเชื่อ

3.5 ความสามารถในการวิเคราะห์ถึงจุดที่เป็นอคติของผู้เขียน

Anderson และคณะ (2001) สรุปว่า การวัดความสามารถการวิเคราะห์จะวัดความสามารถ 3 ด้าน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ด้านเนื้อหา
2. การวิเคราะห์ด้านความสัมพันธ์
3. การวิเคราะห์ด้านข้อสรุป หรือหลักการ

ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 149-152) สรุปว่า การพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์เป็นการพัฒนาความสามารถในการจำแนกองค์ประกอบของเหตุการณ์ เรื่องราว หรือเนื้อหาต่างๆ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และความเชื่อมโยงโดยอาศัยหลักการใด

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2548: 26-30) สรุปว่า ความสามารถการวิเคราะห์ประกอบด้วย

1. ความสามารถในการตีความข้อมูลจากความรู้ ประสบการณ์ และข้อเขียน
2. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะวิเคราะห์

3. ความช่างสังเกต ช่างสงสัยและช่างถาม
4. ความสามารถในการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์ตามระดับความสามารถ 3 ระดับ คือ การจำแนกส่วนประกอบ การพิจารณาความสัมพันธ์และการพิจารณาข้อสรุป

3.4 การวัดความสามารถการวิเคราะห์

นักการศึกษาได้กล่าวถึงการวัดความสามารถการวิเคราะห์ ดังนี้

Bloom (1956: 176) กล่าวว่า การวัดความสามารถการวิเคราะห์นั้นจะต้องวัด 3 ระดับ ดังนี้

1. การจำแนกส่วนประกอบ ความสามารถในการสรุปและแยกข้อมูล
2. การพิจารณาความสัมพันธ์ ความสามารถในการตรวจสอบดูว่าข้อมูลนั้นๆ มีความสอดคล้องสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันหรือไม่
3. การพิจารณาข้อสรุป การวิเคราะห์ว่ามีลักษณะในการหาความสัมพันธ์สอดคล้องเกี่ยวข้องกันอย่างไร

Anderson และคณะ (2001: online) สรุปไว้ว่า การพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์เป็นการพัฒนาตามความสามารถ 3 ด้าน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ด้านเนื้อหา
2. การวิเคราะห์ด้านความสัมพันธ์
3. การวิเคราะห์ด้านข้อสรุป หรือหลักการ

ลัวน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 149-152) กล่าวว่า การวัดความสามารถการวิเคราะห์ คือ การวัดความสามารถในการจำแนกองค์ประกอบของเหตุการณ์ เรื่องราว หรือเนื้อหาต่างๆ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และความเชื่อมโยงโดยอาศัยหลักการใด จะเห็นได้ว่าความสามารถการวิเคราะห์จะเต็มไปด้วยการหาเหตุผลประกอบเสมอ ดังนั้น การวิเคราะห์จึงต้องอาศัยพฤติกรรมด้านความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้มาประกอบการพิจารณา การวัดความสามารถการวิเคราะห์ แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ความสำคัญ เป็นการถามให้ค้นหาเหตุผลและคุณลักษณะเด่นของเรื่องราวในแง่มุมต่างๆ ตามกฎเกณฑ์ที่สำคัญ เป็นการวิเคราะห์ว่าสิ่งที่มีอยู่นั้นอะไรสำคัญหรือจำเป็น หรือมีบทบาทที่สุด เหตุผลใดถูกต้องและเหมาะสมที่สุด

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นการหาความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวข้องของส่วนย่อยในปรากฏการณ์ หรือเนื้อหานั้น เพื่อนำมาอุปมาอุปไมย หรือค้นหาว่า แต่ละเหตุการณ์นั้น มีความสำคัญอะไรที่ไปเกี่ยวพันกัน

3. วิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถที่จะจับเค้าเงื่อนของเรื่องราวนั้นว่า ยึดหลักการใด มีเทคนิค หรือยึดหลักปรัชญาใด อาศัยหลักการใดเป็นสื่อสารสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจ

สรุปได้ว่า การวัดความสามารถการวิเคราะห์เป็นการวัดความสามารถ 3 ระดับ คือ การจำแนกส่วนประกอบ การพิจารณาความสัมพันธ์ และการพิจารณาข้อสรุป

4. การอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านเรื่องต่างๆ แล้วจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านจำเป็นต้องอ่านเรื่องอย่างละเอียดตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล นักวิชาการกล่าวถึงการอ่านลักษณะนี้ไว้ โดยใช้ถ้อยคำที่แตกต่างกัน เช่น การอ่านอย่างวิเคราะห์ (ทรงพันธ์ วรรณมาศ, 2524: 2) การอ่านด้วยความวิเคราะห์ (รัฐจวน อินทรกำแหง และคณะ, 2524: 1) การอ่านเพื่อวิเคราะห์ (สมพิศ คูศรีพิทักษ์, 2536: 628) การอ่านเชิงวิเคราะห์ หรือการอ่านวิเคราะห์ (กรมวิชาการ, 2546: 208) เป็นต้น นักวิชาการด้านการอ่านจึงนิยามความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ และอธิบายความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 ความหมายและความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านเรื่อง แล้ววิเคราะห์รายละเอียดของเรื่อง เพื่อแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิเคราะห์เรื่องและความคิดของผู้เขียนที่ต้องการจะสื่อความหมายให้กับผู้อ่าน นักวิชาการด้านการอ่านนิยามความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

Adler และ Van Doren (1972: 60) กล่าวไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านเรื่องอย่างละเอียดตั้งแต่ต้นจนจบ มีการตั้งคำถามในการอ่านและตอบคำถามอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

Sosothikul (2007: 48) อธิบายว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านที่ต้องใช้ความระมัดระวังในการอ่านตลอดทั้งเรื่องและอ่านซ้ำ เพื่อให้เกิดความสามารถทางความคิดในระดับที่สูงขึ้นที่จะวิเคราะห์แนวคิด โครงสร้างภาษา และเป้าหมายของผู้เขียน

รัฐจวน อินทรกำแหง และคณะ (2524: 1) กล่าวไว้ว่า “การอ่านเชิงวิเคราะห์จะต้องอ่านด้วยความพิถีพิถัน ไตร่ตรอง กลับรื้อกรอง แยกแยะ หาเหตุผล ส่วนดี ส่วนบกพร่องของหนังสือนั้น เพื่อให้เป็นแนวทางนำไปสู่การคิด สรุปเกี่ยวกับหนังสือเรื่องนั้นได้”

ทรงพันธ์ วรรณมาศ (2524: 2) ให้ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่า “เมื่อเข้าใจเนื้อหาส่วนรวมอย่างกว้างแล้ว ก็เลือกอ่านแต่ละหัวข้ออย่างมีวิจารณญาณ และสามารถจับใจความและสารนั้นๆ ได้”

สมพิศ คูศรีพิทักษ์ (2536: 628) อธิบายว่า “เป็นการอ่านเพื่อพิจารณาขอบเขตของปัญหา เนื้อหาสาระ และเหตุผลในหนังสือแต่ละเล่มอย่างละเอียด”

กรมวิชาการ (2546: 208) อธิบายว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการอ่านหนังสือแต่ละเล่มอย่างละเอียดให้ได้ความครบถ้วน แล้วจึงแยกให้ได้ว่าส่วนต่างๆ นั้น มีความหมายและความสำคัญอย่างไร และแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

นักวิชาการด้านการอ่านอธิบายความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

Adler และ Van Doren (1972: 60) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านที่มีจุดหมายในการอ่านเพื่อหาข้อมูล หรือเพื่อความบันเทิง และเป็นการอ่านที่ช่วยแก้ปัญหาการอ่านหนังสือที่มีความยาวและความยาก

Culmer (อ้างถึงใน Kavin, 2000: 12) กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้หลักการทางคณิตศาสตร์ การแก้ปัญหา สูตรทางวิทยาศาสตร์ และนิยาม แนวคิดที่สำคัญต้องให้การอ่านเชิงวิเคราะห์ในการอ่าน เพื่อพิจารณารายละเอียดนั้นอย่างรอบคอบ

The University of Melbourne (2007: online) สรุปไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นสิ่งจำเป็นช่วยให้ผู้อ่านเกิดความมั่นใจว่า ได้อ่านสิ่งที่อ่านนั้นอย่างละเอียดและประทับใจกับสิ่งที่อ่าน ในการอ่านเชิงวิเคราะห์ต้องอ่านข้อความนั้นหลายครั้ง หยุดคิดเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน และจดบันทึก

กรมวิชาการ (2546: 208) สรุปความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นทักษะการอ่านในระดับที่สูงขึ้นกว่าการอ่านทั่วไป มิใช่เป็นเพียงการอ่านเพื่อความรู้และความเพลิดเพลินเท่านั้น แต่ยังต้องวิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนในด้านต่างๆ ด้วย ครูควรจัดให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างจริงจัง เพื่อนำไปสู่การสร้างความรู้ ความคิด การตัดสินใจ แก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

สรุปได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านเรื่อง แล้วพิจารณาลักษณะเนื้อหา และพิจารณาความสัมพันธ์และข้อสรุปของเรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญเพราะช่วยให้พิจารณาเรื่องที่อ่านอย่างละเอียด ค้นพบข้อเท็จจริง เข้าใจความคิดของผู้เขียน และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์

การคิดกับการอ่านมีความสัมพันธ์กัน คนที่มีทักษะการคิดก็จะมีทักษะการอ่านด้วย ดังที่ Tompkins และ Hoskisson (1991: 267) กล่าวว่า “ผู้อ่านจะสร้างปฏิกิริยาสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับการคิด เพราะการคิดมีความสัมพันธ์กับทักษะทางภาษา” และสอดคล้องกับที่ Heilman, Blair และ Rupley (1994: 371) กล่าวว่า “ทักษะการวิเคราะห์ทำให้นักเรียนอ่านและจำแนกข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้” และ Poul และ Elder (2006: 1, 5) สรุปว่า การคิดและการอ่านช่วยให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน การอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ดีต้องพัฒนาการวิเคราะห์ก่อน

การวิเคราะห์กับการอ่านเชิงวิเคราะห์จึงมีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับทุกคน เนื่องจากการวิเคราะห์เป็นพื้นฐานของการคิดในมิติอื่นๆ และช่วยพัฒนาให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกตและมีเหตุผลในการสรุปข้อมูล ส่วนการอ่านเชิงวิเคราะห์ ช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีเหตุผลในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ทำให้ค้นพบข้อเท็จจริง หรือข้อสรุป หรือความคิดของผู้เขียนอย่างถูกต้อง การวิเคราะห์กับการอ่านเชิงวิเคราะห์จึงมีความสัมพันธ์กัน ผู้ที่มีความสามารถในการวิเคราะห์ ก็จะสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วย นอกจากนี้การวิเคราะห์จะเป็นเครื่องมือพัฒนาการอ่านแล้ว ในขณะที่เดียวกันการอ่านก็เป็นเครื่องมือพัฒนาการวิเคราะห์ด้วยเช่นกัน

4.3 ขั้นตอนของการอ่านเชิงวิเคราะห์

นักการศึกษาอธิบายขั้นตอนของการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

Adler และ Van Doren (1972: 60-187) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ ว่ามี 3 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การพิจารณาลักษณะเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน (2) การตีความเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน และ (3) การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาของเรื่องที่อ่าน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพิจารณาลักษณะเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน

เป็นการพิจารณารายละเอียดของเรื่องที่อ่าน ประกอบด้วย

1.1 จำแนกประเภทและเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน เป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะเป็นขั้นเริ่มต้นในการอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านต้องรู้ว่าตนเองกำลังอ่านเรื่องประเภทใด เช่น นิทาน บทละคร นวนิยาย และควรรู้ก่อนที่จะเริ่มอ่าน การอ่านชื่อเรื่องอาจทำให้ผู้อ่านได้ทราบข้อมูลที่สำคัญก่อนการอ่านเนื้อเรื่อง ดังนั้น ผู้อ่านควรมีคำถามถามตนเองว่าเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องประเภทใด และถ้าไม่เคยถามคำถามก็จะเป็นคนที่ไม่สามารถตอบคำถามอื่นๆเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

1.2 ระบุรายละเอียดของเรื่องที่อ่านในภาพรวมว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร หรือบอกเอกภาพของเรื่องที่อ่านในภาพรวม โดยใช้ประโยค 1-3 ประโยค ผู้อ่านจะต้องเข้าใจแก่นเรื่อง ใจความสำคัญ และเอกภาพของเรื่องอย่างชัดเจน แล้วบอกตนเอง หรือคนอื่นว่าเอกภาพของเรื่องที่อ่านคืออะไรด้วยถ้อยคำสั้นๆ และกระชับที่สุด หรือเป็นการระบุใจความสำคัญหรือแก่นเรื่อง

1.3 ระบุ หรือยกตัวอย่างส่วนที่สำคัญของเรื่องที่อ่านตามลำดับและความสัมพันธ์ และร่างเค้าโครงของส่วนต่างๆ เหล่านั้นตามเค้าโครงที่วางไว้ ผู้อ่านอ่านเรื่องต่อไปจนถึงส่วนสำคัญของเรื่อง และแสดงให้เห็นว่าการเรียบเรียงอย่างไร ซึ่งผู้อ่านต้องอ่านเรื่องนั้นๆ จนจบ เพราะเรื่องแต่ละเรื่องมีความซับซ้อนในความเป็นเอกภาพของตัวเอง โดยมีใจความสำคัญหรือแก่นเรื่องที่ซับซ้อน มีการเรียบเรียงส่วนต่างๆ อย่างเป็นหมวดหมู่ และมีความเชื่อมโยง เพื่อให้ได้ภาพรวมทั้งหมด โดยเปรียบเทียบกับ การสร้างบ้าน ซึ่งองค์ประกอบแต่ละส่วนต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกันจนสร้างบ้านได้ทั้งหลัง

1.4 ระบุแนวคิด หรือปัญหาที่ผู้เขียนพยายามที่จะแก้ไข ผู้อ่านค้นพบว่า แนวคิด หรือปัญหาของผู้เขียนคืออะไร ผู้เขียนเริ่มด้วยการตั้งคำถาม หรือชุดของคำถาม ซึ่งผู้เขียนอาจจะบอก หรือไม่บอกก็ได้ เป็นหน้าที่ของผู้อ่านที่จะตั้งคำถามให้ถูกต้อง ผู้อ่านสามารถบอกคำถามหลักที่เรื่องที่อ่านได้พยายามให้คำตอบไว้และระบุประโยคคำถามรอง และ

ควรถามคำถามอย่างเป็นลำดับ ถ้าผู้อ่านสามารถรู้จักใช้คำถามก็จะเป็นคนที่มีชำนาญในการค้นพบปัญหาของผู้เขียน

ขั้นตอนที่ 2 การตีความเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน

เป็นการพิจารณาเนื้อหา หรือข้อความของเรื่องที่อ่านโดยใช้ความรู้ และทักษะทางภาษา ซึ่งมีวิธีการที่สำคัญ ได้แก่ การตีความภาษาที่มีความหมายโดยตรงและภาษาที่มีความหมายโดยนัย ประกอบด้วย

2.1 หาคำสำคัญ (term) และเข้าใจความหมายให้ใกล้เคียงกับ ผู้เขียน กล่าวคือ ผู้อ่านหาคำสำคัญในเรื่องที่อ่านและพิจารณาว่าผู้เขียนใช้อย่างไร โดยใช้วิธีการ 2 วิธี ได้แก่ หาคำสำคัญ ซึ่งเป็นคำที่อาจก่อให้เกิดความหมายคลุมเครือ และพิจารณาความหมายของคำเหล่านั้นตามที่ใช้ด้วยความถูกต้อง การค้นหาคำสำคัญเป็นการเริ่มต้นของการตีความ ดังนั้น ผู้อ่านจะต้องแปลความหมายของผู้เขียน ซึ่งผู้อ่านจะค้นพบความหมายของคำเหล่านั้นด้วยความอดทนและฝึกปฏิบัติ

2.2 หาประโยคสำคัญในเรื่องที่อ่าน และระบุประโยคที่มีการโต้แย้ง (proposition) ผู้อ่านหาประโยคสำคัญ ซึ่งเป็นประโยคที่กล่าวถึงสิ่งที่กำลังโต้แย้ง ผู้อ่านจะต้องรู้ว่าประโยคนั้นหมายความว่าอย่างไร โดยรู้ความหมายของคำสำคัญที่อยู่ในประโยค และตีความคำทั้งหมดที่ใช้ในประโยคนั้น เพื่อช่วยในการตีความและช่วยให้เกิดความเข้าใจ ผู้อ่านควรอ่านประโยคนั้นอย่างช้าๆ ด้วยความตั้งใจ ผู้เขียนบางคนอาจจะช่วยผู้อ่านโดยแนะ หรือชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่กำลังโต้แย้งด้วยการบอกตำแหน่งเป็นระยะๆ เพื่อนำไปสู่ประโยคสำคัญ ถ้าหากผู้อ่านสามารถมองเห็นความแตกต่างของข้อความที่อ่านก็จะเข้าใจและค้นพบประโยคสำคัญ มีตัวแนะหนึ่งที่ช่วยให้นักค้นพบประโยคสำคัญคือ คำที่ประกอบในประโยคสำคัญซึ่งสามารถนำผู้อ่านไปสู่ประโยคที่ควรได้รับความสนใจ การโต้แย้งมักจะเริ่ม ณ จุดใดจุดหนึ่ง เป็นช่วงของความคิด ซึ่งอาจจะเริ่มด้วยการสรุปและให้เหตุผล หรืออาจจะเริ่มด้วยหลักฐานและเหตุผล แล้วนำผู้อ่านไปสู่การสรุปต่อไป

2.3 หาย่อหน้าที่มีการโต้แย้ง (argument) จากคำเชื่อมของประโยค หรือจากประโยคที่มีการโต้แย้ง ผู้อ่านค้นหาย่อหน้าที่มีประโยคสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงการโต้แย้งของผู้เขียน โดยค้นหาจากคำที่เป็นคำเชื่อมของประโยคที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน หรือค้นหาจากประโยคที่มีการโต้แย้ง การโต้แย้งเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับความคิด ประโยคที่มีการโต้แย้งจะให้เหตุผลซึ่งกันและกัน และอาจมีเพียง 1 ประโยค หรือมากกว่า 1 ประโยคก็ได้ ผู้อ่านสามารถหาได้จากย่อหน้าที่มีการโต้แย้ง แต่ถ้าไม่มีการระบุประโยคโต้แย้ง ผู้อ่านจะต้อง

พยายามเขียนประโยคที่มีการโต้แย้งขึ้นมา โดยนำประโยคที่ได้จากข้อความมาเรียงลำดับเพื่อแสดงการโต้แย้ง

2.4 ระบุปัญหาที่ผู้เขียนได้แก้ไข หรือไม่สามารแก้ไข ผู้อ่านต้องค้นพบว่า เรื่องที่อ่านนั้นนำเสนอปัญหาอะไรที่ผู้เขียนต้องการแก้ไข และผู้อ่านควรถามตนเองว่า ปัญหาอะไรที่ผู้เขียนพยายามแก้ไขและประสบความสำเร็จในการแก้ไขหรือไม่ หรือผู้อ่านค้นพบบทสรุปของผู้เขียน โดยตัดสินใจได้ว่าอะไรเป็นปัญหาที่ผู้เขียนต้องการแก้ไข อะไรเป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไข และสิ่งใดที่ผู้เขียนทราบว่าแก้ไขไม่ได้ ผู้อ่านจะแน่ใจอย่างมีเหตุผลว่าตนเองเข้าใจเรื่องที่อ่าน

ขั้นตอนที่ 3 การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาของเรื่องที่อ่าน

ขั้นตอนนี้จะดำเนินหลังจากที่ผู้อ่านได้อ่านเรื่องแล้ว เมื่อผู้อ่านพบว่า เนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่านสามารถแบ่งออกเป็นส่วนๆ และมองเห็นองค์ประกอบในเรื่องของความคิด ความรู้ คำสำคัญ ประโยคที่มีการโต้แย้ง และการโต้แย้ง หรืออาจกล่าวได้ว่า เข้าใจสิ่งที่อ่านใกล้เคียงกับผู้เขียน การที่ผู้อ่านวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาของเรื่องที่อ่านได้เปรียบเสมือนเป็นเพื่อนคู่สนทนากับผู้เขียน และผู้อ่านสามารถโต้ตอบการสนทนากับผู้เขียน ประกอบด้วย

3.1 ไม่ควรเริ่มการวิพากษ์วิจารณ์จนกว่าเค้าโครงของตนเอง และการตีความเรื่องที่อ่านจะเสร็จเรียบร้อย ผู้อ่านไม่ควรพูดว่าเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือไม่แสดงความคิดเห็น จนกระทั่งตนเองอ่านเรื่องอย่างละเอียดจนสามารถพูดได้ว่า เข้าใจเรื่องที่อ่านแล้ว ผู้อ่านสามารถแสดงความคิดเห็นว่า เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือไม่แสดงความคิดเห็น จากความเข้าใจและมีเหตุผลด้วยคำพูดของตนเอง

3.2 ไม่ควรแสดงความคิดเห็นอย่างรุนแรง หรือคึกคะนอง ผู้อ่านแสดงความไม่เห็นด้วยอย่างมีเหตุผล ไม่ควรใช้ความรุนแรง หรือต้องการเป็นผู้ชนะในการโต้แย้ง ผู้อ่านควรมีการเตรียมตัวก่อนที่จะแสดงความคิดเห็นที่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย และควรมีข้อมูลที่เพียงพอก่อนจะตัดสินใจด้วยตนเองตามความเป็นจริง โดยแสดงออกด้วยความจริงใจ ไม่ใช่อารมณ์มากกว่าความรู้ และไม่ทำตัวให้เป็นปัญหา หรือชวนทะเลาะ

3.3 ระบุความแตกต่างระหว่างความรู้และความคิดเห็นส่วนตัว โดยบอกเหตุผลของการตัดสินใจของตนเอง การเคารพในความรู้และความคิดเห็นที่แตกต่างกันของบุคคล โดยให้เหตุผลในเรื่องที่วิเคราะห์ ผู้อ่านไม่ควรแสดงความไม่เห็น โดยไม่มีเหตุผลประกอบ เนื่องจากมีความรู้ไม่เพียงพอ ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านควรวิเคราะห์เรื่องที่อ่านอย่างรอบคอบ แยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น และจึงวิเคราะห์ว่าตนเอง เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย และให้เหตุผลในการวิเคราะห์นั้น รวมทั้งแสดงการปรารถนาที่จะให้เกิดการแก้ไขในทางที่ดีขึ้น

3.4 ระบุสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้กล่าวถึง ผู้อ่านจะกล่าวว่า ผู้เขียนไม่ได้ระบุ เมื่อผู้เขียนไม่ได้กล่าวถึงข้อมูลบางอย่างที่มีความสอดคล้อง หรือสัมพันธ์กับปัญหาที่ผู้เขียนพยายามจะแก้ไข ผู้อ่านจะต้องระบุข้อมูลที่ทำให้ทุกคนเห็นว่าผู้เขียนไม่ได้กล่าวถึงและแสดงให้เห็นว่าข้อมูลนั้นสัมพันธ์กับปัญหาอย่างไร และเขียนข้อสรุปที่แตกต่างไปจากสิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนไว้

3.5 ระบุสิ่งที่ผู้เขียนกล่าวผิดพลาด ผู้อ่านจะกล่าวว่าผู้เขียนเข้าใจผิด หรือสิ่งที่ผู้เขียนพูดถึงไม่ถูกต้อง เมื่อสิ่งที่ผู้เขียนนำมาใช้ในการวินิจฉัยเป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับความเป็นจริง ข้อมูลนั้นไม่ถูกต้องหรือเชื่อถือได้น้อย ผู้เขียนกำลังอ้างถึงสิ่งที่ผู้เขียนไม่มีความรู้ ซึ่งผู้อ่านสามารถแสดงการโต้แย้งเกี่ยวกับข้อบกพร่องเหล่านี้ได้ โดยจะต้องชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าสิ่งที่ผู้เขียนกล่าวมานั้นไม่ถูกต้อง

3.6 ระบุสิ่งที่ผู้เขียนไม่มีหลักการ หรือเหตุผล ผู้อ่านจะกล่าวว่าผู้เขียนไม่มีหลักการ หรือเหตุผล หรือมีความผิดพลาดในการให้เหตุผล เมื่อสิ่งที่ผู้เขียนสรุปนั้นไม่ได้มาจากเหตุผล และไม่สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เขียนพยายามจะกล่าวถึง หากผู้เขียนมีข้อบกพร่องในเรื่องนี้จะทำให้เรื่องที่เขียนไม่ตรงประเด็นและไม่น่าเชื่อถือ ผู้อ่านที่จะวิพากษ์ความผิดพลาดของผู้เขียนในข้อบกพร่องนี้ได้จะต้องแสดงการโต้แย้งกับผู้เขียนได้ตรงประเด็น หรือถูกต้อง

3.7 ระบุสิ่งที่ผู้เขียนวิเคราะห์ หรือเรื่องราวไม่สมบูรณ์ ผู้อ่านจะกล่าวว่า ผู้เขียนเขียนงานไม่สมบูรณ์ เมื่อผู้เขียนไม่ได้แก้ปัญหทั้งหมดที่เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มแรก ผู้เขียนใช้สื่อหรือวัตถุต่างๆ ไม่เหมาะสม ผู้เขียนไม่ได้นำสิ่งที่เกี่ยวข้องกับปัญหามาใช้เป็นข้อบกพร่อง เรื่องความสมบูรณ์ของเนื้อหาและเค้าโครงของเรื่อง ซึ่งประเด็นเหล่านี้ไม่เพียงพอที่จะกล่าวว่าเรื่องที่อ่านไม่สมบูรณ์ เพราะมนุษย์ทุกคนมีความจำกัดและผลงานของเขาก็มีความจำกัดด้วย ไม่มีประโยชน์ที่จะวิเคราะห์แบบนั้น จนกว่าผู้อ่านจะสามารถระบุความไม่สมบูรณ์ได้อย่างชัดเจน โดยอาศัยความรู้ที่มีอยู่ หรือการอ่านเรื่องที่สัมพันธ์กับประเด็นดังกล่าว

Potter (2005: 52-63) กล่าวไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการวิเคราะห์หาข้อเท็จจริงหรือแนวคิดที่ต้องการจากข้อมูล โดยแบ่งข้อมูลทั้งหมดออกเป็นส่วนๆ และพิจารณาความสัมพันธ์และความสอดคล้องซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. ตั้งคำถามที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์เฉพาะส่วนที่ต้องการ
2. หาคำตอบเพื่อที่จะดำเนินการกับข้อมูล
3. ใช้คำตอบนั้นเพื่อหาสิ่งที่ต้องการ

กรมวิชาการ (2546: 209-211) สรุปไว้ว่า ขั้นตอนของการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีดังนี้

1. พิจารณารูปแบบของงานประพันธ์ว่าใช้รูปแบบใด อาจเป็นนิทาน บทละคร นวนิยาย เรื่องสั้น บทร้อยกรอง หรือบทความจากหนังสือพิมพ์
2. แยกเนื้อเรื่องออกเป็นส่วนๆ ให้เห็นว่าใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร
3. แยกพิจารณาเนื้อเรื่องแต่ละส่วนให้ละเอียดลงไปว่าประกอบกันอย่างไร หรือประกอบด้วยอะไรบ้าง
4. พิจารณาให้เห็นว่าผู้เขียนให้กลวิธีเสนอเรื่องอย่างไร

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2548: 3) กล่าวไว้ว่า “ในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้อ่านจะต้องจำแนกแยกแยะได้ว่า รูปแบบของงานประพันธ์ที่อ่านนั้นเป็นอะไร เช่น เป็นนิทาน บทละคร นวนิยาย เรื่องสั้น บทร้อยกรอง บทความ ฯลฯ พิจารณาว่าเนื้อหาประกอบด้วยอะไรบ้าง โดยแยกเนื้อเรื่องออกเป็นส่วนๆ ให้เห็นว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร อย่างไร พิจารณาแต่ละส่วนให้ละเอียดลงไปว่าประกอบกันอย่างไร หรือประกอบด้วยอะไรบ้าง วิเคราะห์ทัศนคติของผู้แต่งเพื่อทราบจุดมุ่งหมายที่อยู่เบื้องหลังผ่านทางภาษาและถ้อยคำที่ใช้ เป็นต้น”

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่ามี 3 ขั้นตอน ได้แก่ การพิจารณาลักษณะเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน การตีความเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน และการวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาของเรื่องที่อ่าน

4.4 แนวทางการพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์

แนวทางการพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 ระดับ คือ การพิจารณาลักษณะเนื้อหา การตีความเนื้อหา และการวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา ซึ่ง Adler และ Van Doren (1972: 60-187) กล่าวถึงรายละเอียดของความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ต้องการพัฒนา ดังนี้

1. การพิจารณาลักษณะเนื้อหา เป็นความสามารถในการพิจารณาประเภทและเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง และแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ
2. การตีความเนื้อหา เป็นความสามารถในการพิจารณารายละเอียดเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน โดยการวิเคราะห์คำสำคัญ ประโยคสำคัญ ย่อหน้าที่มีการโต้แย้ง และระบุจุดประสงค์ หรือแนวคิดของผู้เขียน
3. การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา เป็นความสามารถในการพิจารณาคุณค่าของเรื่องที่อ่าน โดยแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 ระดับ คือ การพิจารณาลักษณะเนื้อหา การตีความเนื้อหา และการวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา

4.5 แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่นักการศึกษาได้กล่าวถึง มีดังนี้

Woods และ Moe (2007) ได้จัดทำนวัตกรรมการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่เรียกว่า analytical reading inventory ขึ้น เพื่อให้ครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญในการอ่าน และ นักจิตวิทยาของโรงเรียนสามารถตัดสินใจใช้วิธีสอนที่เหมาะสมและรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ตามสภาพจริง รวมทั้งช่วยให้ผู้ประเมินเก็บข้อมูลได้ครอบคลุมกับความสามารถของนักเรียน สอดคล้องกับความต้องการของมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของมลรัฐ โดย analytical reading inventory ประกอบด้วย คู่มือ ซีดีรอมสำเร็จรูป แบบวัดและประเมิน แบบฝึกหัด และบทอ่าน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความเป็นมาของนวัตกรรม
2. การฝึกการประเมินโดยพิจารณาองค์ประกอบของ analytical reading inventory 10 องค์ประกอบ จากซีดีรอม 2 และคู่มือ โดยมีรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้
 - 1) การสัมภาษณ์การอ่าน (reading interview)
 - 2) รายการคำศัพท์ (word lists/initial placement)
 - 3) ความรู้เดิม/การคาดเดา (prior knowledge/prediction analysis)
 - 4) การวิเคราะห์การอ่านที่ไม่ถูกต้อง (reading interview)
 - 5) การวิเคราะห์ความคล่อง (fluency analysis)
 - 6) การวิเคราะห์ความไม่ถูกต้องในการพูดเล่าเรื่องซ้ำ (oral reading miscue analysis)
 - 7) คำถามเพื่อความเข้าใจ/การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของบทอ่าน (comprehension question/reader text relationship (RTR) analysis)
 - 8) การใช้ระบบ cueing: วิเคราะห์ความผิดพลาด (cueing systems: miscue analysis)

9) การวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การพัฒนา a multi-dimensional profile (quantitative and qualitative analysis developing a multidimensional profile)

10) การสรุปผล (summary of results)

3. การฝึกการใช้กรณีศึกษาที่ใช่ ซีดีรอม 1 และคู่มือ

4. การใช้ analytical reading inventory ในการจัดการเรียนการสอน การอ่านเชิงวิเคราะห์มีขั้นตอนย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความสัมพันธ์ที่ดี การสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง เพื่อลดช่องว่างระหว่างครูกับนักเรียน

ขั้นที่ 2 สัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับการอ่าน การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียน เช่น ความสนใจในการอ่าน กลวิธีในการเลือกหนังสือและการอ่าน การรับรู้ที่สัมพันธ์กับความสามารถในการอ่าน เป็นต้น

ขั้นที่ 3 ให้นักเรียนอ่านรายการคำศัพท์ (word list) เพื่อประเมินว่านักเรียนออกเสียงถูกต้อง และเข้าใจความหมายของคำศัพท์หรือไม่

ขั้นที่ 4 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องและใช้ความรู้เดิม หรือคาดคะเนจากเรื่องที่อ่าน เพื่อประเมินว่านักเรียนมีความรู้เดิมและทักษะในการคาดคะเนจากเนื้อเรื่อง แล้วนำมาใช้ในการทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านหรือไม่

ขั้นที่ 5 ประเมินการอ่านออกเสียงผิด บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการอ่านผิดของนักเรียน เพื่อช่วยในการตัดสินใจเลือกบทอ่านที่เหมาะสมให้กับนักเรียน

ขั้นที่ 6 สังเกตความคล่องในการอ่าน บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านของนักเรียน เช่น อ่านได้ถูกต้อง คล่อง ใช้น้ำเสียง การเว้นวรรค การแก้ไขคำที่อ่านผิดด้วยตนเอง เป็นต้น

ขั้นที่ 7 ให้นักเรียนเล่าเรื่องซ้ำและสรุปเรื่องที่อ่าน บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจเรื่องที่อ่าน การสรุปเรื่อง และการใช้โครงสร้างภาษาของนักเรียน

ขั้นที่ 8 ถามคำถามเพื่อความเข้าใจ บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจ ระดับการคิดตามตัวอักษร การนำไปใช้และการวิเคราะห์ และการใช้โครงสร้างภาษาของนักเรียน

ขั้นที่ 9 ใช้เกณฑ์สรุปคะแนนในการประเมินว่า จะให้นักเรียนหยุดอ่าน หรืออ่านต่อไป

ขั้นที่ 10 ประเมินความสำเร็จในการอ่านในใจของนักเรียน

ขั้นที่ 11 ประเมินระดับความเข้าใจในการฟังของนักเรียน

ขั้นที่ 12 ประเมินระดับการอ่านของนักเรียนจากการอ่านเนื้อเรื่อง
แนววิทยาศาสตร์

ขั้นที่ 13 สรุปผล การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อมูล เพื่อเตรียม
รายงานผลการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน

กรมวิชาการ (2546: 215-216) สรุปไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
อ่านเชิงวิเคราะห์จะเน้นการอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ ซึ่งนักเรียนอาจวิเคราะห์
โดยการพูด หรือการเขียนสื่อความให้ผู้อื่นเข้าใจแนวคิดในด้านต่างๆ อย่างมีหลักการและเหตุผล
ซึ่งครูจะต้องเตรียมเรื่องราว เนื้อหา หรือข้อความต่างๆ โดยครูจัดเตรียมเอง หรือมอบหมายให้
นักเรียนไปศึกษา หรือรวบรวม แต่สิ่งสำคัญก็คือ เนื้อหา หรือเรื่องราวที่จะนำมาวิเคราะห์นั้นต้อง
สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ด้วย เช่น ฝึกให้นักเรียนแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น
ก็ควรนำมาจากข่าว หรือบทความในหนังสือพิมพ์ เป็นต้น แนวการจัดการเรียนการสอนการอ่าน
เชิงวิเคราะห์มีหลายแนวทาง ดังนี้

1. ให้นักเรียนอ่านข้อความสั้นๆ แล้ววิเคราะห์คำที่ผู้เขียนเลือกใช้ว่า
คำใดใช้ผิดความหมาย คำใดใช้ผิดหน้าที่ คำใดที่ใช้ไม่เหมาะสม หรือไม่ชัดเจน และให้ตัวอย่าง
แนวทางแก้ไข
2. ให้นักเรียนอ่านเรื่องสั้นๆ แล้ววิเคราะห์ประโยคที่ผู้เขียนใช้ว่า
มีความถูกต้องชัดเจนหรือไม่ ผิดจากแบบแผนของภาษาอย่างไร เป็นประโยคที่ถูกต้องสมบูรณ์
หรือไม่ การเรียงลำดับความในประโยคถูกต้องหรือไม่ ใช้ประโยคกะทัดรัดหรือไม่ ใช้คำฟุ่มเฟือย
เกินความจำเป็นหรือไม่ นักเรียนมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงอย่างไร ครูให้นักเรียนอ่าน
เรื่องสั้นๆ แล้ววิเคราะห์ครั้งละ 1 เรื่อง สิ่งสำคัญคือ ข้อความที่เลือกมาต้องมีเนื้อหาเหมาะสม
สอดคล้องกับจุดประสงค์ของครูที่ตั้งไว้
3. ให้นักเรียนอ่านบทความสั้นๆ แล้ววิเคราะห์ทัศนคติของผู้แต่งว่า
เป็นความคิดที่มีเหตุผลน่าเชื่อถือ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง หรือแสดงทัศนคติเชิงเพ้อฝัน
หรือไม่

สรุปได้ว่า แนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านเชิงวิเคราะห์ จะเน้นการอ่านเพื่อแสดงการวิเคราะห์ ซึ่งนักเรียนอาจวิเคราะห์ โดยการพูด หรือจัดทำผลงาน ให้ผู้อื่นเข้าใจแนวคิดในด้านต่างๆ ของเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับนักเรียนได้ปฏิบัติอย่างหลากหลาย เนื้อหา หรือเรื่องราวที่จะนำมา วิเคราะห์นั้นต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และวัยของนักเรียน

4.6 การวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์

การวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์มีหลายวิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน หรือการปฏิบัติงาน เป็นต้น นักการศึกษาให้แนวทางการวัด ความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

Adler และ Van Doren (1972: 60-187) กล่าวถึงการวัดความสามารถการอ่าน เชิงวิเคราะห์ 3 ระดับ ดังนี้

1. การพิจารณาลักษณะเนื้อหา เป็นความสามารถในการพิจารณาประเภท และเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง และแนวคิด ที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ
2. การตีความเนื้อหา เป็นความสามารถในการพิจารณารายละเอียด เนื้อหาของเรื่องที่อ่าน โดยการวิเคราะห์คำสำคัญ ประโยคสำคัญ ย่อหน้าที่มีการโต้แย้ง และระบุ จุดประสงค์ หรือแนวคิดของผู้เขียน
3. การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา เป็นความสามารถในการพิจารณาคุณค่า ของเรื่องที่อ่าน โดยแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The Civic Art (2002: online) เสนอตัวอย่างเกณฑ์การประเมินความสามารถ
การอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนไว้ 3 ระดับ ดังนี้

ตารางที่ 3 เกณฑ์การประเมินความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์

ประเภท	ระดับ 3	ระดับ 2	ระดับ 1
แนวคิด/ รายละเอียด	เข้าใจใจความสำคัญและ รายละเอียดสนับสนุนของ หลายๆ ระดับ หรือ ความสัมพันธ์ระหว่าง ใจความสำคัญและ รายละเอียด	เข้าใจความสัมพันธ์ ระหว่างประเด็นสำคัญและ รายละเอียดสนับสนุน ประเด็น หรือเข้าใจความ สัมพันธ์ของงานทั้งหมด กับงานแต่ละส่วน	เข้าใจแนวคิดและ ระบุรายละเอียดได้
การสรุป อิงความ	เชื่อมโยงความรู้เดิมกับ แนวคิดที่ได้จากเรื่อง สรุป และนำไปใช้ได้อย่าง กว้างขวาง ถูกต้องและ รอบคอบ	สรุป ระบุหลักเกณฑ์ หรือ คาดเดาจากเรื่อง ให้ความรู้อย่างถูกต้อง และรอบคอบ	สรุปอิงความได้ ชัดเจน
ใจความสำคัญ/ หัวเรื่อง	แสดงออกถึงความเข้าใจ ที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับใจความ สำคัญและหรือหัวเรื่อง	ระบุใจความสำคัญและ หรือหัวเรื่องได้อย่าง ถูกต้อง	ระบุใจความสำคัญ/ หัวเรื่องได้ชัดเจน

กรมวิชาการ (2546: 216-218) สรุปแนวทางการวัดความสามารถการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ ดังนี้

1. พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมในการวิเคราะห์คำ วลี หรือประโยค
และควรวัดผลด้านเหตุผล การวิเคราะห์ทัศนคติของผู้เขียนจากเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินผลจาก
ความตั้งใจ สนใจ และผลงานที่ได้รับมอบหมาย
2. ให้นักเรียนอ่านบทหรือยกเรื่องแล้ววิเคราะห์วิจารณ์บทที่อ่านในด้าน
รูปแบบ ความคิดและเนื้อหาสาระในบทหรือยกเรื่อง กลวิธีในการแต่ง และสิ่งที่ผู้เขียนฝากไว้ใน
บทอ่าน
3. ให้นักเรียนอ่านบทอ่านแล้ววิเคราะห์ว่าเนื้อหาของบทอ่านให้อารมณ์
ความรู้สึก สอดคล้องกับเนื้อหาของบทอ่านหรือไม่ อย่างไร นักเรียนมีความซาบซึ้งประทับใจ
หรือไม่ พิจารณาความสามารถและผลการทำงานด้วยการวัดผลความถูกต้องของการใช้ถ้อยคำ
สำนวนภาษา การสรุปความ การวิเคราะห์วิจารณ์บทอ่าน และความตั้งใจในการทำกิจกรรม

4. ให้นักเรียนอ่านข่าว หรือบทความจากหนังสือพิมพ์ แล้วขีดเส้นใต้ข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง และข้อความที่เป็นความคิดเห็นของผู้เขียนด้วยสี หรือสัญลักษณ์ที่แตกต่างกัน

5. ให้นักเรียนตัดข่าวจากหนังสือพิมพ์ แล้ววิเคราะห์ว่าข่าวนั้นมีการนำเสนอเฉพาะข้อเท็จจริง หรือมีความคิดเห็นของผู้เขียนแทรกอยู่ด้วย พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบว่า ความคิดเห็นของผู้เขียนน่าเชื่อถือหรือไม่ เพียงใด

6. ให้นักเรียนวิเคราะห์วิจารณ์การพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ต่างๆ ในด้านการใช้สำนวนภาษา การสื่อความหมาย และความสอดคล้องกับเนื้อหาของข่าวนั้นๆ

7. ให้นักเรียนตัดข้อความโฆษณาจากสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ แล้วแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ในด้านความน่าเชื่อถือ การใช้สำนวนภาษา ความน่าสนใจของการนำเสนอ

8. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง แล้วตีความเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เขียน สรุปความคิดเห็นของผู้เขียน และเสนอแนวความคิดของนักเรียนที่มีต่อเรื่องนั้น

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2546: 218) สรุปว่า การวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์จะต้องกำหนดเกณฑ์การประเมิน (rubrics scoring) และกำหนดเกณฑ์การประเมินความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

1. ความสามารถในการแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ถูกต้อง
2. ความถูกต้องชัดเจนในการวิเคราะห์วิจารณ์การพาดหัวข่าว
3. การแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ที่ถูกต้องชัดเจน
4. เหตุผลที่ใช้ประกอบการประเมินคุณค่าของหนังสือที่อ่าน

สรุปได้ว่า การวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์มีหลายวิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน หรือการปฏิบัติงาน ซึ่งในการวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์จะต้องกำหนดเกณฑ์การประเมิน

ดังนั้น สรุปได้ว่า รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เป็นการออกแบบรายวิชา หรือหน่วยการเรียนรู้ที่เริ่มต้นด้วยการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ต้องการให้นักเรียนบรรลุ แล้วกำหนดการประเมินผล และวางแผนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจที่คงทนนำไปสู่การบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด ประกอบด้วย ความรู้และทักษะที่จัดเพิ่มเติมจากรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ เพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์และความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ พบว่า มีผู้ทำวิจัย ดังนี้

สุวิกรม มาประณีต (2539) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาทักษะการคิดในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า ทักษะในการคิดในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในระดับปานกลาง

บุญชู ชลัษเฐียร (2539) ได้พัฒนาการวัดความสามารถด้านเหตุผลเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยพัฒนาคำถามขึ้น 6 ชนิด คือ เหตุผลด้านวิเคราะห์ การวิเคราะห์คำอธิบาย ความเห็นตรงกันข้าม เหตุผลทางตรรกะ เหตุผลทางตรรกะเกี่ยวกับจำนวน และการระบุรูปแบบ ผลการศึกษาพบว่า แบบทดสอบรูปแบบเติมคำเกือบทุกชนิดมีประสิทธิภาพสูงกว่าแบบเลือกตอบ เมื่อใช้กับกลุ่มที่มีความสามารถสูงและปานกลาง สำหรับชนิดเลือกตอบมีประสิทธิภาพสูงกว่าแบบเติมคำ เมื่อใช้กับกลุ่มที่มีความสามารถต่ำ

ศิริกัญญา ฤทธิ์แปลก (2541) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาการคิดวิจารณ์ญาณในการตัดสินใจทางการพยาบาลสำหรับนักศึกษาพยาบาล พบว่า ได้หลักสูตรรายวิชาการคิดวิจารณ์ญาณในการตัดสินใจทางการพยาบาลสำหรับนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 3 มีองค์ประกอบแต่ละด้านเหมาะสมต่อการพัฒนาศักยภาพการคิดวิจารณ์ญาณในการตัดสินใจทางการพยาบาล ผลการทดลองใช้หลักสูตรปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถคิดวิจารณ์ญาณในการตัดสินใจทางการพยาบาลของกลุ่มทดลองหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนพยาบาลกลุ่มทดลองและครูพยาบาลผู้ใช้หลักสูตรมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรไปทางบวก

อัญญารัตน์ เจริญพุดมินาถ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบประเมินทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา พบว่า แบบประเมินที่เกี่ยวกับการอ่าน คิดวิเคราะห์ ได้แก่ แบบประเมินทักษะการอ่าน มีตัวบ่งชี้ คือ ความเข้าใจในการอ่าน และแบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ วิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ

ปรียานุช สถาวรรมณี (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมในหลักสูตรเสริม เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน พบว่า ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจำแนก ด้านการจัดหมวดหมู่ ด้านการสรุป ด้านการประยุกต์และด้านการคาดการณ์ ตามทฤษฎีของมาร์ซาโน มีคะแนนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์สูงและปานกลาง มีค่าเฉลี่ยคะแนนการคิดเชิงวิเคราะห์ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน สูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุพัตรา แสงสุวรรณ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบวัดความสามารถ การคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ได้แบบวัดความสามารถการคิด จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดความสามารถการคิดสร้างสรรค์ จำนวน 4 ข้อ แบบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ จำนวน 11 ข้อ คิดสังเคราะห์ จำนวน 13 ข้อ และคิดวิจารณ์ญาณ จำนวน 10 ข้อ รวมทั้งฉบับมีข้อสอบ 34 ข้อ

จุลลดา จุลเสวก (2549) ได้ศึกษาผลของการเรียนแบบสืบสอบร่วมกับการใช้ เว็บแควสท์ต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความสามารถในการเรียนทางวิทยาศาสตร์ต่างกัน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการเรียนแบบสืบสอบด้วยเว็บแควสท์ที่จัดกลุ่มการเรียนแตกต่างกัน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวโดยสรุป งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาผลการสอน ที่มีต่อความสามารถการวิเคราะห์ และการพัฒนาเครื่องมือสำหรับพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ ยังไม่มีงานวิจัยที่เป็นการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการ ออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ พบว่า มีผู้ทำวิจัย ดังนี้

Griffin (1996) ได้ศึกษาวิธีการสอนแบบร่วมมือต่อการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 6 จำนวน 102 คน จากโรงเรียนระดับประถมศึกษา 2 โรงเรียน ในชนบท โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือ และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามปกติ ผลการทดลองปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมสูงกว่ากลุ่มทดลอง

จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือจะพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ ได้สูงกว่าวิธีการสอนตามปกติ

Bacon (1999: online) ได้ศึกษาผลของการรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อการนำหลักการ จัดหลักสูตรอิงมาตรฐานไปใช้กับนักเรียนเกรด 5-10 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสำรวจ ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนได้รับการสอนและการเอาใจใส่อย่างดีจากครู และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อ ประสบการณ์ที่ได้รับในชั้นเรียน

Bayers (2000: online) ได้สำรวจการปฏิรูปการศึกษาที่นำแนวคิดการจัดการศึกษา ที่อิงมาตรฐานไปใช้กับครู ครูสนับสนุนการสอนและผู้บริหารของโรงเรียนประถมศึกษา วิธีการวิจัย ที่ใช้ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง การสนทนากลุ่ม และการบันทึกของผู้วิจัย ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความมั่นใจในความสามารถการสอนของตนเอง มีเวลาเตรียมการสอน สอนได้ตามโปรแกรม ใช้แนวทางใหม่ๆ ในการสอน และทำให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียนรู้

Gibson และ Marie (2003) ได้เปรียบเทียบบทเรียนและหน่วยการเรียนรู้ที่จัดทำ โดยใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับและหน่วยการเรียนรู้ที่จัดทำโดยใช้กระบวนการออกแบบ หลักสูตรแบบเดิม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาครูในระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่านักศึกษา ครูที่ได้รับการสอนการออกแบบหลักสูตรโดยใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับสามารถพัฒนา บทเรียนและหน่วยการเรียนรู้ได้ดีกว่านักศึกษาครูที่ได้รับการสอนการออกแบบหลักสูตรโดยใช้ รูปแบบเดิม

Wang และ Allen (2003) ได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรวิทยาศาสตร์แบบ บูรณาการในโรงเรียนทิลตันในนิวแฮมเชียร์ โดยใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับ พบว่า การออกแบบหลักสูตรโดยใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับร่วมกับแนวคิดแบบบูรณาการ ช่วยให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้

San Diego Unified School District (2006) ได้นำนวัตกรรมการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ Analytical Reading Inventory ของ Woods และ Moe (7th Edition, 2003) ไปใช้ ในการจัดกิจกรรมการอ่านให้กับนักเรียนเกรด 4-8 ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความสามารถ การอ่านเชิงวิเคราะห์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของมลรัฐ และช่วยให้ครูมีแนวทาง ในการจัดการเรียนการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับนักเรียน

Daugherty (2006: online) ทำวิจัยเพื่อพัฒนารายวิชาด้านเภสัชวิทยาโดยใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับ พบว่า การออกแบบรายวิชาด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ครูผู้สอนรู้จักออกแบบวิชาและการสอน ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของสิ่งที่กำลังเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีความหมายมากขึ้น

Beach (2007) ได้ศึกษาผลของการใช้กลยุทธ์ในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนเกรด 9 ที่มีต่อประสิทธิภาพในการเขียนโน้มน้าวใจ ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองให้นักเรียนใช้การอ่านเชิงวิเคราะห์ในการศึกษาตัวอย่างงานเขียนโน้มน้าวใจ ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบให้นักเรียนศึกษาตัวอย่างงานเขียนโน้มน้าวใจ โดยไม่ใช้การอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ และทดสอบการเขียนโน้มน้าวใจก่อนและหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้กลยุทธ์การอ่านเชิงวิเคราะห์ในการศึกษาตัวอย่างงานเขียนโน้มน้าวใจมีคะแนนการเขียนสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้กลยุทธ์การอ่านเชิงวิเคราะห์ นอกจากนี้ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีเจตคติทางบวกต่อการเขียน แสดงให้เห็นว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญต่อการพัฒนาความสามารถในการเขียนของนักเรียน

Carlson (2008) ทำวิจัยเพื่อพัฒนารายวิชาพันธกรรมโดยใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับ ในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ทางตอนใต้ของสหรัฐอเมริกา พบว่า การพัฒนารายวิชาโดยใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับ ช่วยให้นักศึกษาบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ และตั้งใจเรียนรู้มากขึ้น

Wilson (2009) ได้ทำวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเกรด 5 8 และ 11 ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ จำนวน 320 คน ที่เรียนรู้โดยใช้หลักสูตรอิงมาตรฐาน และนักเรียนที่เรียนรู้โดยหลักสูตรแบบเดิม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา สถิติเชิงบรรยายและใช้ t-test ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนเกรด 5 8 และ 11 ที่เรียนรู้โดยใช้หลักสูตรอิงมาตรฐานสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่าหลักสูตรแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวโดยสรุป งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นการทำวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรอิงมาตรฐานและรายวิชาอิงมาตรฐาน กระบวนการออกแบบย้อนกลับ การพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์และความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ยังไม่มีงานวิจัยที่เป็นการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

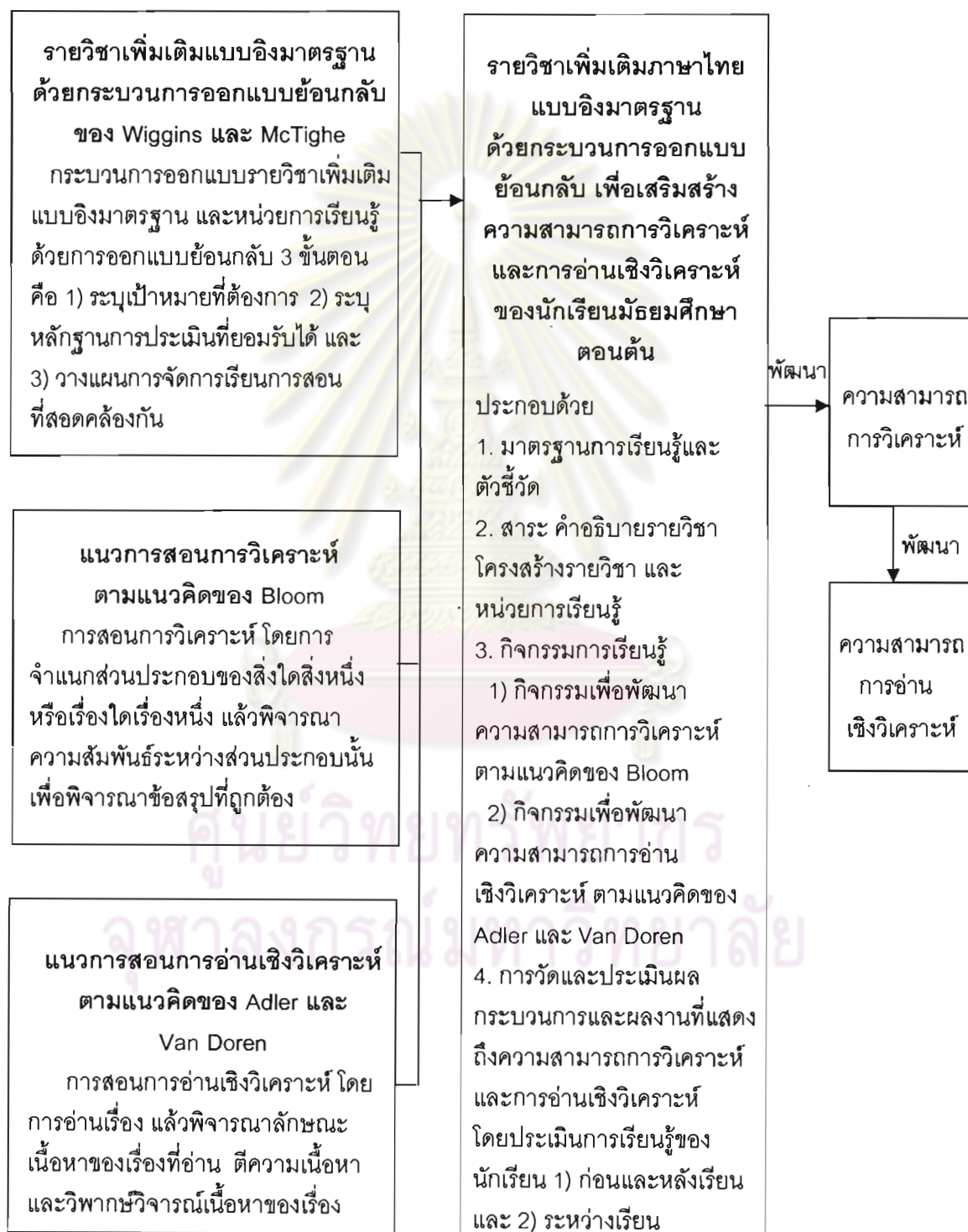
จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรอิงมาตรฐานและรายวิชาอิงมาตรฐาน การใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับ การพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์ และความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ยังไม่มีงานวิจัยที่เป็นการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโดยตรง

คุรุศาสตร์วิทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา เพื่อพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วยการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย และขั้นตอนที่ 3 การประเมินรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย แต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

ดำเนินการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย ตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัย เกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับกระบวนการออกแบบย้อนกลับ หลักสูตรอิงมาตรฐานและรายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐานการวิเคราะห์ และการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

1.2 วิเคราะห์ความต้องการของครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีกระบวนการ ดังนี้

1.2.1 สังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในการประชุมครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับนักเรียน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 และสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยที่เข้าร่วมประชุม โดยการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 ครั้ง ครั้งละ 5 คน รวมทั้งหมด 20 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประเด็นที่สัมภาษณ์ ได้แก่ ปัญหาในการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ แนวทางการแก้ไขปัญหา การจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ และความต้องการรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ครูผู้สอนภาษาไทยมีปัญหาในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถ

การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ต้องการรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่า ควรมีรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1.2.2 สอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้นักเรียนและความต้องการรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 จำนวน 94 คน ที่ได้จากการเปิดตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของ Yamane (1973: 1088) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งยินยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน 10% ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่าครูผู้สอนภาษาไทยร้อยละ 100 ประสบปัญหาอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้นักเรียน และต้องการให้มีรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์

1.3 วิเคราะห์สาระการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) เพื่อนำมาพิจารณากำหนดสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น พบว่า หลักสูตรกำหนดคุณภาพของผู้เรียนไว้ว่า "สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ ประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล" และกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นไว้ว่า "สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน ประเมินค่าทั้งข้อดีและข้อด้อยอย่างมีเหตุผล โดยใช้แผนภาพความคิดและกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างหลากหลายพัฒนาการอ่าน" (กรมวิชาการ, 2545: 4, 8-9)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

ดำเนินการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย ดังนี้

2.1 พัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับร่าง) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยในขั้นตอนที่ 1 มาดำเนินการพัฒนาตามองค์ประกอบของรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

2.2 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ แล้วกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเกี่ยวกับความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายของรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย โดยวิเคราะห์สิ่งที่นักเรียนควรรู้และสามารถปฏิบัติได้ ดังนี้

1. มาตรฐานการเรียนรู้ ใช้การวิเคราะห์ในการพิจารณาสิ่งต่างๆ หรือข้อมูลอย่างมีเหตุผล

- ตัวชี้วัด
- 1) จำแนกส่วนประกอบของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล
 - 2) พิจารณาความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล
 - 3) พิจารณาข้อสรุปของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล

2. มาตรฐานการเรียนรู้ ใช้การอ่านเชิงวิเคราะห์ในการวิเคราะห์ เรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

- ตัวชี้วัด
- 1) พิจารณาลักษณะเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน
 - 2) ตีความเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน
 - 3) วิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาของเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

2.3 กำหนดการวัดและประเมินผล โดยการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัย เกี่ยวกับการวัดและประเมินการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย ซึ่งเน้นการประเมินผลงานที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด แสดงถึงความเข้าใจที่คงทนของนักเรียนที่เกิดจาก การเรียนรู้ โดยระบุผลงานของนักเรียนอย่างชัดเจน สร้างเกณฑ์การประเมินแบบรูปรีด เพื่อแสดง ระดับของความสำเร็จในการเรียนรู้ของนักเรียน และประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการ หลากหลาย ประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งก่อนการจัดการเรียนรู้ ระหว่างการจัดการเรียนรู้ หลังการจัดการเรียนรู้ตามรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย และกำหนดการตัดสินผลการเรียน ดำเนินการ ดังนี้

2.3.1 การประเมินการเรียนรู้ กำหนดการประเมินกระบวนการและ ผลงานการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

- 1) การประเมินกระบวนการวิเคราะห์ โดยประเมินการจำแนก ส่วนประกอบ การพิจารณาความสัมพันธ์ และการพิจารณาข้อสรุป
- 2) การประเมินผลงานการวิเคราะห์ โดยประเมินแผนภาพ สรุปความคิดรวบยอด ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ และรายงานการวิเคราะห์คอลัมน์ ในหนังสือพิมพ์ที่สนใจ

3) การประเมินกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยประเมิน การพิจารณาลักษณะเนื้อหา การตีความเนื้อหา และการวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา

4) การประเมินผลงานการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยการประเมิน แผนภาพสรุปความคิดรวบยอด ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ และรายงานโครงการ การอ่านเชิงวิเคราะห์เว็บไซต์ที่สนใจ

2.3.2 เกณฑ์การประเมิน กำหนดเกณฑ์การประเมินกระบวนการและ ผลงานการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบรูปรีด ดังนี้

- 1) เกณฑ์การประเมินกระบวนการวิเคราะห์และผลงานการวิเคราะห์
- 2) เกณฑ์การประเมินกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์และผลงาน การอ่านเชิงวิเคราะห์

ตารางที่ 4 เกณฑ์การประเมินกระบวนการวิเคราะห์

ระดับ ความสามารถ การวิเคราะห์	ระดับคุณภาพของความสามารถวิเคราะห์ในแต่ละระดับ			
	4	3	2	1
1. จำแนก ส่วนประกอบ	ระบุส่วนประกอบ ของสิ่งต่างๆ ภาพ และสถานที่ ได้ถูกต้อง ครบถ้วน	ระบุส่วนประกอบ ของสิ่งต่างๆ ภาพ และสถานที่ ได้ถูกต้อง แต่ ยังไม่ครบถ้วน	ระบุส่วนประกอบของ สิ่งต่างๆ ได้ แต่ระบุ ส่วนประกอบของภาพ และสถานที่ไม่ได้ ต้อง อาศัยการชี้แนะ เล็กน้อยจึงจะระบุได้	ระบุส่วนประกอบ ของสิ่งต่างๆ ภาพ และสถานที่ไม่ได้ ต้องอาศัยการชี้แนะ อย่างมากจึงจะระบุ ได้
2. พิจารณา ความสัมพันธ์	ระบุ ความสัมพันธ์ ของสิ่งต่างๆ และเหตุการณ์ ต่างๆ เรียงลำดับ เหตุการณ์ และ อธิบาย ความสัมพันธ์ ของเหตุการณ์ หรือสถานการณ์	ระบุ ความสัมพันธ์ ของสิ่งต่างๆ เหตุการณ์ต่างๆ เรียงลำดับ เหตุการณ์ และ อธิบาย ความสัมพันธ์ ของเหตุการณ์ หรือสถานการณ์	ระบุความสัมพันธ์ของ สิ่งต่างๆ ได้ แต่ระบุ ความสัมพันธ์ของ เหตุการณ์ต่างๆ เรียงลำดับเหตุการณ์ และอธิบาย ความสัมพันธ์ของ เหตุการณ์ หรือ สถานการณ์ ไม่ถูกต้อง ต้องอาศัย	ระบุความสัมพันธ์ ของสิ่งต่างๆ ได้ แต่ ระบุความสัมพันธ์ ของเหตุการณ์ต่างๆ เรียงลำดับ เหตุการณ์ และ อธิบาย ความสัมพันธ์ของ เหตุการณ์ หรือ สถานการณ์

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ระดับ ความสามารถ การวิเคราะห์	ระดับคุณภาพของความสามารถการวิเคราะห์ในแต่ละระดับ			
	4	3	2	1
	ได้ถูกต้อง ชัดเจน	ได้ถูกต้อง แต่ ยังไม่ชัดเจน	การชี้แนะเล็กน้อยจึง จะระบุ เรียงลำดับ และอธิบาย ความสัมพันธ์ได้	ไม่ถูกต้อง ต้อง อาศัยการชี้แนะ อย่างมากจึงจะ ระบุเรียงลำดับ และอธิบาย ความสัมพันธ์ได้
3. พิจารณา ข้อสรุป	ระบุความชอบ หรือไม่ชอบ ของบุคคล และ สรุปเรื่องราว หรือการกระทำ จากเหตุการณ์ ต่างๆ ในชีวิตจริง ได้ถูกต้อง ครบถ้วนและให้ เหตุผลประกอบ เหมาะสม	ระบุความชอบ หรือไม่ชอบ ของบุคคล และ สรุปเรื่องราว หรือการกระทำ จากเหตุการณ์ ต่างๆ ในชีวิตจริง ได้ถูกต้อง แต่ยังไม่ ครบถ้วน และ ให้เหตุผล ประกอบ	ระบุความชอบ หรือไม่ชอบ ของบุคคลได้ แต่ สรุปเรื่องราว หรือ การกระทำจาก เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตจริง ไม่ถูกต้อง ต้องอาศัย การชี้แนะเล็กน้อย จึงจะสรุปได้	ระบุความชอบ หรือไม่ชอบ ของบุคคลได้ แต่ สรุปเรื่องราว หรือ การกระทำจาก เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตจริง ไม่ถูกต้อง ต้อง อาศัยการชี้แนะ อย่างมากจึงจะ สรุปได้

ตารางที่ 5 เกณฑ์การประเมินผลงานการวิเคราะห์

ผลงานจากการวิเคราะห์ ของนักเรียน	ระดับคุณภาพของผลงานจากการวิเคราะห์ ในแต่ละระดับ	
1. แผนภาพสรุปความคิดรวบยอด	4	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนภาพเป็นระบบ - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาครบถ้วนทุกประเด็น - สื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่าย - สีเส้นและภาพประกอบสวยงาม
	3	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนภาพเป็นระบบ - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - สื่อความหมายชัดเจน - สีเส้นและภาพประกอบสวยงาม
	2	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนภาพไม่เป็นระบบเท่าที่ควร - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - สื่อความหมายไม่ชัดเจน - สีเส้นและภาพประกอบสวยงาม
	1	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนภาพไม่เป็นระบบเท่าที่ควร - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - สื่อความหมายไม่ชัดเจน - สีเส้นและภาพประกอบสวยงาม
2. รายงานการวิเคราะห์คอลัมน์ ในหนังสือพิมพ์ที่สนใจ	4	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง ชัดเจน - วิเคราะห์เนื้อหาครบถ้วนทุกขั้นตอน - เรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับ - รายงานผลชัดเจน เข้าใจง่าย - ใช้สีประกอบกรายงานผล

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ผลงานจากการวิเคราะห์ ของนักเรียน	ระดับคุณภาพของผลงานจากการวิเคราะห์ ในแต่ละระดับ	
	3	- วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - เรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับ - รายงานผลชัดเจน - ใช้สื่อประกอบการรายงานผล
	2	- วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - เรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นลำดับ - รายงานผลไม่ชัดเจน - ใช้สื่อประกอบการรายงานผล
	1	- วิเคราะห์เนื้อหาไม่ถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - เรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นลำดับ - รายงานผลไม่ชัดเจน - ใช้สื่อประกอบการรายงานผล

ตารางที่ 6 เกณฑ์การประเมินกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์

ระดับ ความสามารถ การอ่าน เชิงวิเคราะห์	ระดับคุณภาพของความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ในแต่ละระดับ			
	4	3	2	1
1. พิจารณา ลักษณะเนื้อหา	ระบุประเภท และเนื้อหา ใจความสำคัญ ความสัมพันธ์ ของเนื้อเรื่อง และแนวคิดที่	ระบุประเภทและ เนื้อหา ใจความสำคัญ ความสัมพันธ์ ของเนื้อเรื่อง ที่อ่าน และ	ระบุประเภทและ เนื้อหาของเรื่อง ที่อ่านได้ แต่ ไม่สามารถระบุ ใจความสำคัญ ความสัมพันธ์	ระบุประเภทของ เรื่องที่อ่านได้ แต่ ไม่สามารถระบุ เนื้อหา ใจความสำคัญ ความสัมพันธ์

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ระดับ ความสามารถ การอ่าน เชิงวิเคราะห์	ระดับคุณภาพของความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ในแต่ละระดับ			
	4	3	2	1
	ผู้เขียนต้องการ นำเสนอได้ ถูกต้อง ครบถ้วน	แนวคิดที่ผู้เขียน ต้องการนำเสนอ ได้ถูกต้อง แต่ยังไม่ ครบถ้วน	ของเนื้อเรื่อง และ แนวคิดที่ผู้เขียน ต้องการนำเสนอได้ ต้องอาศัยการ ชี้แนะเล็กน้อย จึงจะระบุได้	ของเนื้อเรื่อง และ แนวคิดที่ผู้เขียน ต้องการนำเสนอ ได้ต้องอาศัยการ ชี้แนะอย่างมาก จึงจะระบุได้
2. ตีความ เนื้อหา	ระบุคำสำคัญ ประโยคสำคัญ ย่อหน้าที่มี การโต้แย้ง จุดประสงค์ และแนวคิด ของผู้เขียน ถูกต้อง ครบถ้วน	ระบุคำสำคัญ ประโยคสำคัญ ย่อหน้าที่มี การโต้แย้ง จุดประสงค์ และแนวคิดของ ผู้เขียนถูกต้อง แต่ยังไม่ครบถ้วน	ระบุคำสำคัญและ ประโยคสำคัญได้ แต่ระบุย่อหน้าที่มี การโต้แย้ง และ จุดประสงค์ หรือ แนวคิดของผู้เขียน ไม่ถูกต้อง ต้อง อาศัยการชี้แนะ เล็กน้อยจึงจะระบุ ได้	ระบุคำสำคัญได้ แต่ระบุประโยค สำคัญ ย่อหน้า ที่มีการโต้แย้ง และจุดประสงค์ หรือแนวคิดของ ผู้เขียนไม่ถูกต้อง ต้องอาศัย การชี้แนะ อย่างมากจึงจะ ระบุได้
3. วิพากษ์ วิจารณ์เนื้อหา	ระบุคุณค่าของ เรื่องที่อ่าน ถูกต้อง ครบถ้วน แสดงความ คิดเห็น และ ให้เหตุผล ประกอบ ถูกต้อง เหมาะสม	ระบุคุณค่าของ เรื่องที่อ่านถูกต้อง ครบถ้วน แสดง ความคิดเห็น และ ให้เหตุผลประกอบ ถูกต้อง	ระบุคุณค่าของ เรื่องที่อ่านถูกต้อง แต่ยังไม่ครบถ้วน แสดงความคิดเห็น ไม่ถูกต้อง และไม่มี เหตุผลประกอบ ต้องอาศัย การชี้แนะเล็กน้อย จึงจะระบุได้	ระบุคุณค่าของ เรื่องที่อ่าน และ แสดงความ คิดเห็นไม่ถูกต้อง และไม่มีเหตุผล ประกอบ ต้อง อาศัยการชี้แนะ อย่างมากจึงจะ ระบุได้

ตารางที่ 7 เกณฑ์การประเมินผลงานการอ่านเชิงวิเคราะห์

ผลงานจากการอ่าน เชิงวิเคราะห์ของนักเรียน	ระดับคุณภาพของผลงานจากการอ่านเชิงวิเคราะห์ ในแต่ละระดับ	
1. แผนภาพสรุปความคิดรวบยอด	4	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนภาพเป็นระบบ - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาครบถ้วนทุกประเด็น - สื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่าย - สีสันและภาพประกอบสวยงาม
	3	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนภาพเป็นระบบ - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - สื่อความหมายชัดเจน - สีสันและภาพประกอบสวยงาม
	2	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนภาพไม่เป็นระบบเท่าที่ควร - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - สื่อความหมายไม่ชัดเจน - สีสันและภาพประกอบสวยงาม
	1	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนภาพไม่เป็นระบบเท่าที่ควร - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - สื่อความหมายไม่ชัดเจน - สีสันและภาพประกอบสวยงาม
2. รายงานโครงงานการอ่าน เชิงวิเคราะห์เว็บไซต์ที่สนใจ	4	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาของเว็บไซต์ถูกต้อง ชัดเจน และครบถ้วน ทุกขั้นตอน - เรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับ - เขียนรายงานโครงงานถูกต้อง - นำเสนอโครงงานชัดเจน เข้าใจง่าย - มีความร่วมมือกันภายในกลุ่มทำงานดีมาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ผลงานจากการอ่าน เชิงวิเคราะห์ของนักเรียน	ระดับคุณภาพของผลงานจากการอ่านเชิงวิเคราะห์ ในแต่ละระดับ	
	3	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาของเว็บไซต์ถูกต้อง แต่ยังไม่ครบถ้วน - เรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับ - มีข้อบกพร่องในการเขียนรายงานโครงงานเล็กน้อย - นำเสนอโครงงานชัดเจน - มีความร่วมมือกันภายในกลุ่มทำงานดี
	2	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาของเว็บไซต์ถูกต้อง แต่ยังไม่ครบถ้วน - เรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นลำดับ - เขียนรายงานโครงงานไม่ถูกต้อง - นำเสนอโครงงานไม่ชัดเจน - มีความร่วมมือกันภายในกลุ่มทำงานดี
	1	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาของเว็บไซต์ไม่ถูกต้อง และไม่ครบถ้วน - เรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นลำดับ - เขียนรายงานโครงงานไม่ถูกต้อง - นำเสนอโครงงานไม่ชัดเจน - มีความร่วมมือกันภายในกลุ่มทำงาน แต่ยังไม่ดีเท่าที่ควร

2.3.3 การตัดสินผลการเรียน

กำหนดการตัดสินผลการเรียน โดยพิจารณาตามเกณฑ์การประเมินความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด เพื่อให้เห็นระดับคุณภาพความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ตามเกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพ 4 ระดับ ดังนี้

4	หมายถึง	ระดับคุณภาพดีมาก
3	หมายถึง	ระดับคุณภาพดี
2	หมายถึง	ระดับคุณภาพพอใช้
1	หมายถึง	ระดับคุณภาพปรับปรุง

2.4 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ตำราหรืองานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อให้นักเรียน บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบ อิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และ การอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถ การวิเคราะห์และความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดำเนินการ ดังนี้

1) กิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์ ออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้การวิเคราะห์ ตามแนวคิดของ Bloom (1956) เพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์ 3 ระดับ ดังนี้

1.1) การจำแนกส่วนประกอบ การพิจารณาคูณลักษณะ ที่เด่นชัดของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือการกระทำ โดยแยกออกเป็นส่วนย่อยๆ

1.2) การพิจารณาความสัมพันธ์ การพิจารณาความเกี่ยวข้อง ระหว่างคุณลักษณะของวัตถุ สิ่งของ การกระทำสองอย่าง หรือเนื้อหาสองเรื่องขึ้นไป

1.3) การพิจารณาข้อสรุป การพิจารณาโครงสร้าง หรือระบบ หรือภาพรวมของความสัมพันธ์ของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือการกระทำต่างๆ ที่วิเคราะห์

2) กิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Adler และ Van Doren (1972) เพื่อพัฒนา ความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 ระดับ ดังนี้

2.1) การพิจารณาลักษณะเนื้อหา การพิจารณาประเภทและ เนื้อหาของเรื่องที่อ่าน ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง และแนวคิดที่ ผู้เขียนต้องการนำเสนอ

2.2) การตีความเนื้อหา การพิจารณารายละเอียดเนื้อหาของ เรื่องที่อ่าน โดยการวิเคราะห์คำสำคัญ ประโยคสำคัญ ย่อหน้าที่มีการโต้แย้ง และระบุจุดประสงค์ หรือแนวคิดของผู้เขียน

2.3) การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา การพิจารณาคูณค่าของเรื่องที่ อ่าน โดยแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

2.5 กำหนดสาระ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยในชั้นตอนที่ 1 มาสรุป

2.6 จัดทำรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยและคู่มือการใช้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย ดังนี้

2.6.1 จัดทำเอกสารรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

2.6.2 จัดทำเอกสารรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด และหน่วยการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

การประเมินรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น ดำเนินการตามขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และขั้นที่ 2 ประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยการนำไปทดลองใช้ แต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 ประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

การประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ดำเนินการดังนี้

1.1 สร้างเครื่องมือประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความสอดคล้องภายในรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและด้านการสอนภาษาไทย แบบประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่สร้างขึ้นประยุกต์จากแบบประเมินของ Pratt (1980: 298-300) และ Wulf และ Schave (1984: 137-139) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ ดังนี้

5	หมายถึง	รายวิชาที่มีคุณภาพดีมาก
4	หมายถึง	รายวิชาที่มีคุณภาพดี
3	หมายถึง	รายวิชาที่มีคุณภาพปานกลาง
2	หมายถึง	รายวิชาที่มีคุณภาพต่ำ
1	หมายถึง	รายวิชาที่มีคุณภาพต่ำมาก

1.2 นำรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยและแบบประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ

1.3 นำข้อมูลจากแบบประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยของผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพ โดยกำหนดเกณฑ์ตามแนวคิดของประคองกรรณสูต (2542: 73) ดังนี้

- 4.50-5.00 หมายถึง รายวิชาที่มีคุณภาพดีมาก
- 3.50-4.49 หมายถึง รายวิชาที่มีคุณภาพดี
- 2.50-3.49 หมายถึง รายวิชาที่มีคุณภาพปานกลาง
- 1.50-2.49 หมายถึง รายวิชาที่มีคุณภาพต่ำ
- 1.00-1.49 หมายถึง รายวิชาที่มีคุณภาพต่ำมาก

ผลการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน มีความเห็นว่า รายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับที่พัฒนาขึ้น มีคุณภาพดีมาก มีความเหมาะสมดีแล้ว และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

1.4 นำผลจากการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยก่อนนำไปทดลองใช้

ขั้นที่ 2 ประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยการนำไปทดลองใช้

การประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยการนำไปทดลองใช้ เป็นการประเมินการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ดังนี้

- 1) ประเมินกระบวนการวิเคราะห์และผลงานที่แสดงถึงความสามารถการวิเคราะห์
- 2) ประเมินกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์และผลงานที่แสดงถึงความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

- 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความสามารถการวิเคราะห์ และแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์

การประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยการนำไปทดลองใช้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง จำนวน 2 ชนิด ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ รายละเอียดในการพัฒนาเครื่องมือแต่ละชนิด มีดังนี้

2.1.1 หน่วยการเรียนรู้ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ตำรา หรืองานวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อให้ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์และความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

2) นำรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม และโครงการสอน ซึ่งครอบคลุมเวลาเรียนทั้งหมด 32 ชั่วโมง มาจัดทำหน่วยการเรียนรู้ 2 หน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้สอนเป็นเวลา 16 สัปดาห์ สอนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง หรือ 1 คาบ ในเวลา 1 ภาคเรียน หน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

2.1) เป้าหมายการเรียนรู้ ได้แก่ ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ชื่อเรื่อง เวลา มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ความเข้าใจที่คงทน คำถามสำคัญ นักเรียนจะต้องรู้ และนักเรียนจะสามารถ

2.2) การประเมินการเรียนรู้ ได้แก่ ผลงานที่นักเรียนต้องทำ และวิธีการประเมิน

2.3) วางแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้

และจัดทำรายละเอียดของการประเมินเกณฑ์การประเมินแบบรูปรีด

3) ออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ ตามแนวคิดของ Winggins และ McTighe ซึ่งมีขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.1) ระบุเป้าหมายที่ต้องการ

3.2) ระบุหลักฐานการประเมินที่ยอมรับได้

3.3) วางแผนการจัดการเรียนการสอน

4) จัดทำหน่วยการเรียนรู้ 2 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วยแผนรายหน่วยที่ 1 การวิเคราะห์ เวลา 14 ชั่วโมง และแผนรายหน่วยที่ 2 การอ่านเชิงวิเคราะห์ เวลา 18 ชั่วโมง

5) นำหน่วยการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำหน่วยการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปใช้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ

2.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล จากเอกสาร ตำรา หรืองานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์และความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

2) นำรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น ซึ่งครอบคลุมเวลาเรียนทั้งหมด 32 ชั่วโมง โดยมีหน่วยการเรียนรู้ 2 หน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้สอนเป็นเวลา 16 สัปดาห์ โดยสอนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง หรือ 1 คาบ ในเวลา 1 ภาคเรียน มาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ พร้อมทั้งเอกสารประกอบ การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด การวัดและประเมินผล และสาระการเรียนรู้ในรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น แผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ ประกอบด้วย ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ชื่อเรื่อง เวลา จุดประสงค์การเรียนรู้ ความเข้าใจที่คงทน คำถามสำคัญ สาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ การประเมินการเรียนรู้ บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

3) ออกแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Bloom (1956) เพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์ 3 ระดับ ดังนี้

3.1) การจำแนกส่วนประกอบ การพิจารณาคุณลักษณะที่เด่นชัดของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือการกระทำ โดยแยกออกเป็นส่วนย่อยๆ

3.2) การพิจารณาความสัมพันธ์ การพิจารณาความเกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะของวัตถุ สิ่งของ การกระทำสองอย่าง หรือเนื้อหาสองเรื่องขึ้นไป

3.3) การพิจารณาข้อสรุป การพิจารณาโครงสร้าง หรือระบบ หรือภาพรวมของความสัมพันธ์ของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือการกระทำต่างๆ ที่วิเคราะห์

4) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Adler และ Van Doren (1972) เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 ระดับ ดังนี้

4.1) การพิจารณาลักษณะเนื้อหา การพิจารณาประเภทและเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง และแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ

4.2) การตีความเนื้อหา การพิจารณารายละเอียดเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน โดยการวิเคราะห์คำสำคัญ ประโยคสำคัญ ย่อหน้าที่มีการโต้แย้ง และระบุจุดประสงค์ หรือแนวคิดของผู้เขียน

4.3) การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา การพิจารณาคคุณค่าของเรื่องที่อ่าน โดยแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

5) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ จำนวน 16 คาบ และจัดทำเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ โดยในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การวิเคราะห์ ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ จำนวน 7 คาบ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ จำนวน 9 คาบ

6) นำแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ พร้อมทั้งเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความเห็นชอบ และตรวจสอบความเหมาะสมสำหรับการนำไปทดลองสอนในชั้นเรียน แล้วปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบและเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบและเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย

2.2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดความสามารถการวิเคราะห์ และแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ รายละเอียดในการพัฒนาเครื่องมือแต่ละฉบับ มีดังนี้

2.2.1 แบบวัดความสามารถการวิเคราะห์ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบวัดความสามารถการวิเคราะห์
- 2) สร้างแบบวัดความสามารถการวิเคราะห์จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก โดยใช้กรอบแนวคิดของ Bloom (1956) วัดความสามารถการวิเคราะห์ 3 ระดับ ดังนี้

2.1) การจำแนกส่วนประกอบ เป็นความสามารถในการพิจารณาคคุณค่าลักษณะที่เด่นชัดของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือการกระทำ โดยแยกออกเป็นส่วนย่อยๆ

2.2) การพิจารณาความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการพิจารณาความเกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะของวัตถุ สิ่งของ การกระทำสองอย่าง หรือเนื้อหาสองเรื่องขึ้นไป

2.3) การพิจารณาข้อสรุป เป็นความสามารถในการพิจารณาโครงสร้าง หรือระบบ หรือภาพรวมของความสัมพันธ์ของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือการกระทำต่างๆ ที่วิเคราะห์

3) นำแบบวัดความสามารถการวิเคราะห์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย และมีผลงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย หรือมีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี (รายชื่อในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยพิจารณาว่า ถ้าค่า IOC เท่ากับ หรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป แสดงว่า แบบวัดข้อนั้นมีความตรงเชิงเนื้อหา แต่ถ้าค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 จะต้องพิจารณาปรับปรุงแบบวัดข้อนั้นตามที่คุณเชี่ยวชาญแนะนำ (รายละเอียดในภาคผนวก ข) ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความสามารถการวิเคราะห์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบวัดความสามารถการวิเคราะห์ที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ใช้เวลาในการวัด 50 นาที เพื่อตรวจสอบความเข้าใจข้อคำถาม จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนน และคำนวณค่าความเที่ยง (reliability) โดยใช้สูตร K-R 20 (Kuder-Richadson 20) วิเคราะห์ค่าระดับความยาก (degree of difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (discrimination power)

ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบวัดความสามารถการวิเคราะห์ พบว่า แบบวัดทั้งฉบับมีค่าความเที่ยง 0.78 ผู้วิจัยตัดแบบวัดออกจำนวน 7 ข้อ เนื่องจากมีค่าระดับความยากไม่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด คือ 0.20-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกไม่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด (0.20 ขึ้นไป) คงเหลือแบบวัดที่มีคุณภาพเหมาะสม จำนวน 33 ข้อ และเพื่อให้สอดคล้องกับเวลาที่ใช้ในการเตรียมการทำแบบวัด จึงตัดแบบวัดออกอีก 3 ข้อ คงเหลือ 30 ข้อ โดยที่แบบวัดดังกล่าวยังคงครอบคลุมระดับความสามารถการวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดของ Bloom (1956) ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนข้อของแบบวัดความสามารถการวิเคราะห์ จำแนกตามความสามารถ
การวิเคราะห์ 3 ระดับ

ความสามารถการวิเคราะห์	จำนวนข้อ	ข้อที่
1. การจำแนกส่วนประกอบ	9	1, 3, 9, 14, 22, 24, 25, 26 และ 28
2. การพิจารณาความสัมพันธ์	10	4, 5, 8, 10, 11, 16, 17, 19, 21 และ 30
3. การพิจารณาข้อสรุป	11	2, 6, 7, 12, 13, 15, 18, 20, 23, 27 และ 29

2.2.2 แบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบวัด
ความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์

2) สร้างแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์จำนวน 40 ข้อ
โดยใช้กรอบแนวคิดของ Adler และ Van Doren (1972) เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก วัด
ความสามารถ 3 ระดับ ดังนี้

2.1) การพิจารณาลักษณะเนื้อหา เป็นความสามารถ
ในการพิจารณาประเภทและเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ความสัมพันธ์
ของเนื้อเรื่อง และแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ

2.2) การตีความเนื้อหา เป็นความสามารถในการ
พิจารณารายละเอียดเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน โดยการวิเคราะห์คำสำคัญ ประโยคสำคัญ ย่อหน้าที่มี
การโต้แย้ง และระบุจุดประสงค์ หรือแนวคิดของผู้เขียน

2.3) การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา เป็นความสามารถ
ในการพิจารณาคุณค่าของเรื่องที่อ่าน โดยแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

3) นำแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สร้างขึ้น
ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีความเชี่ยวชาญ
ในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย และมีผลงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย หรือ
มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี (รายชื่อในภาคผนวก ก) ตรวจพิจารณา ความตรง
เชิงเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยพิจารณาว่า ถ้าค่า
IOC เท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป แสดงว่า แบบวัดข้อนั้นมีความตรงเชิงเนื้อหา แต่ถ้าค่า IOC
ต่ำกว่า 0.5 จะต้องพิจารณาปรับปรุงแบบวัดข้อนั้นตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ (รายละเอียด
ในภาคผนวก ข) ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ตามข้อเสนอแนะของ
ผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้

กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ใช้เวลาในการวัด 50 นาที เพื่อตรวจสอบความเข้าใจข้อคำถาม จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนน และคำนวณค่าความเที่ยง (reliability) โดยใช้สูตร K-R 20 (Kuder-Richadson 20) วิเคราะห์ค่าระดับความยาก (degree of difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (discrimination power)

ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ พบว่า แบบวัดทั้งฉบับมีค่าความเที่ยง 0.72 ผู้วิจัยตัดแบบวัดออก จำนวน 8 ข้อ เนื่องจากมีค่าระดับความยากไม่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด คือ 0.20-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกไม่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด (0.20 ขึ้นไป) คงเหลือแบบวัดที่มีคุณภาพเหมาะสม จำนวน 32 ข้อ และเพื่อให้สอดคล้องกับเวลาที่ใช้ในการเตรียมการทำแบบวัด จึงตัดแบบวัดออกอีก 2 ข้อ คงเหลือจำนวน 30 ข้อ โดยที่แบบวัดดังกล่าวครอบคลุมความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดของ Adler และ Van Doren (1972) ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนข้อของแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำแนกตามความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 ระดับ

ความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์	จำนวนข้อ	ข้อที่
1. การพิจารณาลักษณะเนื้อหา	9	1, 2, 3, 9, 10, 16, 17, 24 และ 25
2. การตีความเนื้อหา	13	4, 5, 6, 11, 12, 13, 18, 19, 20, 21, 26, 27 และ 28
3. การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา	8	7, 8, 14, 15, 22, 23, 29 และ 30

2.3 ประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับที่พัฒนาขึ้น โดยการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว มีการวัดก่อนและหลังการทดลอง (one-group pretest-posttest design) ดังแผนภาพต่อไปนี้

- R หมายถึง การเลือกมาโดยการสุ่ม
- O₁ หมายถึง การวัดตัวแปรก่อนการทดลอง
- X หมายถึง การจัดการเรียนรู้ตามรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น
- O₂ หมายถึง การวัดตัวแปรหลังการทดลอง

การทดลองใช้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยตามแบบแผนดังกล่าว มีขั้นตอน
ดังนี้

1) สุ่มโรงเรียนที่จะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อดำเนินการทดลอง โดย
ใช้การสุ่มแบบเจาะจง กรณีในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้ (1) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 1 (2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยต่ำ และ (3) โรงเรียนและครูผู้สอนภาษาไทยให้ความร่วมมือในการ
ทดลองใช้รายวิชาเป็นอย่างดี

2) สุ่มได้โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยและศึกษาผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนนี้ พบว่า ในปีการศึกษา 2548–
2550 นักเรียนมีค่าเฉลี่ยทางการเรียนเท่ากับ 2.12 2.58 และ 2.29 ตามลำดับ แสดงว่า มีความ
เหมาะสมในการนำรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น ไปทดลองใช้

3) ทดลองใช้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน
20 คน เป็นระยะเวลา 1 ภาคเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โดยดำเนินการ ดังนี้

3.1) ทดสอบกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียนโดยใช้แบบวัดความสามารถ
การวิเคราะห์และแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์

3.2) ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้และแผน
การจัดการเรียนรู้รายคาบที่จัดทำขึ้น ตามแนวทางการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย จำนวน
2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-กันยายน 2552 เป็นเวลา 16 สัปดาห์

3.3) ประเมินความก้าวหน้าระหว่างเรียนของกลุ่มตัวอย่าง
โดยใช้การประเมินตามสภาพจริง การประเมินกระบวนการและผลงานการวิเคราะห์และการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ ตามเกณฑ์การประเมินแบบรูบริค

3.4) ทดสอบกลุ่มตัวอย่างหลังเรียน โดยใช้เครื่องมือ
ฉบับเดียวกับการทดสอบกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียน

4) วิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองใช้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย โดยใช้
สถิติเชิงพรรณนา คือ การแจกแจงความถี่ ระดับความสามารถการวิเคราะห์และการอ่าน
เชิงวิเคราะห์

2.4 นำผลการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยการทดลองใช้
มาปรับปรุงแก้ไขรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ตามขั้นตอนการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

ตอนที่ 3 ผลการประเมินรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

1.1 ผลการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการออกแบบย้อนกลับ หลักสูตรอิงมาตรฐานและรายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐานการวิเคราะห์ และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ทำให้ได้กรอบแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนี้

1) กระบวนการออกแบบย้อนกลับ (backward design process) ของ Wiggins และ McTighe

2) รายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน

3) ความสามารถในการวิเคราะห์ ของ Bloom และขั้นตอนการวิเคราะห์ของทีศนาแชมมณี และคณะ

4) ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์และขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ของ Adler และ Van Doren

1.2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

ผลการวิเคราะห์ความต้องการรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ของครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 จากการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในการประชุมครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับนักเรียน และสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยที่เข้าร่วมประชุม จำนวน 4 ครั้ง ครั้งละ 5 คน รวมทั้งหมด 20 คน สรุปได้ว่า ครูผู้สอนภาษาไทยมีปัญหาในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหามาตรฐานการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่า ควรมียาวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยเพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และการสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับนักเรียนและความต้องการรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 94 คน พบว่า ครูผู้สอนภาษาไทย ร้อยละ 100 ประสบปัญหาอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับนักเรียน และต้องการให้มีรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยเพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์

1.3 ผลการวิเคราะห์สาระการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) เพื่อนำมาพิจารณากำหนดสาระการเรียนรู้ของรายวิชาเพิ่มเติมที่พัฒนาขึ้น พบว่า หลักสูตรกำหนดคุณภาพของผู้เรียนไว้ว่า "สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ ประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล" และกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นไว้ว่า "สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน ประเมินค่าทั้งข้อดีและข้อด้อยอย่างมีเหตุผล โดยใช้แผนภาพความคิดและกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างหลากหลายพัฒนาการอ่าน" (กรมวิชาการ, 2545: 4, 8-9)

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น มีรายละเอียด ดังนี้

**รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ
เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น**

1. ความเป็นมา

การวิเคราะห์กับการอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับทุกคน เนื่องจากการวิเคราะห์เป็นพื้นฐานของการคิดในมิติอื่นๆ และช่วยพัฒนาให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกตและมีเหตุผลในการสรุปข้อมูล ส่วนการอ่านเชิงวิเคราะห์ ช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีเหตุผลในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ทำให้ค้นพบข้อเท็จจริง หรือข้อสรุป หรือความคิดของผู้เขียนอย่างถูกต้อง การวิเคราะห์กับการอ่านเชิงวิเคราะห์จึงมีความสัมพันธ์กัน ผู้ที่มีความสามารถในการวิเคราะห์ ก็จะสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วย

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศเจตนารมณ์ การปฏิรูปการเรียนการสอน โดยให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ เรียนรู้ โดยการปฏิบัติจริง ฝึกการคิดวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถอย่างเต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาการอ่านว่า จะต้องให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่อง แล้วพิจารณาและวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน อย่างไรก็ตาม ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เมื่อ พ.ศ. 2549 พบว่า มาตรฐานที่ 4 คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปรับปรุง และผลจากการประเมินสถานศึกษา จำนวน 17,562 แห่ง พบว่า มีสถานศึกษาเพียงร้อยละ 11.1 ที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี และผลการประเมินมาตรฐานนี้เป็นผลการประเมินที่ต่ำที่สุดจากมาตรฐานทั้งหมด 14 มาตรฐาน นอกจากนี้ รายงานสรุปผลจากการประชุมเรื่อง การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2550 เกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 พบว่า ครูผู้สอนภาษาไทยต้องการรายวิชาเพิ่มเติมที่สามารถแก้ไขปัญหาการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างเร่งด่วน เพราะครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีความชำนาญในการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติม

ความสำคัญและปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ยังไม่สามารถพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความ

จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนารายวิชาเพิ่มเติม โดยเน้นความสามารถดังกล่าวด้วยกระบวนการ ออกแบบย้อนกลับ ซึ่งเป็นกระบวนการที่เน้นศักยภาพทางการเรียนรู้ของนักเรียน ที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้และสามารถประเมินได้จริงจากผลงานที่ปรากฏได้อย่างหลากหลาย เพื่อเป็น แนวทางหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และการอ่าน เติงวิเคราะห์ และเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนภาษาไทยในการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีทักษะทางการคิดด้านอื่นๆ ที่ผลการประเมินยังต่ำกว่ามาตรฐานต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

2.1 พัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเรื่องการวิเคราะห์และการอ่าน เติงวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

2.2 เสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่าน เติงวิเคราะห์ของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น

3. คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม

รายวิชาเสริมทักษะการวิเคราะห์และการอ่าน เติงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลา 40 ชั่วโมง

ศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิเคราะห์และการอ่าน เติงวิเคราะห์ ฝึกทักษะ การวิเคราะห์ โดยการจำแนกส่วนประกอบ การพิจารณาความสัมพันธ์ และการพิจารณาข้อสรุป ของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล ฝึกทักษะการอ่าน เติงวิเคราะห์ โดยการพิจารณาลักษณะเนื้อหา การตีความ เนื้อหา และการวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาของเรื่องที่อ่าน เพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์และ การอ่าน เติงวิเคราะห์

มาตรฐานการเรียนรู้ ใช้การวิเคราะห์ในการพิจารณาสิ่งต่างๆ หรือข้อมูลอย่างมีเหตุผล
ตัวชี้วัด

- 1) จำแนกส่วนประกอบของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล
- 2) พิจารณาความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล
- 3) พิจารณาข้อสรุปของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล

มาตรฐานการเรียนรู้ ใช้การอ่าน เติงวิเคราะห์ในการวิเคราะห์เรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
ตัวชี้วัด

- 1) พิจารณาลักษณะเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน
- 2) ตีความเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน
- 3) วิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาของเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

4. โครงสร้างรายวิชา

รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นรายวิชาเพิ่มเติมที่จัดให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นได้เลือกศึกษา ในชื่อรายวิชาเสริมทักษะการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ตลอดระยะเวลา 1 ภาคเรียน ใช้เวลาเรียน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 20 สัปดาห์ เป็นเวลา 40 ชั่วโมง ซึ่งระยะเวลาดังกล่าวเป็นระยะเวลาที่ได้รวมเวลาในการจัดการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การสอบกลางภาคและการสอบปลายภาคของโรงเรียนแล้ว

ตารางที่ 10 โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สาระสำคัญ	มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)
1	การวิเคราะห์	การวิเคราะห์เป็นกระบวนการทางปัญญา ที่มีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับทุกคน เพราะเป็นการจำแนกส่วนประกอบ พิจารณาความสัมพันธ์และข้อสรุปของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูลอย่างมีเหตุผล และพัฒนาความเป็นคนช่างสังเกต และมีเหตุผล ไม่ด่วนสรุป หรือตัดสินใจ โดยปราศจากการคิด	<p>มาตรฐานการเรียนรู้</p> <p>ใช้การวิเคราะห์ในการพิจารณาสิ่งต่างๆ หรือข้อมูลอย่างมีเหตุผล</p> <p>ตัวชี้วัด</p> <p>1) จำแนกส่วนประกอบของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล</p> <p>2) พิจารณาความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล</p> <p>3) พิจารณาข้อสรุปของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล</p>	14

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	สาระสำคัญ	มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)
2	การอ่าน เชิงวิเคราะห์	การอ่านเชิงวิเคราะห์ มีความสำคัญและมี ประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับ ทุกคน เพราะเป็นการอ่าน อย่างละเอียด เพื่อพิจารณา ส่วนประกอบ ความสัมพันธ์ และข้อสรุปของเรื่องที่อ่าน และใช้เหตุผลในการ วิเคราะห์และแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ทำให้ค้นพบข้อเท็จจริง หรือ ข้อสรุปที่ถูกต้องและเข้าใจ ความคิดของผู้เขียน	มาตรฐานการเรียนรู้ ใช้การอ่านเชิงวิเคราะห์ ในการวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน อย่างมีเหตุผล ตัวชี้วัด 1) พิจารณาลักษณะ เนื้อหาของเรื่องที่อ่าน 2) ตีความเนื้อหาของเรื่อง ที่อ่าน 3) วิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา ของเรื่องที่อ่านอย่างมี เหตุผล	18
รวม				32

5. หน่วยการเรียนรู้

รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 2 หน่วยการเรียนรู้ เป็นเวลา 40 ชั่วโมง ซึ่งระยะเวลาดังกล่าวเป็นระยะเวลาที่ได้รวมเวลาในการจัดการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน การสอบกลางภาคและการสอบปลายภาคของโรงเรียนแล้ว ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การวิเคราะห์ เวลา 14 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านเชิงวิเคราะห์ เวลา 18 ชั่วโมง

สาระของหน่วยการเรียนรู้มี 2 สาระ คือ สาระการวิเคราะห์และสาระการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การวิเคราะห์

- 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิเคราะห์
- 2) การจำแนกส่วนประกอบ
- 3) การพิจารณาความสัมพันธ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

- 4) การพิจารณาข้อสรุป
- 5) การพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์
การอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2) การพิจารณาลักษณะเนื้อหา
 - 3) การตีความเนื้อหา
 - 4) การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา
 - 5) การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

6. กิจกรรมการเรียนรู้

จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์และความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

1) กิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์ ตามแนวคิดของ Bloom (1956) 3 ระดับ ดังนี้

- 1.1) การจำแนกส่วนประกอบ การพิจารณาคคุณลักษณะที่เด่นชัดของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือการกระทำ โดยแยกออกเป็นส่วนย่อยๆ
- 1.2) การพิจารณาความสัมพันธ์ การพิจารณาความเกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะของวัตถุ สิ่งของ การกระทำสองอย่าง หรือเนื้อหาสองเรื่องขึ้นไป
- 1.3) การพิจารณาข้อสรุป การพิจารณาโครงสร้าง หรือระบบ หรือภาพรวมของความสัมพันธ์ของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือการกระทำต่างๆ ที่วิเคราะห์

2) กิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ ตามแนวคิดของ Adler และ Van Doren (1972) เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 ระดับ ดังนี้

- 2.1) การพิจารณาลักษณะเนื้อหา การพิจารณาประเภทและเนื้อหาของเรื่อง ที่อ่าน ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง และแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ
- 2.2) การตีความเนื้อหา การพิจารณารายละเอียดเนื้อหาของเรื่อง ที่อ่าน โดยการวิเคราะห์คำสำคัญ ประโยคสำคัญ ย่อหน้าที่มีการโต้แย้ง และระบุดจุดประสงค์ หรือแนวคิดของผู้เขียน
- 2.3) การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา การพิจารณาคคุณค่าของเรื่อง ที่อ่าน โดยแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

7. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีความเข้าใจ ส่งเสริมให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ โดยการจัดหา จัดทำ และเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีความน่าสนใจ ชวนคิดและติดตาม เป็นสื่อการเรียนรู้ที่เข้าใจง่าย สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด และมีความหลากหลาย สื่อการเรียนรู้ที่ควรใช้ ได้แก่ เอกสารประกอบการเรียนรู้ ภาพวิถีชีวิตของคนไทย ภาพธรรมชาติ ภาพสิ่งของต่างๆ บัตรคำ แถบประโยค ของจริง ของจำลอง หนังสือพิมพ์ บทอ่านประเภทต่างๆ เช่น ข่าว นิทาน บทความ เรื่องสั้น และแหล่งการเรียนรู้ที่ควรใช้ ได้แก่ สถานที่จริง เช่น ห้องสมุด สวนหย่อม สวนพฤกษศาสตร์ และเว็บไซต์ต่างๆ ที่นักเรียนสนใจ และมีเนื้อหาเหมาะสมที่จะให้นักเรียนอ่านเชิงวิเคราะห์

8. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เน้นการประเมินกระบวนการและผลงานการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่แสดงถึงความเข้าใจที่คงทนของนักเรียนซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ และใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูปรีด ประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลาย โดยประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนตามเกณฑ์การประเมินแบบรูปรีด ดังนี้

- 1) ประเมินการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยการใช้แบบวัดความสามารถการวิเคราะห์และแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์
- 2) ประเมินการเรียนรู้ระหว่างการจัดการเรียนรู้ โดยการประเมินกระบวนการและผลงานการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ตามเกณฑ์การประเมินกระบวนการและผลงานการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์

การตัดสินผลการเรียน พิจารณาตามเกณฑ์การประเมินความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด เพื่อให้เห็นระดับคุณภาพความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดระดับคุณภาพไว้ 4 ระดับ การประเมินการเรียนรู้ เกณฑ์การประเมิน และการตัดสินผลการเรียน มีรายละเอียด ดังนี้

1) การประเมินการเรียนรู้

1.1) การประเมินกระบวนการวิเคราะห์และผลงานการวิเคราะห์

(1) การประเมินกระบวนการวิเคราะห์ โดยการประเมินการจำแนกส่วนประกอบ การพิจารณาความสัมพันธ์ และการพิจารณาข้อสรุป

(2) การประเมินผลงานการวิเคราะห์ โดยการประเมินการจัดทำแผนภาพสรุปความคิดรวบยอด ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ และรายงานการวิเคราะห์คอร์ดัมน์ในหนังสือพิมพ์ที่สนใจ

1.2) การประเมินกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์และผลงานการอ่านเชิงวิเคราะห์

(1) การประเมินกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยการประเมินการพิจารณาลักษณะเนื้อหา การตีความเนื้อหา และการวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา

(2) การประเมินผลงานการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยการประเมินแผนภาพสรุปความคิดรวบยอด ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ และรายงานโครงการงานการอ่านเชิงวิเคราะห์เว็บไซต์ที่สนใจ

2) เกณฑ์การประเมิน

2.1) เกณฑ์การประเมินกระบวนการวิเคราะห์และผลงานการวิเคราะห์

(1) เกณฑ์การประเมินกระบวนการวิเคราะห์

(2) เกณฑ์การประเมินผลงานการวิเคราะห์

2.2) เกณฑ์การประเมินกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์และผลงานการอ่านเชิงวิเคราะห์

(1) เกณฑ์การประเมินกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์

(2) เกณฑ์การประเมินผลงานการอ่านเชิงวิเคราะห์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 เกณฑ์การประเมินกระบวนการวิเคราะห์

ระดับ ความสามารถ การวิเคราะห์	ระดับคุณภาพของความสามารถการวิเคราะห์ในแต่ละระดับ			
	4	3	2	1
1. จำแนก ส่วนประกอบ	ระบุส่วนประกอบ ของสิ่งต่างๆ ภาพ และสถานที่ ได้ถูกต้อง ครบถ้วน	ระบุส่วนประกอบ ของสิ่งต่างๆ ภาพ และสถานที่ ได้ถูกต้อง แต่ ยังไม่ครบถ้วน	ระบุส่วนประกอบของ สิ่งต่างๆ ได้ แต่ระบุ ส่วนประกอบของภาพ และสถานที่ไม่ได้ ต้อง อาศัยการชี้แนะ เล็กน้อยจึงจะระบุได้	ระบุส่วนประกอบ ของสิ่งต่างๆ ภาพ และสถานที่ไม่ได้ ต้องอาศัยการชี้แนะ อย่างมากจึงจะระบุ ได้
2. พิจารณา ความสัมพันธ์	ระบุ ความสัมพันธ์ ของสิ่งต่างๆ และเหตุการณ์ ต่างๆ เรียงลำดับ เหตุการณ์ และ อธิบาย ความสัมพันธ์ ของเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ ได้ถูกต้อง ชัดเจน	ระบุ ความสัมพันธ์ ของสิ่งต่างๆ เหตุการณ์ต่างๆ เรียงลำดับ เหตุการณ์ และ อธิบาย ความสัมพันธ์ ของเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ ได้ถูกต้อง แต่ ยังไม่ชัดเจน	ระบุความสัมพันธ์ของ สิ่งต่างๆ ได้ แต่ระบุ ความสัมพันธ์ของ เหตุการณ์ต่างๆ เรียงลำดับเหตุการณ์ และอธิบาย ความสัมพันธ์ของ เหตุการณ์ หรือ สถานการณ์ไม่ถูกต้อง ต้องอาศัยการชี้แนะ เล็กน้อยจึงจะระบุ เรียงลำดับ และ อธิบายความสัมพันธ์ ได้	ระบุ ความสัมพันธ์ ของสิ่งต่างๆ ได้ แต่ระบุ ความสัมพันธ์ ของเหตุการณ์ ต่างๆ เรียงลำดับ เหตุการณ์ และ อธิบาย ความสัมพันธ์ ของเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ ไม่ถูกต้อง ต้อง อาศัยการชี้แนะ อย่างมากจึงจะ ระบุเรียงลำดับ และอธิบาย ความสัมพันธ์ได้

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ระดับ ความสามารถ การวิเคราะห์	ระดับคุณภาพของความสามารถการวิเคราะห์ในแต่ละระดับ			
	4	3	2	1
3. พิจารณา ข้อสรุป	ระบุนิยมชอบ หรือไม่ชอบ ของบุคคล และ สรุปเรื่องราว หรือการกระทำ จากเหตุการณ์ ต่างๆ ในชีวิตจริง ได้ถูกต้อง ครบถ้วนและให้ เหตุผลประกอบ เหมาะสม	ระบุนิยมชอบ หรือไม่ชอบ ของบุคคล และ สรุปเรื่องราว หรือการกระทำ จากเหตุการณ์ ต่างๆ ในชีวิตจริง ได้ถูกต้อง แต่ยังไม่ ครบถ้วน และ ให้เหตุผล ประกอบ	ระบุนิยมชอบ หรือไม่ชอบของ บุคคลได้ แต่สรุป เรื่องราว หรือ การกระทำจาก เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตจริง ไม่ถูกต้อง ต้อง อาศัยการชี้แนะ เล็กน้อยจึงจะสรุป ได้	ระบุนิยมชอบ หรือ ไม่ชอบของบุคคลได้ แต่สรุปเรื่องราว หรือการกระทำจาก เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตจริง ไม่ถูกต้อง ต้อง อาศัยการชี้แนะ อย่างมากจึงจะสรุป ได้

ตารางที่ 12 เกณฑ์การประเมินผลงานการวิเคราะห์

ผลงานจากการวิเคราะห์ ของนักเรียน	ระดับคุณภาพของผลงานจากการวิเคราะห์ ในแต่ละระดับ	
1. แผนภาพสรุปความคิดรวบยอด	4	- จัดทำแผนภาพเป็นระบบ - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาครบถ้วนทุกประเด็น - สื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่าย - สีสันและภาพประกอบสวยงาม
	3	- จัดทำแผนภาพเป็นระบบ - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - สื่อความหมายชัดเจน - สีสันและภาพประกอบสวยงาม

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ผลงานจากการวิเคราะห์ ของนักเรียน	ระดับคุณภาพของผลงานจากการวิเคราะห์ ในแต่ละระดับ	
	2	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนภาพไม่เป็นระบบเท่าที่ควร - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - สื่อความหมายไม่ชัดเจน - สีเส้นและภาพประกอบสวยงาม
	1	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนภาพไม่เป็นระบบเท่าที่ควร - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - สื่อความหมายไม่ชัดเจน - สีเส้นและภาพประกอบสวยงาม
2. รายงานการวิเคราะห์คอลัมน์ ในหนังสือพิมพ์ที่สนใจ	4	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง ชัดเจน - วิเคราะห์เนื้อหาครบถ้วนทุกขั้นตอน - เรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับ - รายงานผลชัดเจน เข้าใจง่าย - ใช้สื่อประกอบการรายงานผล
	3	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - เรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับ - รายงานผลชัดเจน - ใช้สื่อประกอบการรายงานผล
	2	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - เรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นลำดับ - รายงานผลไม่ชัดเจน - ใช้สื่อประกอบการรายงานผล
	1	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - เรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นลำดับ - รายงานผลไม่ชัดเจน - ใช้สื่อประกอบการรายงานผล

ตารางที่ 13 เกณฑ์การประเมินกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์

ระดับ ความสามารถ การอ่าน เชิงวิเคราะห์	ระดับคุณภาพของความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ในแต่ละระดับ			
	4	3	2	1
1. พิจารณา ลักษณะเนื้อหา	ระบุประเภท และเนื้อหา ใจความสำคัญ ความสัมพันธ์ ของเนื้อเรื่อง และแนวคิดที่ ผู้เขียนต้องการ นำเสนอได้ ถูกต้อง ครบถ้วน	ระบุประเภทและ เนื้อหา ใจความสำคัญ ความสัมพันธ์ ของเนื้อเรื่อง ที่อ่าน และ แนวคิดที่ผู้เขียน ต้องการนำเสนอ ได้ถูกต้อง แต่ยังไม่ครบถ้วน	ระบุประเภทและ เนื้อหาของเรื่อง ที่อ่านได้ แต่ ไม่สามารถระบุ ใจความสำคัญ ความสัมพันธ์ ของเนื้อเรื่อง และ แนวคิดที่ผู้เขียน ต้องการนำเสนอได้ ต้องอาศัยการ ชี้แนะเล็กน้อย จึงจะระบุได้	ระบุประเภทของ เรื่องที่สามารถอ่านได้ แต่ ไม่สามารถระบุ เนื้อหา ใจความสำคัญ ความสัมพันธ์ ของเนื้อเรื่อง และ แนวคิดที่ผู้เขียน ต้องการนำเสนอ ได้ต้องอาศัยการ ชี้แนะอย่างมาก จึงจะระบุได้
2. ตีความ เนื้อหา	ระบุคำสำคัญ ประโยคสำคัญ ย่อหน้าที่มี การโต้แย้ง จุดประสงค์ และแนวคิด ของผู้เขียน ถูกต้อง ครบถ้วน	ระบุคำสำคัญ ประโยคสำคัญ ย่อหน้าที่มี การโต้แย้ง จุดประสงค์ และแนวคิดของ ผู้เขียนถูกต้อง แต่ยังไม่ครบถ้วน	ระบุคำสำคัญและ ประโยคสำคัญได้ แต่ระบุย่อหน้าที่มี การโต้แย้ง และ จุดประสงค์ หรือ แนวคิดของผู้เขียน ไม่ถูกต้อง ต้อง อาศัยการชี้แนะ เล็กน้อยจึงจะระบุ ได้	ระบุคำสำคัญได้ แต่ระบุประโยค สำคัญ ย่อหน้า ที่มีการโต้แย้ง และจุดประสงค์ หรือแนวคิดของ ผู้เขียนไม่ถูกต้อง ต้องอาศัย การชี้แนะ อย่างมากจึงจะ ระบุได้

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ระดับ ความสามารถ การอ่าน เชิงวิเคราะห์	ระดับคุณภาพของความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ในแต่ละระดับ			
	4	3	2	1
3. วิพากษ์ วิจารณ์เนื้อหา	ระบุคุณค่าของ เรื่องที่อ่าน ถูกต้อง ครบถ้วน แสดงความ ความคิดเห็น และ ให้เหตุผล ประกอบ ถูกต้อง เหมาะสม	ระบุคุณค่าของ เรื่องที่อ่านถูกต้อง ครบถ้วน แสดง ความคิดเห็น และ ให้เหตุผลประกอบ ถูกต้อง	ระบุคุณค่าของ เรื่องที่อ่านถูกต้อง แต่ยังไม่ครบถ้วน แสดงความ ความคิดเห็น ไม่ถูกต้อง และไม่มี เหตุผลประกอบ ต้องอาศัย การชี้แนะเล็กน้อย จึงจะระบุได้	ระบุคุณค่าของ เรื่องที่อ่าน และ แสดงความ ความคิดเห็น ไม่ถูกต้อง และไม่มี เหตุผลประกอบ ต้องอาศัย การชี้แนะ อย่างมากจึงจะ ระบุได้

ตารางที่ 14 เกณฑ์การประเมินผลงานการอ่านเชิงวิเคราะห์

ผลงานจากการอ่าน เชิงวิเคราะห์ของนักเรียน	ระดับคุณภาพของผลงานจากการอ่านเชิงวิเคราะห์ ในแต่ละระดับ	
1. แผนภาพสรุปความคิดรวบยอด	4	- จัดทำแผนภาพเป็นระบบ - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาครบถ้วนทุกประเด็น - สื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่าย - สีสันและภาพประกอบสวยงาม
	3	- จัดทำแผนภาพเป็นระบบ - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - สื่อความหมายชัดเจน - สีสันและภาพประกอบสวยงาม

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ผลงานจากการอ่าน เชิงวิเคราะห์ของนักเรียน	ระดับคุณภาพของผลงานจากการอ่านเชิงวิเคราะห์ ในแต่ละระดับ	
	2	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนภาพไม่เป็นระบบเท่าที่ควร - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - สื่อความหมายไม่ชัดเจน - สีเส้นและภาพประกอบสวยงาม
	1	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนภาพไม่เป็นระบบเท่าที่ควร - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - สื่อความหมายไม่ชัดเจน - สีเส้นและภาพประกอบสวยงาม
2. รายงานโครงการอ่าน เชิงวิเคราะห์เว็บไซต์ที่สนใจ	4	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาของเว็บไซต์ถูกต้อง ชัดเจน และครบถ้วน ทุกขั้นตอน - เรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับ - เขียนรายงานโครงการถูกต้อง - นำเสนอโครงการชัดเจน เข้าใจง่าย - มีความร่วมมือกันภายในกลุ่มทำงานดีมาก
	3	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาของเว็บไซต์ถูกต้อง แต่ยังไม่ครบถ้วน - เรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับ - มีข้อบกพร่องในการเขียนรายงานโครงการเล็กน้อย - นำเสนอโครงการชัดเจน - มีความร่วมมือกันภายในกลุ่มทำงานดี

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ผลงานจากการอ่าน เชิงวิเคราะห์ของนักเรียน	ระดับคุณภาพของผลงานจากการอ่านเชิงวิเคราะห์ ในแต่ละระดับ	
	2	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาของเว็บไซต์ถูกต้อง แต่ยังไม่ครบถ้วน - เรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นลำดับ - เขียนรายงานโครงงานไม่ถูกต้อง - นำเสนอโครงงานไม่ชัดเจน - มีความร่วมมือกันภายในกลุ่มทำงานดี
	1	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาของเว็บไซต์ไม่ถูกต้อง และไม่ครบถ้วน - เรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นลำดับ - เขียนรายงานโครงงานไม่ถูกต้อง - นำเสนอโครงงานไม่ชัดเจน - มีความร่วมมือกันภายในกลุ่มทำงาน แต่ยังไม่ดีเท่าที่ควร

3) การตัดสินผลการเรียน

การตัดสินผลการเรียน โดยพิจารณาตามเกณฑ์การประเมินความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด เพื่อให้เห็นระดับคุณภาพความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ตามเกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพมี 4 ระดับ ดังนี้

4	หมายถึง	ระดับคุณภาพดีมาก
3	หมายถึง	ระดับคุณภาพดี
2	หมายถึง	ระดับคุณภาพพอใช้
1	หมายถึง	ระดับคุณภาพ

นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาคู่มือการใช้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐาน ด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด หน่วยการเรียนรู้ (รายละเอียดในภาคผนวก ง)

ตอนที่ 3 ผลการประเมินรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

3.1 ผลการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

3.1.1 ผลการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

3.1.2 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

3.1.3 ผลการปรับปรุงแก้ไขรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

3.2 ผลการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยการนำไปทดลองใช้

3.2.1 ผลการประเมินการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน

1) เปรียบเทียบระดับความสามารถการวิเคราะห์ จากการทดสอบกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเรียน จำแนกตามความสามารถการวิเคราะห์ 3 ระดับ

2) เปรียบเทียบระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากการทดสอบกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเรียน จำแนกตามความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 ระดับ

3.2.2 ผลการประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียน

1) เปรียบเทียบระดับความสามารถการวิเคราะห์ จากการประเมินการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างเรียน จำแนกตามความสามารถการวิเคราะห์ 3 ระดับ

2) เปรียบเทียบระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากการประเมินการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างเรียน จำแนกตามความสามารถการวิเคราะห์ 3 ระดับ

ผลการประเมินรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยในชั้นตอนนี้ มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ผลการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

3.1.1 ผลการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

ผลการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

5 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านมีความเห็นว่า รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีคุณภาพอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก และมีความเหมาะสมดีแล้ว เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สาระของรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยครอบคลุมเพียงพอที่จะพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับนักเรียน

3.1.2 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย ดังนี้

- 1) ควรระบุจำนวนชั่วโมงของรายวิชาให้ชัดเจน โดยรวมเวลาในการจัดการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การสอบกลางภาคและการสอบปลายภาคของโรงเรียนด้วย
- 2) ควรระบุชื่อรายวิชาให้ชัดเจน และเพิ่มเติมข้อความที่กล่าวถึงความสำคัญของกระบวนการออกแบบย้อนกลับ
- 3) ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายมากขึ้น
- 4) ควรใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ในบริบทตามสภาพจริงให้มากขึ้น
- 5) ควรยกตัวอย่างสิ่งที่วิเคราะห์ หรือเรื่องที่วิเคราะห์ซึ่งอยู่ในความสนใจและเป็นเรื่องใกล้ตัว

3.1.3 ผลการปรับปรุงแก้ไขรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

ปรับปรุงแก้ไขรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปทดลองใช้

3.2 ผลการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยการนำไปทดลองใช้

3.2.1 ผลการประเมินการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน

นำรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 20 คน โดยจัดให้มีการทดสอบกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้แบบวัดฉบับเดียวกัน จำนวน 2 ฉบับ คือ แบบวัดความสามารถการวิเคราะห์ และแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

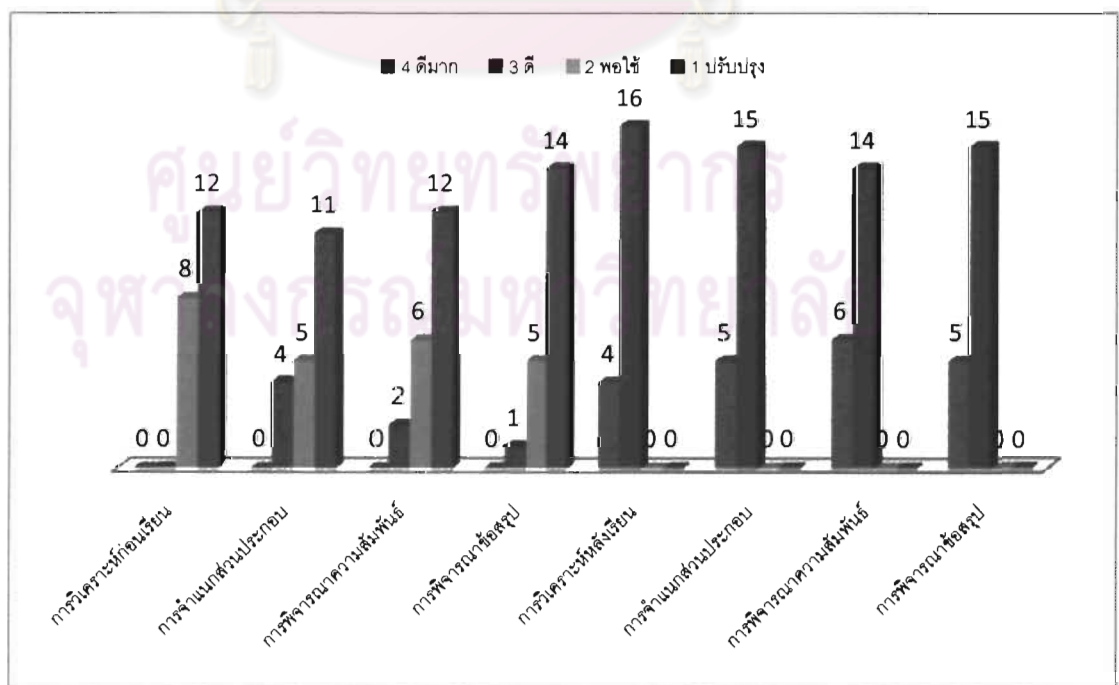
- 1) เปรียบเทียบระดับความสามารถการวิเคราะห์ จากการทดสอบกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเรียน จำแนกตามความสามารถการวิเคราะห์ 3 ระดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏในตารางที่ 15 ดังนี้

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบระดับความสามารถการวิเคราะห์ จากการทดสอบกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเรียน จำแนกตามความสามารถการวิเคราะห์ 3 ระดับ

ระดับความสามารถ	ก่อนเรียน				หลังเรียน			
	ระดับคุณภาพ/จำนวน (คน)				ระดับคุณภาพ/จำนวน (คน)			
	4	3	2	1	4	3	2	1
การวิเคราะห์	-	-	8	12	5	15	-	-
1. การจำแนกส่วนประกอบ	-	4	5	11	6	14	-	-
2. การพิจารณาความสัมพันธ์	-	2	6	12	5	15	-	-
3. การพิจารณาข้อสรุป	-	1	5	14	4	16	-	-

จากตารางที่ 15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสามารถการวิเคราะห์ก่อนเรียนอยู่ในระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวน 12 คน และระดับคุณภาพ พอใช้ จำนวน 8 คน และกลุ่มตัวอย่างมีระดับความสามารถการวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีระดับความสามารถการวิเคราะห์อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 5 คน และระดับคุณภาพดี จำนวน 15 คน

จากการวิเคราะห์ระดับความสามารถการวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความสามารถการวิเคราะห์ 3 ระดับ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสามารถการวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้ง 3 ระดับ ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 เปรียบเทียบระดับความสามารถการวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียน

2) เปรียบเทียบระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากการทดสอบ กลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเรียน จำแนกตามความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 ระดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏในตารางที่ 16 ดังนี้

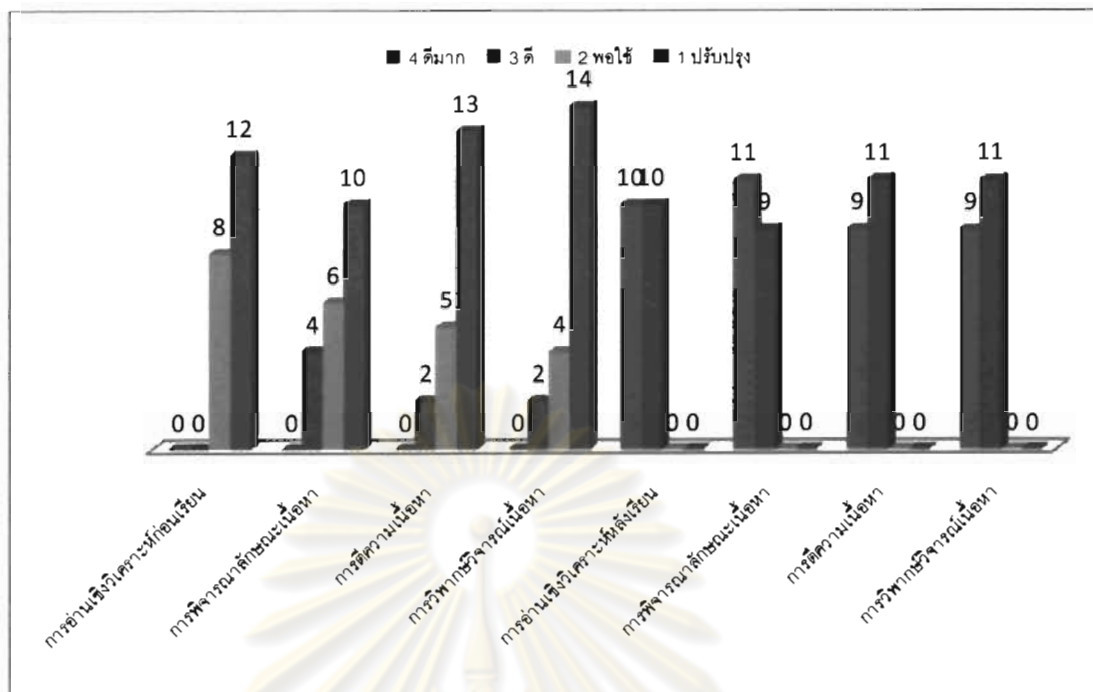
ตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากการทดสอบ กลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเรียน จำแนกตามความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 ระดับ

ระดับความสามารถ	ก่อนเรียน				หลังเรียน			
	ระดับคุณภาพ/จำนวน (คน)				ระดับคุณภาพ/จำนวน (คน)			
	4	3	2	1	4	3	2	1
การอ่านเชิงวิเคราะห์	-	-	8	12	10	10	-	-
1.การพิจารณาลักษณะเนื้อหา	-	4	6	10	11	9	-	-
2.การตีความเนื้อหา	-	2	5	13	9	11	-	-
3.การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา	-	2	4	14	9	11	-	-

จากตารางที่ 16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียน อยู่ในระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวน 12 คน และระดับคุณภาพ พอใช้ จำนวน 8 คน และกลุ่มตัวอย่างมีระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 10 คน และระดับคุณภาพดี จำนวน 10 คน

จากการวิเคราะห์ระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 ระดับ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้ง 3 ระดับ ดังภาพที่ 5

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5 เปรียบเทียบระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ก่อนเรียนและหลังเรียน

3.2.2 ผลการประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียน

ผลการประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียน เพื่อวัดความก้าวหน้าระหว่างเรียน ส่วนใหญ่ใช้การประเมินจากการปฏิบัติงาน โดยประเมินจากกระบวนการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ และผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้ของนักเรียนในหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย รายละเอียดแสดงในตารางที่ 17 ดังนี้

ตารางที่ 17 ผลการประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียน

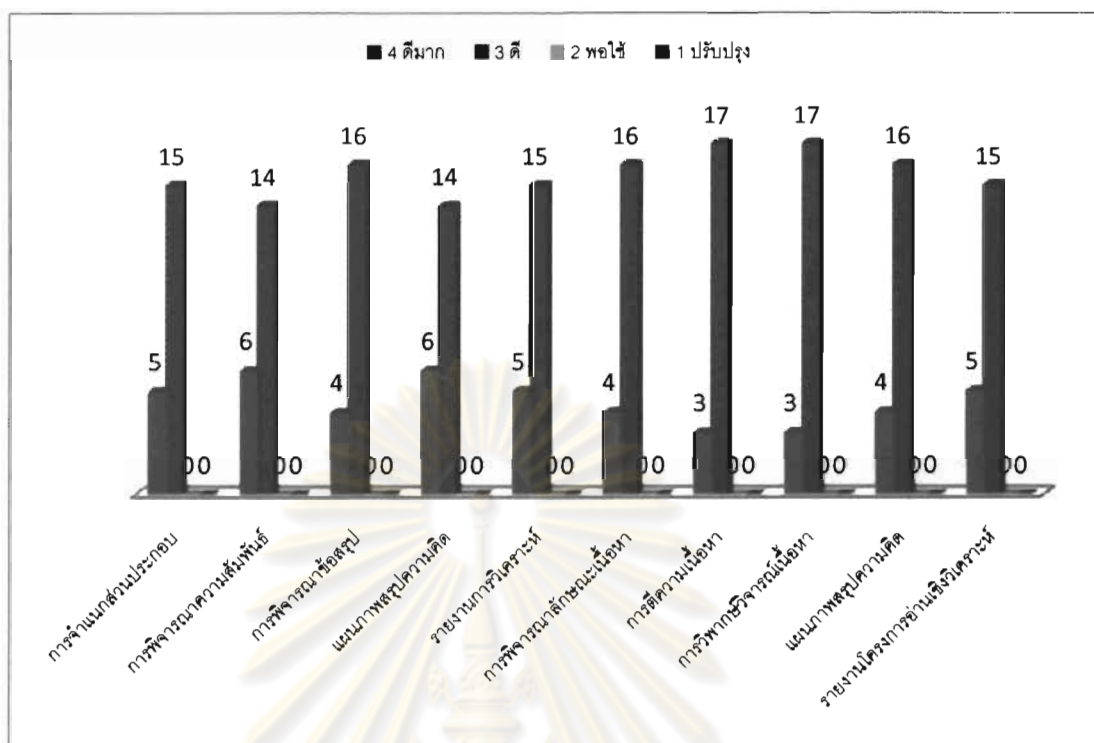
การประเมินระดับความสามารถ	ระดับคุณภาพ/จำนวน (คน)			
	4	3	2	1
1. การวิเคราะห์				
1.1 กระบวนการ				
1) การจำแนกส่วนประกอบ	5	15	-	-
2) การพิจารณาความสัมพันธ์	6	14	-	-
3) การพิจารณาข้อสรุป	4	16	-	-
1.2 ผลงาน				
1) แผนภาพสรุปความคิดรวบยอด	6	14	-	-
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิเคราะห์				

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การประเมินระดับความสามารถ	ระดับคุณภาพ/จำนวน (คน)			
	4	3	2	1
2) รายงานการวิเคราะห์ข้อถดถัน ในหนังสือพิมพ์ที่สนใจ	5	15	-	-
2. การอ่านเชิงวิเคราะห์				
2.1 กระบวนการ				
1) การพิจารณาลักษณะเนื้อหา	4	16	-	-
2) การตีความเนื้อหา	3	17	-	-
3) การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา	3	17	-	-
2.2 ผลงาน				
1) แผนภาพสรุปความคิดรวบยอด ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์	4	16	-	-
2) รายงานโครงการอ่าน เชิงวิเคราะห์เว็บไซต์ที่สนใจ	5	15	-	-

จากตารางที่ 17 พบว่า ความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยการประเมินกระบวนการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ และผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้ระหว่างเรียน ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การวิเคราะห์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านเชิงวิเคราะห์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับคุณภาพดี และระดับคุณภาพดีมาก ดังแสดงในภาพที่ 6

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5 ผลการประเมินการเรียนรู้ระหว่างเรียน

นอกจากนี้ การวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า

1. ได้ทราบว่า การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์มีประโยชน์ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน คือ ทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดี ทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น การอ่านทำให้ทำงานได้รวดเร็วขึ้น สามารถนำทักษะนี้ไปใช้ประโยชน์ในการเรียนและชีวิตประจำวันได้

3. ได้ความรู้และความเข้าใจเรื่อง การวิเคราะห์มากขึ้น สามารถวิเคราะห์เป็น และยังสามารถวิเคราะห์เรื่องราวต่างๆ นิทาน สามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ และจับใจความได้ดีขึ้น

2. เรื่องที่ชอบเรียนมากที่สุดคือ การวิเคราะห์ การอ่านเชิงวิเคราะห์ แต่ไม่เข้าใจการวิเคราะห์เว็บไซต์ เมื่อได้ถามครูจึงเกิดความเข้าใจ

4. กิจกรรมน่าสนใจ ได้ฝึกการพูด และนำเสนอผลงานของตนเอง ได้รับความสนุกสนาน

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ทำให้นักเรียนได้ความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของ

เรื่องราวต่างๆ นิทาน นักเรียนสนใจกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะได้ลงมือปฏิบัติและนำเสนอผลงานของตนเอง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียน เป็นส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่า นักเรียนพึงพอใจรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น

การนำรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง พบปัญหาและอุปสรรคบางประการที่ต้องแก้ไขในระหว่างการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มาจากบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ เช่น 1) ในการเรียนการสอนครั้งแรก นักเรียนไม่ชอบการอ่าน ไม่อ่านใบความรู้ และคำชี้แจงในใบงาน แต่เมื่อได้รับการอธิบายเพิ่มเติมนักเรียนจึงเริ่มอ่านใบความรู้ และใบงานแล้วปฏิบัติตามคำชี้แจง จึงต้องใช้เวลามากกว่าที่กำหนดไว้ 2) นักเรียนจัดทำแผนภาพความคิดไม่เป็น เมื่อได้รับคำแนะนำเพิ่มเติม และได้ศึกษาตัวอย่าง นักเรียนจึงสามารถทำได้ดี และ 3) นักเรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น หรือนำเสนอผลงาน เมื่อได้รับกำลังใจ คำแนะนำ และรางวัลหรือการแข่งขัน เป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติกิจกรรม จนกระทั่งนักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น และนำเสนอผลงานอย่างกระตือรือร้น จึงทำให้นักเรียนสนุกกับการเรียนรู้มากขึ้น และตั้งใจเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และเพื่อประเมินคุณภาพของรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับที่พัฒนาขึ้น การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัย เกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับกระบวนการออกแบบย้อนกลับ หลักสูตรอิงมาตรฐานและรายวิชาเพิ่มเติมแบบอิงมาตรฐาน การวิเคราะห์ และการอ่านเชิงวิเคราะห์

1.2 วิเคราะห์ความต้องการของครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยกระบวนการ

1.2.1 สังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในการประชุมครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับนักเรียน และสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยที่เข้าร่วมประชุมโดยการสุ่มตัวอย่าง และใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

1.2.2 สอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับนักเรียน และความต้องการรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย โดยใช้แบบสอบถาม

1.3 วิเคราะห์สาระการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

2.1 พัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับร่าง) โดยดำเนินการ ดังนี้

2.2 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

- 2.3 กำหนดการวัดและประเมินผล
- 2.4 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.5 กำหนดสาระ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้
- 2.6 จัดทำรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยและคู่มือการใช้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

ขั้นที่ 1 ประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

1.1 สร้างเครื่องมือประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย คือ แบบประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่สร้างขึ้น เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและด้านการสอนภาษาไทยประเมินความสอดคล้องภายในรายวิชา

1.2 นำรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยและแบบประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและด้านการสอนภาษาไทยประเมินคุณภาพรายวิชาวิเคราะห์ข้อมูล และปรับปรุงแก้ไขรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยก่อนนำไปทดลองใช้

ขั้นที่ 2 ประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยการนำไปทดลองใช้

2.1 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง จำนวน 2 ชนิด ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ โดยจัดทำหน่วยการเรียนรู้ด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ จำนวน 2 หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเป็นเป้าหมายในการพัฒนา โดยกำหนดผลงานที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กำหนดการประเมินและเกณฑ์การประเมินแบบรูปรีด และวางแผนการจัดการเรียนการสอน นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 5 ท่าน พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ จำนวน 16 คาบ โดยจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์ ตามแนวคิด Bloom และกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ตามแนวคิดของ Adler และ Van Doren และจัดทำเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความเห็นชอบ และตรวจสอบความเหมาะสม สำหรับการนำไปทดลองสอนในชั้นเรียน แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย

2.2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดความสามารถการวิเคราะห์ และแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ และประเมิน

ประสิทธิภาพของเครื่องมือ โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณา ความตรง
เชิงเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิให้มี
ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ก่อนนำไปทดลองใช้ ทั้งนี้ ในการวัดความสามารถการวิเคราะห์และการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ของนักเรียน เน้นการประเมินกระบวนการและผลงานที่สะท้อนความสามารถ
การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน เพื่อให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
ของรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่กำหนด

2.3 ทดลองใช้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่พัฒนาขึ้นกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 คน ของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1
ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-กันยายน เป็นเวลา 16 สัปดาห์

2.4 วิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองใช้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย โดยพิจารณา
ความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์จากการทำแบบวัดความสามารถ
การวิเคราะห์และแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียน แบบวัด
กระบวนการวิเคราะห์และผลงาน จำแนกตามระดับความสามารถการวิเคราะห์ 3 ระดับ และ
ระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 ระดับ และเปรียบเทียบระดับความสามารถ
การวิเคราะห์ 3 ระดับ และระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 ระดับ จากการประเมิน
การเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างเรียน

2.5 นำผลการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยการทดลองใช้มาปรับปรุง
แก้ไขให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

ผลการวิจัยครั้งนี้ได้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการ
ออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่ใช้มาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย
ในการพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน เน้นการประเมิน
กระบวนการเรียนรู้และผลงานตามสภาพจริงที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ให้เกณฑ์
การประเมินแบบรูปรีค และจัดทำหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ
ตามแนวคิดของ Wiggins และ McTighe 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ระบุเป้าหมายที่ต้องการ 2) ระบุ
หลักฐานการประเมินที่ยอมรับได้ และ 3) วางแผนการจัดการเรียนการสอน หน่วยการเรียนรู้ จำนวน
2 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การวิเคราะห์ เวลา 14 ชั่วโมง และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2

การอ่านเชิงวิเคราะห์ เวลา 18 ชั่วโมง จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Bloom จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Adler และ Van Doren รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดสาระ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ดังนี้

**รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ
เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น**

1. ความเป็นมา

การวิเคราะห์กับการอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับทุกคน เนื่องจากการวิเคราะห์เป็นพื้นฐานของการคิดในมิติอื่นๆ และช่วยพัฒนาให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกตและมีเหตุผลในการสรุปข้อมูล ส่วนการอ่านเชิงวิเคราะห์ ช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีเหตุผลในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ทำให้ค้นพบข้อเท็จจริง หรือข้อสรุป หรือความคิดของผู้เขียนอย่างถูกต้อง การวิเคราะห์กับการอ่านเชิงวิเคราะห์จึงมีความสัมพันธ์กัน ผู้ที่มีความสามารถในการวิเคราะห์ ก็จะสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วย

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศเจตนารมณ์ การปฏิรูปการเรียนการสอน โดยให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง ฝึกการคิดวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาความสามารถอย่างเต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาการอ่านว่า จะต้องให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่อง แล้วพิจารณาและวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน อย่างไรก็ตาม ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เมื่อ พ.ศ. 2549 พบว่า มาตรฐานที่ 4 คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปรับปรุง และผลจากการประเมินสถานศึกษาจำนวน 17,562 แห่ง พบว่า มีสถานศึกษาเพียงร้อยละ 11.1 ที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี และผลการประเมินมาตรฐานนี้เป็นผลการประเมินที่ต่ำที่สุดจากมาตรฐานทั้งหมด 14 มาตรฐาน นอกจากนี้ รายงานสรุปผลจากการประชุมเรื่อง การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ 13

ธันวาคม 2550 เกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 พบว่า ครูผู้สอนภาษาไทยต้องการรายวิชาเพิ่มเติมที่สามารถแก้ไขปัญหการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างเร่งด่วน เพราะครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีความชำนาญในการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติม

ความสำคัญและปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ยังไม่สามารถพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนารายวิชาเพิ่มเติม โดยเน้นความสามารถดังกล่าวด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ ซึ่งเป็นกระบวนการที่เน้นศักยภาพทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และสามารถประเมินได้จริงจากผลงานที่ปรากฏได้อย่างหลากหลาย เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ และเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนภาษาไทยในการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีทักษะทางการคิดด้านอื่นๆ ที่ผลการประเมินยังต่ำกว่ามาตรฐานต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

2.1 พัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเรื่องการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

2.2 เสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

3. คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

เสริมทักษะการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลา 40 ชั่วโมง

ศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ฝึกทักษะการวิเคราะห์ โดยการจำแนกส่วนประกอบ การพิจารณาความสัมพันธ์ และการพิจารณาข้อสรุปของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล ฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยการพิจารณาลักษณะเนื้อหา การตีความเนื้อหา และการวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาของเรื่องที่อ่าน เพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์

มาตรฐานการเรียนรู้ ใช้การวิเคราะห์ในการพิจารณาสิ่งต่างๆ หรือข้อมูลอย่างมีเหตุผล
ตัวชี้วัด

- 1) จำแนกส่วนประกอบของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล
- 2) พิจารณาความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล
- 3) พิจารณาข้อสรุปของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล

มาตรฐานการเรียนรู้ ใช้การอ่านเชิงวิเคราะห์ในการวิเคราะห์เรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
ตัวชี้วัด

- 1) พิจารณาลักษณะเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน
- 2) ตีความเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน
- 3) วิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาของเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

4. โครงสร้างรายวิชา

โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การวิเคราะห์ เวลา 14 ชั่วโมง และ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านเชิงวิเคราะห์ เวลา 18 ชั่วโมง

5. หน่วยการเรียนรู้

รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 2 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การวิเคราะห์ เวลา 14 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านเชิงวิเคราะห์ เวลา 18 ชั่วโมง

สาระของหน่วยการเรียนรู้มี 2 สาระ คือ สาระการวิเคราะห์และสาระการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การวิเคราะห์

- 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิเคราะห์
- 2) การจำแนกส่วนประกอบ
- 3) การพิจารณาความสัมพันธ์
- 4) การพิจารณาข้อสรุป
- 5) การพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านเชิงวิเคราะห์

- 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์
- 2) การพิจารณาลักษณะเนื้อหา

- 3) การตีความเนื้อหา
- 4) การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา
- 5) การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

6. กิจกรรมการเรียนรู้

จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์และความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้

1) กิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์ ตามแนวคิดของ Bloom 3 ระดับ ดังนี้

1.1) การจำแนกส่วนประกอบ การพิจารณาคคุณลักษณะที่เด่นชัดของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือการกระทำ โดยแยกออกเป็นส่วย่อยๆ

1.2) การพิจารณาความสัมพันธ์ การพิจารณาความเกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะของวัตถุ สิ่งของ การกระทำสองอย่าง หรือเนื้อหาสองเรื่องขึ้นไป

1.3) การพิจารณาข้อสรุป การพิจารณาโครงสร้าง หรือระบบ หรือภาพรวมของความสัมพันธ์ของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือการกระทำต่างๆ ที่วิเคราะห์

2) กิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ตามแนวคิดของ Adler และ Van Doren 3 ระดับ ดังนี้

2.1) การพิจารณาลักษณะเนื้อหา การพิจารณาประเภทและเนื้อหาของเรื่อง ที่อ่าน ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง และแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ

2.2) การตีความเนื้อหา การพิจารณารายละเอียดเนื้อหาของเรื่อง ที่อ่าน โดยการวิเคราะห์คำสำคัญ ประโยคสำคัญ ย่อหน้าที่มีการโต้แย้ง และระบุจุดประสงค์ หรือแนวคิดของผู้เขียน

2.3) การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา การพิจารณาคคุณค่าของเรื่อง ที่อ่าน โดยแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

7. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีความเข้าใจ ส่งเสริมให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ โดยการ จัดหา จัดทำ และเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีความน่าสนใจ ชวนคิดและติดตาม เป็นสื่อการเรียนรู้

ที่เข้าใจง่าย สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด และมีความหลากหลาย สื่อการเรียนรู้ ที่ควรใช้ ได้แก่ เอกสารประกอบการเรียนรู้ ภาพวิถีชีวิตของคนไทย ภาพธรรมชาติ ภาพสิ่งของ ต่างๆ บัตรคำ แถบประโยค ของจริง ของจำลอง หนังสือพิมพ์ บทอ่านประเภทต่างๆ เช่น ข่าว นิทาน บทความ เรื่องสั้น และแหล่งการเรียนรู้ที่ควรใช้ ได้แก่ สถานที่จริง เช่น ห้องสมุด สวนหย่อม สวนพฤกษศาสตร์ และเว็บไซต์ต่างๆ ที่นักเรียนสนใจ และมีเนื้อหาเหมาะสมที่จะให้นักเรียน อ่านเชิงวิเคราะห์

8. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เน้นการประเมินกระบวนการและ ผลงานการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่แสดงถึง ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียนซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ และใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูบริค ประเมิน การเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลาย โดยประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนตามเกณฑ์ การประเมินแบบรูบริค ดังนี้

- 1) ประเมินการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยการใช้แบบวัด ความสามารถการวิเคราะห์และแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์
- 2) ประเมินการเรียนรู้ระหว่างการจัดการเรียนรู้ โดยการประเมินกระบวนการและ ผลงานการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ตามเกณฑ์การประเมินกระบวนการและผลงาน การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์

การตัดสินผลการเรียน พิจารณาตามเกณฑ์การประเมินความสามารถการวิเคราะห์และ การอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด เพื่อให้เห็นระดับ คุณภาพความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ตามเกณฑ์การประเมิน ที่กำหนดระดับคุณภาพไว้ 4 ระดับ การประเมินการเรียนรู้ เกณฑ์การประเมิน และการตัดสินผล การเรียน มีรายละเอียด ดังนี้

2. ผลการประเมินรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

2.1 ผลประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านมีความเห็นว่า รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยมีคุณภาพอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก และมีความเหมาะสมดีแล้ว

2.2 ผลประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยการนำไปทดลองใช้

จากการศึกษาความสามารถการวิเคราะห์และความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง หลังการทดลองใช้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น พบว่า นักเรียนทุกคนมีระดับความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยสูงกว่าก่อนเรียน

1. นักเรียนมีระดับความสามารถการวิเคราะห์ก่อนเรียนอยู่ในระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวน 12 คน และระดับคุณภาพพอใช้ จำนวน 8 คน และนักเรียนมีระดับความสามารถการวิเคราะห์หลังเรียนสูงขึ้น โดยนักเรียนมีระดับความสามารถการวิเคราะห์อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 5 คน และระดับคุณภาพดี จำนวน 15 คน

2. นักเรียนมีระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนอยู่ในระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวน 12 คน และระดับคุณภาพพอใช้ จำนวน 8 คน และนักเรียนมีระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงขึ้น โดยนักเรียนมีระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 10 คน และระดับคุณภาพดี จำนวน 10 คน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปราย 2 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ในภาพรวมรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยพัฒนาขึ้น โดยใช้กรอบแนวคิดรายวิชาแบบอิงมาตรฐาน โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดเป็นเป้าหมาย หรือกรอบทิศทางในการพัฒนา แล้วพัฒนารายละเอียดขององค์ประกอบต่างๆ ของรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่สอดคล้องกัน ทำให้มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับที่ Harris และ Carr (1996: 13-14) กล่าวไว้ว่า มาตรฐานการเรียนรู้ระบุถึงสิ่งที่คาดหวัง หรือจุดหมายไว้อย่างชัดเจนว่าอะไรคือ สิ่งที่ต้องการให้นักเรียนทุกคนรู้และปฏิบัติได้จากการเรียนรู้ในหลักสูตรหรือรายวิชานั้นๆ และสอดคล้องกับ Carlson (2008) ที่พบว่า การพัฒนารายวิชาโดยใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับ ช่วยให้นักศึกษาบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ และตั้งใจเรียนรู้

มากขึ้น รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Bayers (2000: online) ที่ได้สำรวจผลการปฏิรูปการศึกษาที่นำแนวคิดการจัดการศึกษาที่อิงมาตรฐานไปใช้กับครู ครูสนับสนุนการสอนและผู้บริหารของโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ครูมีความมั่นใจในสมรรถนะการสอนของตนเอง มีเวลาเตรียมการสอน สอนได้ตามโปรแกรม ใช้แนวทางใหม่ๆ ในการสอน และทำให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับที่พัฒนาขึ้น ทำให้ได้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่สามารถพัฒนานักเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ เพราะเป็นการพิจารณาย้อนกลับโดยเริ่มจากเป้าหมาย แล้วกำหนดการประเมิน และการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ ถ้าครูสามารถกำหนดเป้าหมาย หรือสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนเรียนรู้ และผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้ได้แล้ว ก็จะสามารถกำหนดเนื้อหา วิธีสอน และกิจกรรมที่จะไปสู่เป้าหมายได้เหมาะสมและชัดเจนขึ้น (Wiggins และ McTighe, 2006: 14) ผลการใช้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Gibson และ Marie (2003) ที่ได้เปรียบเทียบผลการใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับ ในการพัฒนาบทเรียนและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ของนักศึกษาครู พบว่า นักศึกษาครูที่ได้รับการสอนการออกแบบโปรแกรมโดยใช้กระบวนการออกแบบย้อนกลับสามารถพัฒนาบทเรียนและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ได้ดีกว่า นักศึกษาครูที่ได้รับการสอนการออกแบบโปรแกรมโดยใช้รูปแบบเดิม ทั้งนี้ รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยพัฒนาได้ขึ้นอย่างเป็นระบบ ระบุความเป็นมาของรายวิชาอย่างชัดเจน มีเหตุผล มีข้อมูลสนับสนุน กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกัน รวมทั้งกำหนดหน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด และเหมาะสมกับเวลาเรียน ทำให้อย่างไรก็ตาม รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยมีคุณภาพ นอกจากนี้ รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยยังตอบสนองความต้องการของครูและนักเรียนได้อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานโดยการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในการประชุมครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับนักเรียน และสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยที่เข้าร่วมประชุม รวมทั้งสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับนักเรียนและความต้องการรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ นอกจากนี้ การศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ในการออกแบบรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายที่มุ่งพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ รวมทั้งแนวทางการวัดและประเมินผลเน้นการประเมินกระบวนการและผลงานที่สะท้อนมาตรฐาน

การเรียนรู้ ใช้วิธีการประเมินตามสภาพจริงที่หลากหลาย ทั้งก่อนการจัดการเรียนรู้ ระหว่างการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ การที่รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น โดยออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเป้าหมายและใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูบรีค ส่งผลให้นักเรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Wiggins และ McTighe (2006: 338) การเริ่มต้นจากเป้าหมายที่ต้องการทำให้มองเห็นเนื้อหา วิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งนำไปสู่เป้าหมาย หรือจุดหมายได้ดี

2. ผลการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยการนำไปทดลองใช้

ผลการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยโดยการนำไปทดลองใช้ โดยพิจารณาจากความสามารถการวิเคราะห์และความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) ความสามารถด้านการวิเคราะห์ ผลการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น พบว่า นักเรียนทุกคนมีระดับความสามารถการวิเคราะห์หลังเรียนรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยสูงกว่าก่อนเรียน โดยนักเรียนมีระดับความสามารถการวิเคราะห์ก่อนเรียนอยู่ในระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวน 12 คน และระดับคุณภาพพอใช้ จำนวน 8 คน และนักเรียนมีระดับความสามารถการวิเคราะห์หลังเรียนสูงขึ้น โดยนักเรียนมีระดับความสามารถการวิเคราะห์อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 5 คน และระดับคุณภาพดี จำนวน 15 คน ซึ่งผลของการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานในการวิจัย อภิปรายได้ว่า นักเรียนที่ผ่านการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยมีความสามารถการวิเคราะห์สูงขึ้น ตามระดับความสามารถการวิเคราะห์ ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนมีศักยภาพที่แตกต่างกัน จึงใช้เวลาที่แตกต่างกันในการพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์ และรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น เน้นการประเมินกระบวนการและผลงานของนักเรียนตามเกณฑ์การประเมินแบบรูบรีค เพื่อแสดงว่านักเรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด และออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างให้นักเรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ ดังที่ Wiggins และ McTighe (2006: 17-21) สรุปไว้ว่า กระบวนการออกแบบย้อนกลับเป็นการระบุเป้าหมายที่ต้องการ ระบุการประเมินที่ยอมรับได้ และวางแผนการจัดการเรียนการสอน เพื่อทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและปฏิบัติงานที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน ซึ่งเป็นหัวใจของการเรียนรู้รายวิชานั้นๆ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Hendrickson (2006: online) ที่สรุปว่า กระบวนการออกแบบย้อนกลับช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐานในห้องเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้นและทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ และสอดคล้องกับ Daugherty (2006: online) ที่พบว่า การออกแบบรายวิชาด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับเป็นวิธีหนึ่ง

ที่ช่วยให้ครูผู้สอนรู้จักออกแบบรายวิชาและการสอน ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของสิ่งที่กำลังเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีความหมายมากขึ้น และจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์ 3 ระดับ ของนักเรียนตามแนวความคิดของ Bloom คือ การจำแนก ส่วนประกอบ การพิจารณาความสัมพันธ์ และการพิจารณาข้อสรุป จากข้อสรุปที่พบว่า นักเรียนมีระดับความสามารถการวิเคราะห์หลังเรียนรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก และระดับคุณภาพดี ทั้งนี้ เนื่องมาจากการลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ตามระดับความสามารถการวิเคราะห์อย่างเหมาะสม จัดกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน ตามระดับความยากง่าย และจัดกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนการวิเคราะห์ นอกจากนี้ ได้จัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้แสดงความสามารถการวิเคราะห์ และนำเสนอผลงาน โดยการฝึกวิเคราะห์ของจริง หรือสถานที่จริงที่อยู่ในชีวิตประจำวันของนักเรียน เช่น การวิเคราะห์สวนพฤกษศาสตร์ การวิเคราะห์คอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ ทำให้นักเรียนสนใจและสนุกกับการเรียนรู้ ตั้งใจจัดทำผลงานและแสดงผลงาน

2) ความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผลการประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่พัฒนาขึ้น พบว่า นักเรียนทุกคนมีระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยสูงกว่าก่อนเรียน โดยนักเรียนมีระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนอยู่ในระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวน 12 คน และระดับคุณภาพพอใช้ จำนวน 8 คน และนักเรียนมีระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงขึ้น โดยนักเรียนมีระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 10 คน และระดับคุณภาพดี จำนวน 10 คน ซึ่งผลของการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานในการวิจัย อภิปรายได้ว่านักเรียนที่ผ่านการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยมีความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงขึ้น ตามระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ทั้งนี้ เนื่องจากนักเรียนมีศักยภาพที่แตกต่างกัน จึงใช้เวลาที่แตกต่างกันในการพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ และการที่นักเรียนมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก และระดับคุณภาพดี ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์มาก่อน และรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เหมาะสมในการพัฒนาความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน กำหนดการประเมินกระบวนการและผลงานที่สะท้อนความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง และจัดการเรียนรู้ที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด โดยใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับสาระ เหมาะสมกับนักเรียน ใช้วิธีการสร้างแรงจูงใจและการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่าน

เชิงวิเคราะห์ 3 ระดับ ของนักเรียนตามแนวคิดของ Adler และ Van Doren (1972: 60) ที่เน้น การอ่านเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ การตั้งคำถามในการอ่านและตอบคำถามอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับ เรื่องที่อ่าน และจัดกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ คือ การพิจารณา ลักษณะเนื้อหา การตีความเนื้อหา และการวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา อย่างเป็นเหมาะสม จากข้อสรุป ที่พบว่า นักเรียนมีระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่ พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก และระดับคุณภาพดี ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการเรียงลำดับ กิจกรรมการเรียนรู้ ตามระดับความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ และจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้นักเรียนปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอน ตามระดับความยากง่าย และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้แสดงความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ และนำเสนอ ผลงานที่หลากหลาย เช่น การอ่านเชิงวิเคราะห์นิทานอีสป โครงการการอ่านเชิงวิเคราะห์เว็บไซต์ ที่สนใจ ทำให้นักเรียนสนใจเรียนรู้ ตั้งใจจัดทำผลงานและแสดงผลงาน

นอกจากนี้ การวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับรายวิชา เพิ่มเติมภาษาไทย สรุปได้ว่า รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยที่พัฒนาขึ้นทำให้นักเรียนได้ความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์มากขึ้น สามารถ อ่านเชิงวิเคราะห์เป็น เพราะได้ฝึกวิเคราะห์เรื่องราวต่างๆ นิทาน นักเรียนสนใจกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะได้ลงมือปฏิบัติและนำเสนอผลงานของตนเอง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักเรียน เป็นส่วนหนึ่ง que แสดงให้เห็นว่า นักเรียนพึงพอใจรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย สอดคล้องกับที่ Bacon (1999: online) ได้ศึกษาผลของการรับรู้ของนักเรียนเกรด 5-10 ที่มีต่อการจัดหลักสูตรอิงมาตรฐาน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ที่ได้รับในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะ ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และ แหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งกำหนดการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกัน และเกณฑ์การประเมิน แบบรูปรีด

1.2 ครูผู้สอนควรเป็นผู้ที่มีความเชื่อว่าการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์สามารถพัฒนาได้ มีความรู้ความเข้าใจกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นอย่างดี เป็นผู้ที่สามารถจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ และเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้แก่ผู้เรียน

1.3 ครูผู้สอนควรจัดการเรียนรู้ หรือบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นกันเองกับนักเรียน ให้กำลังใจการปฏิบัติงาน และสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้นักเรียนใฝ่เรียนรู้และตั้งใจเรียน นอกจากนี้ ควรประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นระยะๆ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการคิดด้านอื่นๆ เช่น การคิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดไตร่ตรอง เป็นต้น

2.2 ควรมีการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางภาษาด้านอื่นๆ ของนักเรียน โดยนำกระบวนการของการพัฒนารายวิชาขึ้นไปเป็นแนวทางในการพัฒนา

2.3 ควรมีการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ สำหรับนักเรียนระดับอื่นๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2548. การคิดเชิงวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ชัคเชสมิเดีย.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. 2549. เจตนารมณ์กระทรวงศึกษาธิการ "2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน". กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. 2550. รายงานการประชุมคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครั้งที่ 9/2550 วันที่ 22 ตุลาคม 2550. หน้า 10-11. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

จุลลดา จุลเสวก. 2549. ผลของการเรียนแบบสืบสอบร่วมกับการใช้เว็บเควสต์ต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความสามารถในการเรียนทางวิทยาศาสตร์ต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทรงพันธ์ วรรณมาศ. 2524. การอ่านตีความ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ทิตนา เขมมณี และคณะ. 2544. การบูรณาการทักษะการคิดซับซ้อนและทักษะการคิดที่เป็นแกนในการเรียนการสอนเนื้อหาสาระ. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นราวิน ไวยมาลา. 2548. การพัฒนาความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เศษส่วน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเชิงเลน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นาดยา ปิลันธนานนท์. 2545. จากมาตรฐานสู่ชั้นเรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

บุญชู ชลัษเฐียร. 2539. การพัฒนาการวัดความสามารถด้านเหตุผลเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กองวิจัยทางการศึกษา.

ประคอง กรรณสูต. 2542. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ปรียานุช สถาพรมณี. 2548. การพัฒนากิจกรรมในหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ประยุทธ์ ปยุตโต). 2549. วิธีคิดตามหลักพุทธธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สยาม.
- พัชรภรณ์ พิมพ์มาศ. 2544. ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาตามแนวคิด 4 MAT ที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัฐจวน อินทรกำแหง และคณะ. 2524. การอ่านและพิจารณาหนังสือ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- รัตนา บรรณาธรรม. 2546. ผลของการสร้างผังความคิดและการเปิดเผยตัวในกระดานสนทนาที่มีผลต่อการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ในการเรียนบนเว็บของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. 2550. สรุปผลการสัมมนา เรื่อง "6 ปีกับการปฏิรูปการศึกษา" [ออนไลน์] แหล่งที่มา: http://www.onesqa.or.th/th/download/check_count.php?FileID=1398&SystemModuleKey=195 [2007, Sep. 15]
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543. เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.
- ลักขณา ศรีวิวัฒน์. 2549. การคิด Thinking. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, คณะกรรมการ. 2552. ข้อเสนอแนะการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

- วาสนา สอนสีดา. 2548. การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือกันเทคนิค CIRT และวิธีสอนอ่านเพื่อการสื่อสาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิชาการ, กรม. 2545. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- วิชาการ, กรม. 2545. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ, กรม. 2546. การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. 2547. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแบบอิงมาตรฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. 2549. นิยามศัพท์หลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. 2549. แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. 2549. แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. 2552. แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2548. ภาษาและความคิด เราคิดด้วยภาษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริกัญญา ฤทธิ์เปลก. 2541. การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาการคิดวิจารณ์ญาณในการตัดสินใจทางการพยาบาลสำหรับนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศุภวรรณ เล็กวิไล. 2539. การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยกลวิธี การเรียนภาษาไทย โดยใช้หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิต วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สกุลการ สังข์ทอง. 2548. การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ตามสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเทคนิคการใช้และไม่ใช้ผังกราฟฟิก. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและ วิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมฤดี สุปัยพันธุ์. 2548. การพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน โดยใช้ หนังสือการ์ตูนชวนคิดคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน วัดจันทร์ทองเอี่ยม จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมพิศ คูศรีพิทักษ์. 2536. กระบวนการอ่านเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ. ใน เอกสารการสอนชุด วิชาการใช้ภาษาไทย หน่วยที่ 9-15. หน้า 626. พิมพ์ครั้งที่ 15. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สาริกา รดทอง. 2548. การใช้นิทานเพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศาลเจ้า (หัวนุกูลวิทยา) กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุจิตรา ศรีนวล. 2533. การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจโดยใช้กลวิธี การอ่าน-การคิด สำหรับนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎี บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา แสงสุวรรณ. 2549. การพัฒนาแบบวัดความสามารถการคิด สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและ การประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาภรณ์ แก่นทอง. 2548. การพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน โดยใช้ กิจกรรมโครงงานคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโคก สมานคุณ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและ การสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- อัญญารัตน์ เจริญพุดผิง. 2546. การพัฒนาแบบประเมินทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัด และการประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- แฮร์ริส, ดักลาส อี และคาร์, จูดี เอฟ. 2545. หลักสูตรมาตรฐานแห่งชาติ...สู่ชั้นเรียน. แปลโดย รุ่งนภา นุตราววงศ์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ภาษาอังกฤษ

- Adler, M. J., and Van, D. C. 1972. How to read a book. New York: Simon and Schuster.
- Allen, D. and Tanner. K. 2007. Putting the Horse Back in Front of the Cart: Using Visions and Decisions about High-Quality Learning Experiences to Drive Course Design. ERIC online [online] Available from: http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/Home.portal?nfpb=true&ERICExtSearch_Searchvalu [2009, Feb. 3]
- Anderson., et al. 2001. A taxonomy for learning, teacher and assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of educational objectives. New York: Longman.
- Bacon, M. W. 1999. Student perceptions of the implementation of standards-based education. Dissertations Abstract Online [online] Available from: <http://thailis-db.car.chula.ac.th/dao/detail.nsp> [2007, Nov. 10]
- Beach, J. A. 2007. The effects of honors ninth-grade students' strategic, analytical reading if persuasive text models on the quality of their persuasive writing. UMI Proquest Digital Dissertations [online] Available from: <http://vpn.chula.ac.th/http/0/proquest.umi.com/pqdweb?index=0&did=1328> [2007, Nov. 8]
- Bayer, J. F. 2000. How do we get there from here? An investigation of NCTM standards-based reform and its implementation issues in an urban systematic initiation (urban education, professional development). Dissertations Abstract Online [online] Available from: <http://thailis-db.car.chula.ac.th/dao/detail.nsp> [2007, Nov. 10]
- Bloom, B. S. 1956. Taxonomy of educational objective: The classification of educational goal. New York: David Mckay.

- Bogue, C., and Barr, R. 1989. Curriculum study in reading. [online] Available from: <https://vpn.chula.ac.th/http/80/www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/Home.portal;jsessionid> [2007, Mar.10]
- Carlson, D.L. and Marshall, P.A. 2008. Learning the Science of Research, Learning the Art of Teaching: Planning Backwards in a College Genetics Course. [online] Available from: <http://www.bioscience.heacademic.ac.uk/journal/vol13/beej-13-4.aspx> [2009, Sep. 10]
- Childre, A, Sands J. R. and Pope, S.T. 2009. Teaching Exceptional Children. EBSCOHOST online [online] Available from: <https://vpn.chula.ac.th/+CSCO+00756767633A2F2F6A726F2E726F66706275626667> [2009, Sep. 10]
- Christy, J. 2005. Creating standards-based lessons. [online] Available from: http://www.glencoe.com/sec/teachingtoday/subject/standards_based.phtml [2009, Sep. 1]
- Cooper, A. 1996. Thinking and writing by design. Massachusett: Allyn and Bacon.
- Daugherty, K. K. 2006. Backward course design: Making the end the beginning. [online]. Available from: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1803709/> [2010, Feb. 10]
- Dorsch, N. G. and Jackman D. H. 2001. The politics of standards-based curriculum in a course-based environment. [online]. Available from: <http://www.cluteinstitute-onlinejournals.com/PDFs/2004187.pdf> [2010, Feb. 10]
- Gibson, K. and Marie, L. 2003. Preservice teachers' planning and preparation practices: A comparison of lesson and unit plans developed using the backward design model and a traditional model. UMI Proquest Digital Dissertations [online] Available from: <https://vpn.chula.ac.th/http/0/proquest.umi.com/pqdweb?index=5did=765334741> [2008, Feb.16]
- Glatthorn, A. A. 1998. Performance assessment and standards-based curricula: The achievement cycle. New York: Eye on Education.
- Glatthorn, A. A., Boschee, F. A. and Whitehead, B. M. 2006. Curriculum leadership: Development and Implementation. Thousand Oaks: Sage Publications.

- Graves, M. F., et al. 2004. Teaching reading in the 21st century. 3rd ed. Boston: Allyn and Bacon.
- Griffin, S. J. 1996. A study of active participation instructional strategies increasing student's higher order thinking skills. Dissertation abstract international 57 (Aug. 1996): 583-A.
- Harris and Carr. 1996. How to use standards in classroom. Virginia: The Association for Supervision and Curriculum Development (ASCD).
- Harrison, A. F. and Bromson, R. M. 1982. The Arts of Thinking. New York: Berkley Books.
- Heilman, A. W. et al. 1994. Principle and practices of teaching reading. 8th ed. U.S.A.: Macmillan college.
- Hendrickson, S. 2006. A backward approach to inquiry. ERIC online [online] Available from: http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/Home.portal?_nfpb=true&ERICExtSearch_Searchvalu [2009, Feb.3]
- Kovin, C. 2000. Professional english reading. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Lachat, M. A. 1999. Standards, equity and cultural diversity. Providence, RI: Northeast and Islands Regional Educational Laboratory at Brown University (LAB).
- Marzano, R. J. 1996. Eight questions about implementing standards-based education. practical assessment, research&evaluation, 5 (6). [online] Available from: <http://PAREonline.net/getvn.asp?v=5&n=6> [2008, Feb.25]
- Mertler, C. A. 2001. Designing scoring rubrics for your classroom. Practical Assessment, Research&Evaluation, 7(25). [online] Available from: <http://PAREonline.net/getvn.asp?v=7&n=25> [2008, Feb.25]
- Ornstein, A. C., and Hunkins, F. P. 2004. Curriculum: Foundations, principles and issues. 4th ed. U.S.A.: Pearson Education.
- Peters, K. M. 1999. A field test of CAI software: "Super Similes". UMI Proquest Digital Dissertations [online] Available from: <http://vpn.chula.ac.th/http/0/proquest.umi.com/pqdweb?index=1&did=732105771&SrchM> [2007, Oct. 7]
- Posner, G. J., and Rudnitsky, A. N. 1986. Course design: A guide to curriculum development for teacher. New York: Longman.

- Potter, W. J. 2005. Becoming a strategic thinker: Developing skills for success. New Jersey: Pearson Education.
- Pratt, D. 1980. Curriculum: Design and development. New York: Harcourt, Brace Jovanovich.
- San Diego Unified School District. 2006. Analytical reading inventory. [online] Available from: <http://www.sandi.net/indexes/testscores.html>. [07, Sep. 14]
- Slavin, R. E. 2003. Educational psychology: Theory and practice. 7thed. Boston: Allyn and Bacon.
- Solomon, P. G. 1998. The curriculum bridge: From Standard to actual classroom practice. California: Corwin.
- Sosothikul, R. 2007. How to improve your reading. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Taba, H. 1962. Curriculum development: Theory and practice. U.S.A.: Harcourt, Brace and World.
- The Access Center Improving Outcomes for All Students. 2006. Components of an effective reading program. [online] Available from: http://www.k8accesscenter.org/training_resources/effectivereadingcomponent [2007, Dec. 8]
- The Civic Arts. 2003. Analytical reading. [online] Available from: http://www.tusculum.edu/academics/civicsarts/competency/comp_analyt.html [2007, Mar. 3]
- The University of Melbourne. 2007. How to read. [online]. Available from: <http://tlu.ecom.unimelb.edu.au/pdfs/howtoreading.pdf> [2007, Jan. 3]
- Tompkins, G. E., and Hoskisson, K. 1991. Language arts: Content and teaching strategies. New York: Macmillan.
- Wang, D. and Allen, M. 2003. Understanding By Design Meets Integrated Science. HW Wilson online [online] Available from: <https://vpn.chula.ac.th/+CSCO+30756767633A2F2F69616A726F2E756A6A76796662> [2009, Jan. 3]
- Wiggins, G. and McTighe, J. 2005. Understand by design. New Jersey: Pearson Merrill Prentice Hall.
- Wiggins, G. and McTighe, J. 2006. Understand by design. 2nd ed. New Jersey: Pearson Education.

- Wilcox, B. L. and Wojnar, L. C. 2000. Best Practice Goes Online. ERIC online [online] Available from: http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/Home.portal?nfpb=true&ERICExtSearch_Searchvalu [2009, Jan. 3].
- Wilson, E.R. 2009. Student Achievement in Science and Mathematics on Campuses That Have Implemented the CSCOPE Curriculum Model. ProQuest Online [online] Available from: <https://vpn.chula.ac.th/+CSCO+1h756767633A2F2F63656264687266672E687A762E> [2009, Jan. 3]
- Woods, M. L. and Moe, A. J. 2007. Analytical reading inventory: Comprehensive standards-based assessment for all students, including gifted and remedial. 8th ed. Upper Saddle River, New Jersey: Pearson Merrill Prentice Hall.
- Wulf, K. M. and Schave, B. 1984. Curriculum design: A handbook for educators. Los Angeles: Scott, Foresman and Company.
- Yamane, T. 1973. Statistics: An introductory analysis. 3rd ed. New York: Harper&Row.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของแบบวัดความสามารถ
การวิเคราะห์และแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่
อดีตอาจารย์ประจำ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบา เรืองศรี
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ
ที่ปรึกษาด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. นางปราณี ปราบริปู
เลขาธิการสมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย และหัวหน้ากลุ่มสถาบันภาษาไทย
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
5. ดร.ชินะพัฒน์ ชื่นแด่ชุม
อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนเขวาสีไพศาลศึกษา อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของแบบวัดความสามารถการวิเคราะห์ และแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิศัลย์ศยา รุดติษฐ์
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และอาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยม กรุงเทพมหานคร
2. นางสาวกาญจนา เฉลิมญาติ
อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
3. นางสาวลักขณา อ่อนฤทธิ์
อาจารย์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนโพธิสารพิทยากร กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
 ในขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. ท่านประสบปัญหาในการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์หรือไม่ อย่างไร

ไม่ประสบปัญหา

ประสบปัญหา

รายละเอียด.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างไร

.....

.....

.....

4. ท่านได้จัดทำรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์หรือไม่

จัดทำ

ไม่ได้จัดทำ เพราะ.....

.....

.....

5. ท่านต้องการรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อเสริมสร้างการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์หรือไม่

ต้องการ

ไม่ต้องการ

สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

1. เพศ

ผู้ให้ข้อมูลเป็นเพศชาย 5 คน และเพศหญิง 15 คน

2. ปัญหาในการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์

ผู้ให้ข้อมูลทุกคนประสบปัญหาในการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ เช่น ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลเพื่อพัฒนาการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ทำให้ไม่สามารถพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับนักเรียน

3. แนวทางในการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เสนอแนะแนวทางว่า ควรจัดทำบทอ่านเพิ่มเติมและใช้นวัตกรรม การจัดการเรียนการสอนการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลทุกคนเสนอแนะแนวทางว่า ควรมีรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์

4. การจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์

ผู้ให้ข้อมูลทุกคนไม่ได้จัดทำรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพราะไม่มีความรู้ มีภาระงานสอนและงานอื่นๆ ที่สถานศึกษามอบหมายมาก

5. ความต้องการรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์

ผู้ให้ข้อมูลทุกคนต้องการรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์

แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
 ในขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ ที่เป็นคำตอบของท่าน

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. ท่านประสบปัญหาในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์
 ให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือไม่ อย่างไร

ไม่ประสบปัญหา

ประสบปัญหา

รายละเอียด.....

.....

.....

3. ท่านได้จัดทำรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์และ
 การวิเคราะห์หรือไม่

จัดทำ

ไม่ได้จัดทำ เพราะ.....

.....

.....

4. ท่านต้องการรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่าน
 เชิงวิเคราะห์หรือไม่ อย่างไร

ต้องการ เพราะ.....

.....

.....

ไม่ต้องการ

สรุปข้อมูลความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

1. เพศ

ผู้ให้ข้อมูลเป็นเพศชาย 26คน และเพศหญิง 68 คน

2. ปัญหาในการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้กับนักเรียน

ผู้ให้ข้อมูลทุกคนประสบปัญหาในการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์
ให้กับนักเรียน ดังต่อไปนี้

1) ขาดบทอ่านเพื่อพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์
ให้นักเรียน

2) ไม่เข้าใจวิธีสอนการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์

3) ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม

4) ไม่เข้าใจวิธีการสร้างแบบวัดการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์

5) เวลาที่กำหนดให้ในรายวิชาพื้นฐานไม่เพียงพอที่จะสอนการวิเคราะห์และการอ่าน
เชิงวิเคราะห์

6) บทอ่านที่อยู่ในหนังสือเรียนวรรณคดีวิจักขณ์ไม่สามารถนำมาพัฒนาทักษะการวิเคราะห์
ให้กับนักเรียนได้ เนื่องจากผู้เขียนบอกข้อคิดไว้ในบทนำเรื่อง

7) ข้อสอบภาษาไทยของสถานศึกษาเน้นความรู้ ความจำมากกว่าการวิเคราะห์

8) การอบรมไม่ตรงความต้องการ วิทยากรบรรยายไม่ตรงประเด็น และผู้บริหารไม่สนับสนุน
ให้เข้ารับการอบรมเท่าที่ควร

9) ครูมีภาระงานมากไม่มีเวลาไปอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้การวิเคราะห์และการอ่าน
เชิงวิเคราะห์

10) แบบฝึกที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้นไม่สามารถพัฒนาให้นักเรียนเกิดความสามารถ
การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์

3. การจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และ
การอ่านเชิงวิเคราะห์

ผู้ให้ข้อมูลทุกคนไม่ได้จัดทำรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถ
การวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพราะไม่มีความรู้ ไม่มีผู้แนะนำ ไม่ได้รับ การอบรม
ไม่มีตัวอย่างการจัดทำหลักสูตร ผู้บริหารไม่สนับสนุน ไม่มีเวลาจัดทำ งานสอนและงานที่
นอกเหนือจากงานสอนมาก

4. ความต้องการรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์

ผู้ให้ข้อมูลทุกคนต้องการรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดทำหลักสูตรแล้วส่งมาให้สถานศึกษาใช้ เนื่องจากครูผู้สอนมีภาระงานสอนและมีงานอื่นๆ ที่นอกเหนือจากงานสอนที่สถานศึกษามอบหมาย จนไม่สามารถจัดหาเวลามาพัฒนาวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยใช้เอง หรือเข้ารับการอบรมเพื่อนำความรู้ไปพัฒนารายวิชาเพิ่มเติม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

แบบประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย
แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ใช้สำหรับประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วยรายการประเมิน ดังนี้

ตอนที่ 1 เอกสารรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

- 1.1 ความเป็นมา
- 1.2 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
- 1.3 สาระ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา
- 1.4 กิจกรรมการเรียนรู้
- 1.5 การวัดและประเมินผล

ตอนที่ 2 เอกสารคู่มือการใช้หลักสูตร

หน่วยการเรียนรู้

แบบประเมินนี้เป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	คุณภาพดีมาก
4	หมายถึง	คุณภาพดี
3	หมายถึง	คุณภาพปานกลาง
2	หมายถึง	คุณภาพต่ำ
1	หมายถึง	คุณภาพต่ำมาก

ขอให้ท่านพิจารณารายละเอียดรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ เพื่อเสริมสร้างความสามารถวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องอันดับคุณภาพที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และโปรดให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัยโดยเขียนลงในช่องว่างที่เว้นไว้ทำแบบประเมินแต่ละด้าน เพื่อประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการปรับปรุงรายวิชาให้มีคุณภาพสูงขึ้นต่อไป

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ของท่าน

ชยพร กระจ่างทอง

นิสิตดุขปฏิบัติ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

ตอนที่ 1 เอกสารรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

รายการประเมิน	อันดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1.1 ความเป็นมา					
1) ระบุความสำคัญและปัญหาอย่างชัดเจนและเหมาะสม					
2) ใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจน และเข้าใจง่าย					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

รายการประเมิน	อันดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1.2 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
1) ระบุสิ่งที่นักเรียนต้องรู้และปฏิบัติได้อย่างชัดเจน					
2) ให้แนวทางในการประเมินผลและการจัดการเรียนรู้					
3) ชัดเจน และนำไปสู่การปฏิบัติ					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

รายการประเมิน	อันดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1.3 สารระ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา					
1) สารระ					
(1) สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
(2) เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้					
(3) นำไปสู่การปฏิบัติ					

รายการประเมิน	อันดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
2) คำอธิบายรายวิชา					
(1) สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
(2) เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้					
(3) นำไปสู่การปฏิบัติ					
3) โครงสร้างรายวิชา					
(1) สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
(2) ระยะเวลาเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้					
(3) นำไปสู่การปฏิบัติ					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

รายการประเมิน	อันดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1.4 กิจกรรมการเรียนรู้					
1) สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
2) สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล					
3) เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ					
4) มีความหลากหลาย และยืดหยุ่น					
5) ชัดเจน และนำไปสู่การปฏิบัติ					
6) ใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย สอดคล้องกับสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้และเหมาะสมกับนักเรียน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

รายการประเมิน	อันดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1.5 การวัดและประเมินผล					
1) สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
2) วิธีการประเมินและเกณฑ์การประเมินแบบรูปรีชัดเจน					
3) สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้					
4) มีความหลากหลายตามสภาพจริง					
5) ชัดเจน และนำไปสู่การปฏิบัติ					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 เอกสารคู่มือการใช้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

รายการประเมิน	อันดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
หน่วยการเรียนรู้					
1) เป้าหมายการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
2) การประเมินการเรียนรู้สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้					
3) การประเมิน/เกณฑ์มีความชัดเจน และนำไปสู่การปฏิบัติ					
4) การวางแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับการประเมินการเรียนรู้และเป้าหมายการเรียนรู้					
5) กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และจัดอย่างหลากหลาย ตามลำดับความยากง่าย					
6) นักเรียนมีส่วนร่วมและฝึกปฏิบัติจริง					
7) เวลาที่จัดมีความเหมาะสม					
8) สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้มีความหลากหลายและเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้					
9) ภาษาชัดเจน เข้าใจง่ายและนำไปสู่การปฏิบัติ					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ใช้สำหรับประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความสามารถการวิเคราะห์และแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์

ขอให้ท่านพิจารณารายละเอียดของแบบวัดความสามารถการวิเคราะห์และแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และโปรดให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัยโดยเขียนลงในช่องว่าง เพื่อประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการปรับปรุงแบบวัดให้มีคุณภาพสูงขึ้นต่อไป

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ของท่าน

ชยพร กระจ่างทอง

นิสิตดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**แบบวัดความสามารถการวิเคราะห์ และแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น**

1. ความสามารถในการวิเคราะห์ หมายถึง การที่นักเรียนสามารถวิเคราะห์ตามเกณฑ์การประเมินกระบวนการวิเคราะห์ โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูปรีด ดังนี้

1) จำแนกส่วนประกอบ โดยระบุส่วนประกอบของสิ่งต่างๆ ภาพ และสถานที่
ได้ถูกต้อง ครบถ้วน

2) พิจารณาความสัมพันธ์ โดยระบุความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ และ เหตุการณ์ต่างๆ
เรียงลำดับเหตุการณ์ และ อธิบายความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ได้ถูกต้อง ชัดเจน

3) พิจารณาข้อสรุป โดยระบุความชอบ หรือไม่ชอบของบุคคล และสรุปเรื่องราว หรือ
การกระทำจากเหตุการณ์ต่างๆในชีวิตจริงได้ถูกต้อง ครบถ้วนและให้เหตุผลประกอบ เหมาะสม

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดความสามารถการวิเคราะห์ขึ้นตามแนวคิดของ Bloom (1956)
มีลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก โดยวัดความสามารถ 3 ระดับ ดังนี้

1) การจำแนกส่วนประกอบ เป็นความสามารถในการพิจารณาคคุณลักษณะที่เด่นชัดของ
วัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือการกระทำ โดยแยกออกเป็นส่วนย่อยๆ

2) การพิจารณาความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการพิจารณาความเกี่ยวข้องระหว่าง
คุณลักษณะของวัตถุ สิ่งของ การกระทำสองอย่าง หรือเนื้อหาสองเรื่องขึ้นไป

3) การพิจารณาข้อสรุป เป็นความสามารถในการพิจารณาโครงสร้าง หรือระบบ หรือ
ภาพรวมของความสัมพันธ์ของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือการกระทำต่างๆ ที่วิเคราะห์

แบบวัดความสามารถการวิเคราะห์ จำนวน 40 ข้อ ประกอบด้วย

ระดับความสามารถ	จำนวนข้อ	ข้อที่
1. การจำแนกส่วนประกอบ	13	1, 4, 7, 11, 14, 17, 22, 25, 31, 33, 34, 35 และ 37
2. การพิจารณาความสัมพันธ์	14	2, 5, 8, 9, 12, 15, 18, 20, 23, 26, 28, 30, 32 และ 39
3. การพิจารณาข้อสรุป	13	3, 6, 10, 13, 16, 19, 21, 24, 27, 29, 36, 38 และ 40

2. ความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การที่นักเรียนสามารถอ่านเชิงวิเคราะห์ตามเกณฑ์การประเมินกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูปรีด ดังนี้

- 1) การพิจารณาลักษณะเนื้อหา โดยระบุประเภทและเนื้อหา ใจความสำคัญ ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง และแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้ถูกต้อง ครบถ้วน
- 2) การตีความเนื้อหา โดยระบุคำสำคัญประโยคสำคัญย่อหน้าที่มีการโต้แย้ง จุดประสงค์ และแนวคิดของผู้เขียนได้ถูกต้อง ครบถ้วน
- 3) การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา โดยระบุคุณค่าของเรื่องที่ย่านถูกต้อง ครบถ้วน แสดงความคิดเห็น และให้เหตุผลประกอบถูกต้อง เหมาะสม

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ขึ้นตามแนวคิดของ Adler และ Van Doren (1972) มีลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก โดยวัดความสามารถ 3 ระดับ ดังนี้

- 1) การพิจารณาลักษณะเนื้อหา เป็นความสามารถในการพิจารณาประเภทและเนื้อหาของเรื่องที่ย่าน ใจความสำคัญของเรื่องที่ย่าน ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง และแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ
- 2) การตีความเนื้อหา เป็นความสามารถในการพิจารณารายละเอียดเนื้อหาของเรื่องที่ย่าน โดยการวิเคราะห์คำสำคัญ ประโยคสำคัญ ย่อหน้าที่มีการโต้แย้ง และระบุจุดประสงค์ หรือแนวคิดของผู้เขียน
- 3) การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา เป็นความสามารถในการพิจารณาคุณค่าของเรื่องที่ย่าน โดยแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

แบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 40 ข้อ ประกอบด้วย

ระดับความสามารถ	จำนวนข้อ	ข้อ
1. การพิจารณาลักษณะเนื้อหา	12	1, 2, 3, 10, 11, 12, 20, 21, 22, 30, 31 และ 32
2. การตีความเนื้อหา	18	4, 5, 6, 7, 13, 14, 15, 16, 23, 24, 25, 26, 27, 33, 34, 35, 36 และ 37
3. การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา	10	8, 9, 17, 18, 19, 28, 29, 38, 39 และ 40

1. แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความสามารถการวิเคราะห์

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
ข้อที่ 1				
ข้อที่ 2				
ข้อที่ 3				
ข้อที่ 4				
ข้อที่ 5				
ข้อที่ 6				
ข้อที่ 7				
ข้อที่ 8				
ข้อที่ 9				
ข้อที่ 10				
ข้อที่ 11				
ข้อที่ 12				
ข้อที่ 13				
ข้อที่ 14				
ข้อที่ 15				
ข้อที่ 16				
ข้อที่ 17				
ข้อที่ 18				
ข้อที่ 19				
ข้อที่ 20				

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
ข้อที่ 21				
ข้อที่ 22				
ข้อที่ 23				
ข้อที่ 24				
ข้อที่ 25				
ข้อที่ 26				
ข้อที่ 27				
ข้อที่ 28				
ข้อที่ 29				
ข้อที่ 30				
ข้อที่ 31				
ข้อที่ 32				
ข้อที่ 33				
ข้อที่ 34				
ข้อที่ 35				
ข้อที่ 36				
ข้อที่ 37				
ข้อที่ 38				
ข้อที่ 39				
ข้อที่ 40				

2. แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
ข้อที่ 1				
ข้อที่ 2				
ข้อที่ 3				
ข้อที่ 4				
ข้อที่ 5				
ข้อที่ 6				
ข้อที่ 7				
ข้อที่ 8				
ข้อที่ 9				
ข้อที่ 10				
ข้อที่ 11				
ข้อที่ 12				
ข้อที่ 13				
ข้อที่ 14				
ข้อที่ 15				
ข้อที่ 16				
ข้อที่ 17				
ข้อที่ 18				
ข้อที่ 19				
ข้อที่ 20				

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (-1)	
ข้อที่ 21				
ข้อที่ 22				
ข้อที่ 23				
ข้อที่ 24				
ข้อที่ 25				
ข้อที่ 26				
ข้อที่ 27				
ข้อที่ 28				
ข้อที่ 29				
ข้อที่ 30				
ข้อที่ 31				
ข้อที่ 32				
ข้อที่ 33				
ข้อที่ 34				
ข้อที่ 35				
ข้อที่ 36				
ข้อที่ 37				
ข้อที่ 38				
ข้อที่ 39				
ข้อที่ 40				

ภาคผนวก ง

คู่มือการใช้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ
เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คู่มือการใช้รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับ
เพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

1. มาตรฐานการเรียนรู้ ใช้การวิเคราะห์ในการพิจารณาสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล
อย่างมีเหตุผล
ตัวชี้วัด
 - 1) จำแนกส่วนประกอบของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล
 - 2) พิจารณาความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล
 - 3) พิจารณาข้อสรุปของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล
2. มาตรฐานการเรียนรู้ ใช้การอ่านเชิงวิเคราะห์ในการวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน
อย่างมีเหตุผล
ตัวชี้วัด
 - 1) พิจารณาลักษณะเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน
 - 2) ตีความเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน
 - 3) วิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาของเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

หน่วยการเรียนรู้

รายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 2 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การวิเคราะห์ เวลา 14 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านเชิงวิเคราะห์ เวลา 18 ชั่วโมง

สาระของหน่วยการเรียนรู้มี 2 สาระ คือ สาระการวิเคราะห์และสาระการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การวิเคราะห์

- 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิเคราะห์
- 2) การจำแนกส่วนประกอบ
- 3) การพิจารณาความสัมพันธ์
- 4) การพิจารณาข้อสรุป
- 5) การพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านเชิงวิเคราะห์

- 1) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์
- 2) การพิจารณาลักษณะเนื้อหา

- 3) การตีความเนื้อหา
- 4) การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา
- 5) การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

มีรายละเอียดในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การวิเคราะห์

เวลา 14 ชั่วโมง

1. เป้าหมายการเรียนรู้	
<p>มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด</p>	<p>ใช้การวิเคราะห์ในการพิจารณาสิ่งต่างๆ หรือข้อมูลอย่างมีเหตุผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) จำแนกส่วนประกอบของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล 2) อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล 3) พิจารณาข้อสรุปของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูล
<p>ความเข้าใจที่คงทน:</p> <p>การวิเคราะห์เป็นกระบวนการทางปัญญาที่มีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับทุกคน เพราะเป็นการจำแนกส่วนประกอบ พิจารณาความสัมพันธ์และข้อสรุปของสิ่งต่างๆ หรือข้อมูลอย่างมีเหตุผล และพัฒนาความเป็นคนช่างสังเกต และมีเหตุผล ไม่ด่วนสรุป หรือตัดสินใจ โดยปราศจากการคิด</p>	<p>คำถามสำคัญ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การวิเคราะห์มีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไร 2. นักเรียนจะวิเคราะห์สิ่งต่างๆ หรือข้อมูลได้อย่างไร
<p>นักเรียนจะต้องรู้...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ความหมายของการวิเคราะห์ <p>การวิเคราะห์ หมายถึง การจำแนกส่วนประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบนั้น เพื่อพิจารณาข้อสรุปที่ถูกต้อง</p> 	<p>นักเรียนจะสามารถ...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สรุปความหมาย ความสำคัญและประโยชน์ของการวิเคราะห์ 2. อธิบายระดับความสามารถและขั้นตอนการวิเคราะห์ 3. อธิบายแนวทางการนำการวิเคราะห์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1. เป้าหมายการเรียนรู้ (ต่อ)

1.2 ความสำคัญของการวิเคราะห์

การวิเคราะห์มีความสำคัญ เพราะส่งเสริม
ความฉลาดทางสติปัญญา ทำให้สามารถสรุป
ได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งเป็นพื้นฐานของ
การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ
การคิดไตร่ตรอง และการคิดสร้างสรรค์

1.3 ประโยชน์ของการวิเคราะห์

- 1) พัฒนาความเป็นคนช่างสังเกต ละเอียด
รอบคอบ
- 2) พัฒนาความเป็นคนมีเหตุผล ไม่ด่วนสรุป
หรือตัดสินใจ โดยปราศจากการคิด ช่วยให้สรุป
สิ่งต่างๆ หรือข้อมูลอย่างมีเหตุผล
- 3) ส่งเสริมความฉลาดทางสติปัญญา
- 4) เป็นพื้นฐานของการคิดสังเคราะห์
การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดไตร่ตรอง
และการคิดสร้างสรรค์

1.4 ระดับความสามารถในการวิเคราะห์

- 1) การจำแนกส่วนประกอบ เป็น
ความสามารถในการพิจารณาคูณลักษณะ
ที่เด่นชัดของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือการกระทำ
โดยแยกออกเป็นส่วนย่อยๆ
- 2) การพิจารณาความสัมพันธ์ เป็น
ความสามารถในการพิจารณาความเกี่ยวข้อง
ระหว่างคุณลักษณะของวัตถุ สิ่งของ การกระทำ
สองอย่าง หรือเนื้อหาสองเรื่องขึ้นไป
- 3) การพิจารณาข้อสรุป เป็นความสามารถ
ในการพิจารณาโครงสร้าง หรือระบบ หรือภาพรวม
ของความสัมพันธ์ของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือ
การกระทำต่างๆ ที่วิเคราะห์

1.เป้าหมายการเรียนรู้ (ต่อ)	
<p>1.5 <u>ขั้นตอนการวิเคราะห์</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ศึกษาข้อมูล 2) กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ 3) กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ 4) จำแนกส่วนประกอบของสิ่งที่วิเคราะห์ <p>ตามเกณฑ์ที่กำหนด</p> <ol style="list-style-type: none"> 5) พิจารณาความสัมพันธ์ของส่วนประกอบแต่ละส่วน 6) นำเสนอผลการวิเคราะห์ 7) สรุปผลการวิเคราะห์ <p>2. การพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์</p> <p>ฝึกวิเคราะห์สิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ตามขั้นตอนการวิเคราะห์</p>	
2. การประเมินการเรียนรู้	
<p>ผลงานที่นักเรียนต้องทำ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แผนภาพสรุปความคิดรวบยอด ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ 2. รายงานการวิเคราะห์คอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ที่สนใจ 	<p>วิธีการประเมิน:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสังเกต 2. การอภิปราย 3. การปฏิบัติงานกลุ่ม 4. การตรวจผลงาน
3. การวางแผนการจัดการเรียนรู้	
<p>กิจกรรมการเรียนรู้:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ (8 ชั่วโมง)</u> <ol style="list-style-type: none"> <u>ชั่วโมงที่ 1-2</u> <ol style="list-style-type: none"> 1) นักเรียนสังเกตการจำแนกส่วนประกอบของสิ่งต่างๆ ที่ครูนำเสนอ แล้วสรุปความหมายของการวิเคราะห์ 2) ครูนำเสนอเกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของการวิเคราะห์ แล้วให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ แบ่งกลุ่มอภิปรายเพื่อสรุปความสำคัญและประโยชน์ของการวิเคราะห์ที่มีต่อชีวิตประจำวันของนักเรียน และรายงานผล 	

3. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

ชั่วโมงที่ 3-4

1) ครูอธิบายระดับความสามารถในการวิเคราะห์ ด้านการจำแนกส่วนประกอบ แล้วทำกิจกรรม ดังนี้

(1) นักเรียนสังเกตสิ่งของต่างๆ ที่ครูนำเสนอ เช่น รถยนต์ของเล่น ตุ๊กตา ร่ม แล้วจำแนกส่วนประกอบของสิ่งของนั้น

(2) นักเรียนพิจารณาภาพที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนไทย เช่น ตลาดน้ำ การแต่งกาย อาหารไทย และภาพธรรมชาติ เช่น น้ำตก ป่าไม้ สวนดอกไม้ ที่ครูนำเสนอ แล้วจำแนกส่วนประกอบของภาพนั้น

2) แบ่งกลุ่มนักเรียนสังเกตสถานที่จริง เช่น สวนหย่อม ศูนย์วัฒนธรรม ห้องสมุด แล้วเขียนแผนภาพต้นไม้จำแนกส่วนประกอบของสถานที่นั้นๆ และรายงานผล

ชั่วโมงที่ 5-6

1) ครูอธิบายระดับความสามารถในการวิเคราะห์ ด้านการพิจารณาความสัมพันธ์ แล้วทำกิจกรรมดังนี้

(1) นักเรียนสังเกตบัตรคำและภาพสิ่งต่างๆ ที่ครูนำเสนอ เช่น เสือ ยีราฟ แมว แล้วอภิปรายความเกี่ยวข้องของบัตรคำและภาพนั้น เช่น เสือ-แมว มะนาว-มะดัน ลุง-ป้า

(2) ครูนำเสนอเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน แล้วให้นักเรียนช่วยกันเรียงลำดับเหตุการณ์ จากแถบประโยคที่ครูนำเสนอ เช่น

- ลูกบอลตกลงไปในน้ำ-เด็กเอื้อมมือไปเก็บลูกบอล-เด็กตกน้ำ

- รถยนต์วิ่งมาด้วยความเร็ว-วิ่งเดินข้ามถนน-รถชนวัว

- คนกระชากกระเป๋า-ผู้หญิงร้องให้คนช่วย-ตำรวจจับคนกระชากกระเป๋า

2) แบ่งกลุ่มนักเรียนพิจารณาภาพเหตุการณ์ต่างๆ ที่ครูนำเสนอ เพื่ออภิปรายสาเหตุและผลกระทบของเหตุการณ์นั้น เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ มลพิษในอากาศ แล้วเขียนแผนภาพก้างปลา แสดงความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ และรายงานผล

ชั่วโมงที่ 7-8

1) ครูอธิบายระดับความสามารถในการวิเคราะห์ ด้านการพิจารณาข้อสรุป แล้วทำกิจกรรม ดังนี้

(1) ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับความชอบส่วนบุคคลในเรื่องต่างๆ เช่น งานอดิเรก ดาราคนโปรด รายการโทรทัศน์ที่ชอบดู แล้วพิจารณาข้อสรุปว่าเป็นเพราะเหตุใด

3. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

(2) ครูนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับข้อสรุปของเรื่องราว หรือการกระทำต่างๆ ในชีวิตประจำวัน แล้วให้นักเรียนสังเกตและพิจารณาข้อสรุปของวัตถุ หรือเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น การให้แสงสว่างของหลอดไฟ การเกิดเงาของวัตถุต่างๆ สิ่งของตกจากที่สูง

(3) แบ่งกลุ่มนักเรียนพิจารณาข้อสรุปของเรื่องราว หรือการกระทำจากเหตุการณ์ที่กำหนด เช่น

- คนชอบใช้สินค้าที่มีตราเป็นสัญลักษณ์ เพราะการโฆษณานั้นใช้เทคนิคอย่างไร
- นักเรียนสอบได้คะแนนดี เพราะปฏิบัติตนอย่างไร
- นักร้องร้องเพลงไม่ไพเราะ แต่มีคนนิยมฟังเพลงที่ร้อง เพราะเจ้าของค่ายเพลง

ใช้เทคนิคอย่างไร

2) นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนแผนภาพสรุปความคิดรวบยอด ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ แล้วนำเสนอผลงานที่ป้ายนิเทศ ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย และประเมินผลงานของแต่ละกลุ่ม

2. การพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ (6 ชั่วโมง)

ชั่วโมงที่ 9-10

1) ครูนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับขั้นตอนการวิเคราะห์ที่นักเรียนใช้ในชีวิตจริง แล้วให้นักเรียนช่วยกันรวบรวมขั้นตอนการวิเคราะห์จากประสบการณ์เดิมของนักเรียน

2) ครูอธิบายขั้นตอนการวิเคราะห์ 7 ขั้นตอน ตามแนวคิดของทิสนา แคมมณี และคณะ แล้วให้นักเรียนเปรียบเทียบขั้นตอนการวิเคราะห์ตามประสบการณ์ของนักเรียนว่า มีข้อแตกต่างกันอย่างไร และศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ขั้นตอนการวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

ชั่วโมงที่ 11-12

1) ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์สวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน ตามขั้นตอนการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

(1) ศึกษาข้อมูล: ลงสวนพฤกษศาสตร์

(2) กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์: เพื่อสำรวจพรรณไม้ต่างๆ ในสวนพฤกษศาสตร์

(3) กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์: ไม้ดอก ไม้ใบ หรือไม้ผล

(4) จำแนกส่วนประกอบของสิ่งมีชีวิตวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนด: จำแนกพรรณไม้ต่างๆ ในสวนพฤกษศาสตร์ตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

(5) พิจารณาความสัมพันธ์ของส่วนประกอบแต่ละส่วน: ศึกษาลักษณะความเหมือนหรือความแตกต่างของพรรณไม้ต่างๆ ที่อยู่ในประเภทเดียวกัน

(6) นำเสนอผลการวิเคราะห์: รายงานผลการจำแนกพรรณไม้ในสวนพฤกษศาสตร์

(7) สรุปผลการวิเคราะห์: สรุปผลการสำรวจพรรณไม้ต่างๆ ที่อยู่ในสวนพฤกษศาสตร์

2) แบ่งกลุ่มนักเรียน แล้วมอบหมายงานการวิเคราะห์คอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ที่นักเรียนสนใจตามขั้นตอนการวิเคราะห์

ชั่วโมงที่ 13-14

1) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอรายงานผลการวิเคราะห์คอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ที่สนใจตามขั้นตอนการวิเคราะห์ที่ป้ายนิเทศ

2) ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย และประเมินผลงานของแต่ละกลุ่ม

สื่อการเรียนรู้:

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิเคราะห์

2. ภาพวิถีชีวิตของคนไทย ภาพธรรมชาติ และภาพสิ่งของต่างๆ

3. บัตรคำ

4. แถบประโยค

5. ของจริง หรือของจำลอง

6. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง

ขั้นตอนการวิเคราะห์

7. หนังสือพิมพ์

แหล่งการเรียนรู้:

สถานที่จริง เช่น สวนหย่อม

ศูนย์วัฒนธรรม หรือห้องสมุด

สวนพฤกษศาสตร์

การประเมิน/เกณฑ์

1. เกณฑ์การประเมินกระบวนการวิเคราะห์

ระดับ ความสามารถ การวิเคราะห์	ระดับคุณภาพของความสามารถการวิเคราะห์ในแต่ละระดับ			
	4	3	2	1
1. จำแนก ส่วนประกอบ	ระบุส่วนประกอบ ของสิ่งต่างๆ ภาพ และสถานที่ ได้ถูกต้อง ครบถ้วน	ระบุส่วนประกอบ ของสิ่งต่างๆ ภาพ และสถานที่ ได้ถูกต้อง แต่ ยังไม่ครบถ้วน	ระบุส่วนประกอบของ สิ่งต่างๆ ได้ แต่ระบุ ส่วนประกอบของภาพ และสถานที่ไม่ได้ ต้อง อาศัยการชี้แนะ เล็กน้อยจึงจะระบุได้	ระบุส่วนประกอบ ของสิ่งต่างๆ ภาพ และสถานที่ไม่ได้ ต้องอาศัยการชี้แนะ อย่างมากจึงจะระบุ ได้
2. พิจารณา ความสัมพันธ์	ระบุ ความสัมพันธ์ ของสิ่งต่างๆ และเหตุการณ์ ต่างๆ เรียงลำดับ เหตุการณ์ และ อธิบาย ความสัมพันธ์ ของเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ ได้ถูกต้อง ชัดเจน	ระบุ ความสัมพันธ์ ของสิ่งต่างๆ เหตุการณ์ต่างๆ เรียงลำดับ เหตุการณ์ และ อธิบาย ความสัมพันธ์ ของเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ ได้ถูกต้อง แต่ ยังไม่ชัดเจน	ระบุความสัมพันธ์ของ สิ่งต่างๆ ได้ แต่ระบุ ความสัมพันธ์ของ เหตุการณ์ต่างๆ เรียงลำดับเหตุการณ์ และอธิบาย ความสัมพันธ์ของ เหตุการณ์ หรือ สถานการณ์ไม่ถูกต้อง ต้องอาศัยการชี้แนะ เล็กน้อยจึงจะระบุ เรียงลำดับ และ อธิบายความสัมพันธ์ ได้	ระบุ ความสัมพันธ์ ของสิ่งต่างๆ ได้ แต่ระบุ ความสัมพันธ์ ของเหตุการณ์ ต่างๆ เรียงลำดับ เหตุการณ์ และ อธิบาย ความสัมพันธ์ ของเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ ไม่ถูกต้อง ต้อง อาศัยการชี้แนะ อย่างมากจึงจะ ระบุเรียงลำดับ และอธิบาย ความสัมพันธ์ได้

ระดับ ความสามารถ การวิเคราะห์	ระดับคุณภาพของความสามารถการวิเคราะห์ในแต่ละระดับ			
	4	3	2	1
3. พิจารณา ข้อสรุป	ระบุความชอบ หรือไม่ชอบ ของบุคคล และ สรุปเรื่องราว หรือการกระทำ จากเหตุการณ์ ต่างๆ ในชีวิตจริง ได้ถูกต้อง ครบถ้วนและให้ เหตุผลประกอบ เหมาะสม	ระบุความชอบ หรือไม่ชอบ ของบุคคล และ สรุปเรื่องราว หรือการกระทำ จากเหตุการณ์ ต่างๆ ในชีวิตจริง ได้ถูกต้อง แต่ยังไม่ ครบถ้วน และ ให้เหตุผล ประกอบ	ระบุความชอบ หรือไม่ชอบของ บุคคลได้ แต่สรุป เรื่องราว หรือ การกระทำจาก เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตจริง ไม่ถูกต้อง ต้อง อาศัยการชี้แนะ เล็กน้อยจึงจะสรุป ได้	ระบุความชอบ หรือ ไม่ชอบของบุคคลได้ แต่สรุปเรื่องราว หรือการกระทำจาก เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตจริง ไม่ถูกต้อง ต้อง อาศัยการชี้แนะ อย่างมากจึงจะสรุป ได้

2. เกณฑ์การประเมินผลงานการวิเคราะห์

ผลงานจากการวิเคราะห์ ของนักเรียน	ระดับคุณภาพของผลงานจากการวิเคราะห์ ในแต่ละระดับ	
1. แผนภาพสรุปความคิดรวบยอด	4	- จัดทำแผนภาพเป็นระบบ - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาครบถ้วนทุกประเด็น - สื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่าย - สีสันและภาพประกอบสวยงาม
	3	- จัดทำแผนภาพเป็นระบบ - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - สื่อความหมายชัดเจน - สีสันและภาพประกอบสวยงาม

ผลงานจากการวิเคราะห์ ของนักเรียน	ระดับคุณภาพของผลงานจากการวิเคราะห์ ในแต่ละระดับ	
	2	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนภาพไม่เป็นระบบเท่าที่ควร - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - สื่อความหมายไม่ชัดเจน - สีเส้นและภาพประกอบสวยงาม
	1	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนภาพไม่เป็นระบบเท่าที่ควร - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - สื่อความหมายไม่ชัดเจน - สีเส้นและภาพประกอบสวยงาม
2. รายงานการวิเคราะห์คอลัมน์ ในหนังสือพิมพ์ที่สนใจ	4	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง ชัดเจน - วิเคราะห์เนื้อหาครบถ้วนทุกขั้นตอน - เรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับ - รายงานผลชัดเจน เข้าใจง่าย - ใส่อุปกรณ์ประกอบกรรายงานผล
	3	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - เรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับ - รายงานผลชัดเจน - ใส่อุปกรณ์ประกอบกรรายงานผล
	2	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - เรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นลำดับ - รายงานผลไม่ชัดเจน - ใส่อุปกรณ์ประกอบกรรายงานผล
	1	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - เรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นลำดับ - รายงานผลไม่ชัดเจน - ใส่อุปกรณ์ประกอบกรรายงานผล

1. เป้าหมายการเรียนรู้	
<p>มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด</p>	<p>ใช้การอ่านเชิงวิเคราะห์ในการวิเคราะห์เรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) พิจารณาลักษณะเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน 2) ตีความเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน 3) วิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาของเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
<p>ความเข้าใจที่คงทน:</p> <p>การอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับทุกคน เพราะเป็นการอ่านอย่างละเอียด เพื่อพิจารณาส่วนประกอบ ความสัมพันธ์ และข้อสรุปของเรื่องที่อ่าน และใช้เหตุผลในการวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ทำให้ค้นพบข้อเท็จจริง หรือข้อสรุปที่ถูกต้องและเข้าใจความคิดของผู้เขียน</p>	<p>คำถามสำคัญ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไร 2. นักเรียนมีวิธีการวิเคราะห์เรื่องที่อ่านอย่างไร
<p>นักเรียนจะต้องรู้...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 <u>ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์</u> การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านเรื่องอย่างละเอียด แล้วจำแนกส่วนประกอบ และพิจารณาความสัมพันธ์และข้อสรุปของเรื่อง 1.2 <u>ความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์</u> การอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญ เพราะช่วยให้พิจารณาเรื่องที่อ่านอย่างละเอียด ค้นพบข้อเท็จจริง เข้าใจความคิดของผู้เขียน และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล 1.3 <u>ประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์</u> <ol style="list-style-type: none"> 1) พิจารณาเรื่องที่อ่านอย่างละเอียดรอบคอบ 2) ค้นพบข้อเท็จจริงหรือข้อสรุปที่ถูกต้อง 3) เข้าใจความคิดของผู้เขียน 	<p>นักเรียนจะสามารถ...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สรุปความหมาย ความสำคัญและประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์ 2. อธิบายระดับความสามารถและขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3. อธิบายแนวทางการนำการอ่านเชิงวิเคราะห์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1. เป้าหมายการเรียนรู้ (ต่อ)

4) มีเหตุผลในการแสดงความคิดเห็น

เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

1.4 ระดับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

1) การพิจารณาลักษณะเนื้อหา เป็นความสามารถในการพิจารณาประเภทและเนื้อหาของ

เรื่องที่อ่าน ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง และแนวคิดที่ผู้เขียน

ต้องการนำเสนอ

2) การตีความเนื้อหา เป็นความสามารถในการพิจารณารายละเอียดเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน

โดยการวิเคราะห์คำสำคัญ ประโยคสำคัญ

ย่อหน้าที่มีการโต้แย้ง และระบุจุดประสงค์ หรือ

แนวคิดของผู้เขียน

3) การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา เป็นความสามารถในการพิจารณาคูณค่าของเรื่องที่อ่าน

โดยแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

1.5 ขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์

1) พิจารณาลักษณะเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน

(1) จำแนกประเภทและเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน

(2) พิจารณาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

(3) ระบุส่วนประกอบ และพิจารณา

ความสัมพันธ์ของเนื้อหา

(4) ระบุแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ

2) ตีความเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน

(1) พิจารณาคำสำคัญและความหมาย

(2) พิจารณาประโยคสำคัญและระบุ

ประโยคที่มีการโต้แย้ง

(3) ระบุข้อโต้แย้งของผู้เขียนจากย่อหน้าที่

ที่มีการโต้แย้ง

1. เป้าหมายการเรียนรู้ (ต่อ)	
<p>(4) ระบุจุดประสงค์ หรือแนวคิดของผู้เขียน</p> <p>3) วิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาของเรื่องที่อ่าน</p> <p>(1) แสดงความคิดเห็น หรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล</p> <p>(2) ระบุข้อบกพร่องของเรื่องที่อ่าน</p> <p>2. การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์</p> <p>ฝึกอ่านเชิงวิเคราะห์เว็บไซต์ ตามขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์</p>	
2. การประเมินการเรียนรู้	
<p>ผลงานที่นักเรียนต้องทำ:</p> <p>1. แผนภาพสรุปความคิดรวบยอด ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์</p> <p>2. รายงานโครงการอ่านเชิงวิเคราะห์เว็บไซต์ที่สนใจ</p>	<p>วิธีการประเมิน:</p> <p>1. การสังเกต</p> <p>2. การอภิปราย</p> <p>3. การปฏิบัติงานกลุ่ม</p> <p>4. การตรวจผลงาน</p>
3. การวางแผนการจัดการเรียนรู้	
<p>กิจกรรมการเรียนรู้:</p> <p>1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ (8 ชั่วโมง)</p> <p>ชั่วโมงที่ 1-2</p> <p>1) ครูนำเสนอเกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์ แล้วให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ แล้วอภิปราย เพื่อสรุปความหมาย ความสำคัญและประโยชน์ของการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มีต่อชีวิตประจำวันของนักเรียน</p> <p>2) ครูนำเสนอบทอ่านประเภทต่างๆ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม (เช่น เรียงความ บทความ) แล้วอธิบายระดับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยสรุป</p> <p>ชั่วโมงที่ 3-4</p> <p>1) ครูอธิบายระดับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ด้านการพิจารณาลักษณะเนื้อหา แล้วนำเสนอเกี่ยวกับชื่อเรื่องและประเภทของบทอ่าน แล้วแบ่งกลุ่มนักเรียนพิจารณาและอภิปรายเกี่ยวกับประเภทและเนื้อหาของบทอ่าน และรายงานผล</p>	

3. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

2) นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านบทอ่านที่กลุ่มได้รับ แล้วพิจารณาความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง จับใจความสำคัญ และแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอจากบทอ่าน โดยนำเสนอเป็นแผนภาพความคิด

ชั่วโมงที่ 5-6

1) ครูอธิบายระดับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ด้านการตีความเนื้อหา แล้วนำเสนอเกี่ยวกับคำ ประโยคและความหมาย แล้วแบ่งกลุ่มนักเรียนหาคำสำคัญและประโยคสำคัญในย่อหน้าของบทอ่าน ช่วยกันพิจารณาและสรุปความหมายของคำสำคัญและประโยคสำคัญนั้น

2) นักเรียนแต่ละกลุ่มพิจารณาย่อหน้าที่มีการโต้แย้งจากบทอ่าน แล้วระบุจุดประสงค์หรือแนวคิดของผู้เขียน และรายงานผล

ชั่วโมงที่ 7-8

1) ครูอธิบายระดับความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ด้านการวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหา แล้วแบ่งกลุ่มนักเรียนพิจารณาและอภิปรายเกี่ยวกับคุณค่าของบทอ่าน และรายงานผล ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย และประเมินผลงานของแต่ละกลุ่ม

2) นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนแผนภาพสรุปความคิดรวบยอด ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ แล้วนำเสนอผลงานที่ป้ายนิเทศ ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย และประเมินผลงานของแต่ละกลุ่ม

2. การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ (10 ชั่วโมง)

ชั่วโมงที่ 9-10

1) ครูนำเสนอเกี่ยวกับขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่นักเรียนใช้ในการอ่านในชีวิตจริง แล้วอธิบายขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ 3 ขั้นตอน ซึ่งประยุกต์จากแนวคิดของ Adler และ Van Doren เพื่อให้นักเรียนเปรียบเทียบกับขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่นักเรียนใช้ว่าแตกต่างกันอย่างไร ดังต่อไปนี้

- (1) พิจารณาลักษณะของเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน
 - (1.1) จำแนกประเภทและเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน
 - (1.2) พิจารณาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน
 - (1.3) ระบุส่วนประกอบและพิจารณาความสัมพันธ์ของเนื้อหา

3. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

(1.4) ระบุแนวคิดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ

(2) ตีความเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน

(2.1) พิจารณาคำสำคัญและความหมาย

(2.2) พิจารณาประโยคสำคัญและระบุประโยคที่มีการโต้แย้ง

(2.3) ระบุข้อโต้แย้งของผู้เขียนจากย่อหน้าที่มีการโต้แย้ง

(2.4) ระบุจุดประสงค์ หรือแนวคิดของผู้เขียน

(3) วิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาของเรื่องที่อ่าน

(3.1) แสดงความคิดเห็น หรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล

(3.2) ระบุข้อบกพร่องของเรื่องที่อ่าน

2) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเลือกอ่านนิทานอีสปที่สนใจ แล้วดำเนินการตามขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยนำเสนอผลงานเป็นแผนภาพความคิด

3) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน

ชั่วโมงที่ 11-12

นักเรียนแบ่งกลุ่มทำโครงการการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยให้แต่ละกลุ่มอ่านเชิงวิเคราะห์เว็บไซต์ที่สนใจ ตามขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ แล้วตั้งชื่อโครงการตามดุลยพินิจ ครูอธิบายขั้นตอนการทำโครงการ เพื่อนำไปจัดทำโครงการที่ได้รับมอบหมาย ดังนี้

(1) เลือกเว็บไซต์ที่สนใจ

(2) วางแผนการทำโครงการ

(3) ลงมือทำโครงการ

(4) เขียนรายงานโครงการ

(5) นำเสนอโครงการ

ชั่วโมงที่ 13-14

นักเรียนแต่ละกลุ่มรายงานความก้าวหน้าของการทำโครงการ (ครั้งที่ 1) ครูให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำโครงการ

ชั่วโมงที่ 15-16

นักเรียนแต่ละกลุ่มรายงานความก้าวหน้าของการทำโครงการ (ครั้งที่ 2) ครูให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำโครงการ

ชั่วโมงที่ 17-18

1) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอโครงการ โดยนำไปจัดแสดงที่ป้ายนิเทศของโรงเรียน

2) ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินโครงการของแต่ละกลุ่ม

3. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)	
สื่อการเรียนรู้: 1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ 2. บัตรคำ 3. แถบประโยค 4. บทอ่านประเภทต่างๆ เช่น ข่าว นิทาน บทความ เรื่องสั้น	แหล่งการเรียนรู้: 1. เว็บไซต์ต่างๆ ที่นักเรียนสนใจ 2. ห้องสมุด

การประเมิน/เกณฑ์

1. เกณฑ์การประเมินกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์

ระดับ ความสามารถ การอ่าน เชิงวิเคราะห์	ระดับคุณภาพของความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ในแต่ละระดับ			
	4	3	2	1
1. พิจารณา ลักษณะเนื้อหา	ระบุประเภท และเนื้อหา ใจความสำคัญ ความสัมพันธ์ ของเนื้อเรื่อง และแนวคิดที่ ผู้เขียนต้องการ นำเสนอได้ ถูกต้อง ครบถ้วน	ระบุประเภทและ เนื้อหา ใจความสำคัญ ความสัมพันธ์ ของเนื้อเรื่อง ที่อ่าน และ แนวคิดที่ผู้เขียน ต้องการนำเสนอ ได้ถูกต้อง แต่ยังไม่ ครบถ้วน	ระบุประเภทและ เนื้อหาของเรื่อง ที่อ่านได้ แต่ ไม่สามารถระบุ ใจความสำคัญ ความสัมพันธ์ ของเนื้อเรื่อง และ แนวคิดที่ผู้เขียน ต้องการนำเสนอได้ ต้องอาศัยการ ชี้แนะเล็กน้อย จึงจะระบุได้	ระบุประเภทของ เรื่องที่อ่านได้ แต่ ไม่สามารถระบุ เนื้อหา ใจความสำคัญ ความสัมพันธ์ ของเนื้อเรื่อง และ แนวคิดที่ผู้เขียน ต้องการนำเสนอ ได้ต้องอาศัยการ ชี้แนะอย่างมาก จึงจะระบุได้

ระดับ ความสามารถ การอ่าน เชิงวิเคราะห์	ระดับคุณภาพของความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ในแต่ละระดับ			
	4	3	2	1
2. ตีความ เนื้อหา	ระบุคำสำคัญ ประโยคสำคัญ ย่อหน้าที่มี การโต้แย้ง จุดประสงค์ และแนวคิด ของผู้เขียน ถูกต้อง ครบถ้วน	ระบุคำสำคัญ ประโยคสำคัญ ย่อหน้าที่มี การโต้แย้ง จุดประสงค์ และแนวคิดของ ผู้เขียนถูกต้อง แต่ยังไม่ครบถ้วน	ระบุคำสำคัญและ ประโยคสำคัญได้ แต่ระบุย่อหน้าที่มี การโต้แย้ง และ จุดประสงค์ หรือ แนวคิดของผู้เขียน ไม่ถูกต้อง ต้อง อาศัยการชี้แนะ เล็กน้อยจึงจะระบุ ได้	ระบุคำสำคัญได้ แต่ระบุประโยค สำคัญ ย่อหน้า ที่มีการโต้แย้ง และจุดประสงค์ หรือแนวคิดของ ผู้เขียนไม่ถูกต้อง ต้องอาศัย การชี้แนะ อย่างมากจึงจะ ระบุได้
3. วิพากษ์ วิจารณ์เนื้อหา	ระบุคุณค่าของ เรื่องที่อ่าน ถูกต้อง ครบถ้วน แสดงความ คิดเห็น และ ให้เหตุผล ประกอบ ถูกต้อง เหมาะสม	ระบุคุณค่าของ เรื่องที่อ่านถูกต้อง ครบถ้วน แสดง ความคิดเห็น และ ให้เหตุผลประกอบ ถูกต้อง	ระบุคุณค่าของ เรื่องที่อ่านถูกต้อง แต่ยังไม่ครบถ้วน แสดงความคิดเห็น ไม่ถูกต้อง และไม่มี เหตุผลประกอบ ต้องอาศัย การชี้แนะเล็กน้อย จึงจะระบุได้	ระบุคุณค่าของ เรื่องที่อ่าน และ แสดงความ คิดเห็นไม่ถูกต้อง และไม่มีเหตุผล ประกอบ ต้อง อาศัยการชี้แนะ อย่างมากจึงจะ ระบุได้

2. เกณฑ์การประเมินผลงานการอ่านเชิงวิเคราะห์

ผลงานจากการอ่าน เชิงวิเคราะห์ของนักเรียน	ระดับคุณภาพของผลงานจากการอ่านเชิงวิเคราะห์ ในแต่ละระดับ	
1. แผนภาพสรุปความคิดรวบยอด	4	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนภาพเป็นระบบ - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาครบถ้วนทุกประเด็น - สื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่าย - สีสันและภาพประกอบสวยงาม
	3	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนภาพเป็นระบบ - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - สื่อความหมายชัดเจน - สีสันและภาพประกอบสวยงาม
	2	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนภาพไม่เป็นระบบเท่าที่ควร - วิเคราะห์เนื้อหาถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - สื่อความหมายไม่ชัดเจน - สีสันและภาพประกอบสวยงาม
	1	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนภาพไม่เป็นระบบเท่าที่ควร - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ถูกต้อง - วิเคราะห์เนื้อหาไม่ครบถ้วน - สื่อความหมายไม่ชัดเจน - สีสันและภาพประกอบสวยงาม
2. รายงานโครงงานการอ่าน เชิงวิเคราะห์เว็บไซต์ที่สนใจ	4	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาของเว็บไซต์ถูกต้อง ชัดเจน และครบถ้วน ทุกขั้นตอน - เรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับ - เขียนรายงานโครงงานถูกต้อง - นำเสนอโครงงานชัดเจน เข้าใจง่าย - มีความร่วมมือกันภายในกลุ่มทำงานดีมาก

ผลงานจากการอ่าน เชิงวิเคราะห์ของนักเรียน	ระดับคุณภาพของผลงานจากการอ่านเชิงวิเคราะห์ ในแต่ละระดับ	
	3	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาของเว็บไซต์ถูกต้อง แต่ยังไม่ครบถ้วน - เรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับ - มีข้อบกพร่องในการเขียนรายงานโครงงานเล็กน้อย - นำเสนอโครงงานชัดเจน - มีความร่วมมือกันภายในกลุ่มทำงานดี
	2	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาของเว็บไซต์ถูกต้อง แต่ยังไม่ครบถ้วน - เรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นลำดับ - เขียนรายงานโครงงานไม่ถูกต้อง - นำเสนอโครงงานไม่ชัดเจน - มีความร่วมมือกันภายในกลุ่มทำงานดี
	1	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์เนื้อหาของเว็บไซต์ไม่ถูกต้อง และไม่ครบถ้วน - เรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นลำดับ - เขียนรายงานโครงงานไม่ถูกต้อง - นำเสนอโครงงานไม่ชัดเจน - มีความร่วมมือกันภายในกลุ่มทำงาน แต่ยังไม่ดีเท่าที่ควร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ
เครื่องมือประเมินคุณภาพรายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดความสามารถการวิเคราะห์

คำชี้แจง	<p>1. แบบวัดชุดนี้เป็นแบบวัดแบบเลือกตอบจำนวน 30 ข้อ ใช้เวลาในการทำ 50 นาที</p> <p>2. ให้นักเรียนอ่านข้อความและคำถามอย่างละเอียดแล้วเลือกคำตอบข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว โดยเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่องที่ตรงกับคำตอบที่นักเรียนเลือกในกระดาษคำตอบ</p>
----------	---

1. "หอมอร่อยจากพลาสติก เคล็ดลับของความอร่อยคู่ครัวคุณ" ข้อความนี้กล่าวถึงสิ่งใด

- ก. กะปิ
- ข. ผงชูรส
- ค. น้ำปลา
- ง. เต้าเจี้ยว

2. "เกมการแข่งขันแสนมหัศจรรย์นี้ไม่เหมือนกีฬาอื่นใดในโลก เพราะเป็นกีฬาที่ไม่เกี่ยวอายุ ไม่เกี่ยวว่าคุณเป็นใคร เพศไหน จะสูงวัย หรือหนุ่ม หรือมีมือเพียงข้างเดียว ทุกคนที่ลงแข่งขันมีความเท่าเทียมกันหมด ขณะเดียวกัน ผู้เล่นก็ต้องรักษากฎ กติกา มารยาท และสวมชุดยูนิฟอร์มสำหรับการแข่งขัน คอยฟังเสียงนกหวีดของกรรมการเป่าอันเป็นสัญญาณให้เริ่มปล่อยสัญญาณมือ เพื่อเตือนคู่แข่ง"

นักเรียนคิดว่าเกมการแข่งขันนี้เป็นกีฬาชนิดใด

- ก. หมากรูก
- ข. หมากเก็บ
- ค. เป่ายิ้งฉุบ
- ง. เป่ากบ

3. สมมุติว่า นักเรียนจะไปเที่ยวงาน "มหัศจรรย์...กับสารพันการเกษตร เงินทองเป็นมายา ข้าวปลาเป็นของจริง" นักเรียนคิดว่าในงานนี้ น่าจะมีสิ่งใดมากที่สุด

- ก. แดงโมสีเหลี่ยม...ไทยทำได้ไม่น้อยหน้าญี่ปุ่น มะเขือยักษ์เท่าหน้าคน ตุ๊กแกเสือดาว
- ข. ไข่ 20 สายพันธุ์ ตะขบยักษ์เท่าลูกบิงปอง ผ้าไหม
- ค. ปลาสวยเงินแสน กระจกจิ๋ว พริก
- ง. สิ่งประดิษฐ์จากไข่เมืองไทยฝีมือก้าวไกลระดับโลก กบจิ๋วมาดากัสการ์ ไก่

4. อวัยวะคู่ใดทำงานเกี่ยวข้องกันมากที่สุด
- ก. หูกับตา
 - ข. จมูกกับฟัน
 - ค. หัวใจกับปอด
 - ง. ลำไส้กับปาก
5. ถ้าน้ำต่างคู่กับกระจก หนังสือจะคู่กับอะไร
- ก. สมุด
 - ข. ตัวอักษร
 - ค. กระดาษ
 - ง. ปากกา
6. ฟ้าใสไม่คุยและไม่เล่นกับเพื่อนขณะครูอธิบายเกี่ยวกับบทเรียน จึงทำให้สอบได้คะแนนดี แสดงว่า ฟ้าใสยึดหลักการใด
- ก. ขยัน
 - ข. ตั้งใจ
 - ค. อดทน
 - ง. ประมาดตน
7. "การทบทวนบทเรียนและอ่านหนังสือเป็นประจำทุกวัน จะช่วยให้เข้าใจบทเรียนและเรียนได้ดี" ข้อความนี้ตรงกับหลักการข้อใด
- ก. ขยัน
 - ข. ตั้งใจ
 - ค. อดทน
 - ง. ทดลอง
8. ถ้าวันพรุ่งนี้เป็นวันอาทิตย์ เมื่อก่อนนี้เป็นวันอะไร
- ก. วันพุธ
 - ข. วันพฤหัสบดี
 - ค. วันศุกร์
 - ง. วันเสาร์

9. “แม่วายุมามากกว่าไหม แต่อายุน้อยกว่าเมฆ ซึ่งมีอายุน้อยกว่าแมน” ใครมีอายุมากที่สุด และใครมีอายุน้อยที่สุดในสี่คนนี้

- ก. แมวมีอายุมากที่สุด และไหมมีอายุน้อยที่สุด
- ข. แมนมีอายุมากที่สุด และไหมมีอายุน้อยที่สุด
- ค. แมนมีอายุมากที่สุด และเมฆมีอายุน้อยที่สุด
- ง. แมวมีอายุมากที่สุด และเมฆมีอายุน้อยที่สุด

10. มะขามกับมะดัน มีลักษณะเหมือนกับข้อใด

- ก. มะระกับมะขวิด
- ข. มะยมกับมะนาว
- ค. มะแว้งกับมะม่วง
- ง. มะละกอกับมะพร้าว

11. การกระทำของบุคคลในข้อใด มีแนวโน้มที่จะทำให้เป็นโรคกระเพาะอาหารได้

- ก. ซาลีชอบรับประทานอาหารสุกๆ ดิบๆ เป็นประจำ
- ข. กนกรับประทานอาหารร้อนๆ เป็นประจำ
- ค. จอมขวัญรับประทานอาหารไม่เป็นเวลา
- ง. ภาชิตรับประทานอาหารวันละหลายมื้อ

12. นักเรียนจะทราบได้อย่างไรว่า ชาวจากหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีข้อมูลไม่ตรงกัน

- ก. อ่านข่าวเดียวกันจากหนังสือพิมพ์หลายฉบับ
- ข. อ่านข่าวต่างกันจากหนังสือพิมพ์หลายฉบับ
- ค. อ่านข่าวเดียวกันจากหนังสือพิมพ์ฉบับใดฉบับหนึ่ง
- ง. อ่านข่าวต่างกันจากหนังสือพิมพ์ฉบับใดฉบับหนึ่ง

13. วิธีที่เหมาะสมที่สุดในการป้องกันปัญหาเยาวชนเข้าไปดูเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมในอินเทอร์เน็ต คือข้อใด

- ก. ดูแลเอาใจใส่การใช้คอมพิวเตอร์บุตรหลานอย่างใกล้ชิด
- ข. จัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่คัดกรองเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม
- ค. ร่วมมือกันสร้างเว็บไซต์ที่ดีมีคุณภาพเผยแพร่ในอินเทอร์เน็ต
- ง. สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกเว็บไซต์ที่เหมาะสมแก่เด็กและเยาวชน

14. ปิยะ: "สวัสดีครับ วันนี้จะทำรายการอะไรครับ"

หวานตา: "สวัสดีค่ะ ดิฉันต้องการจะส่งเงินไปให้ลูกสาวค่ะ"

ปิยะ: "มีชื่อ-นามสกุล และเลขที่สมุดบัญชีของลูกสาวหรือเปล่าครับ"

.....
นักเรียนคิดว่าเหตุการณ์นี้ น่าจะเกิดขึ้นในสถานที่ใด

- ก. ร้านค้า
- ข. ธนาคาร
- ค. สถานีตำรวจ
- ง. ที่ทำการไปรษณีย์

15. แก้ว: "อู๊ย! ขอโทษ เธอเจ็บตรงไหนบ้าง ฉันไม่ได้ตั้งใจ ฉันมองไม่เห็นจริงๆ"

เม่น: "เธอไม่ต้องมาพูดเลย สมุดฉันยับหมดแล้ว"

แก้ว: "เธอจะให้ฉันทำอะไร ฉันไม่ได้เจตนา ฉันรีบจริงๆ"

.....
ถ้านักเรียนเดินผ่านมาเห็นเหตุการณ์นี้ นักเรียนควรจะทำอย่างไร

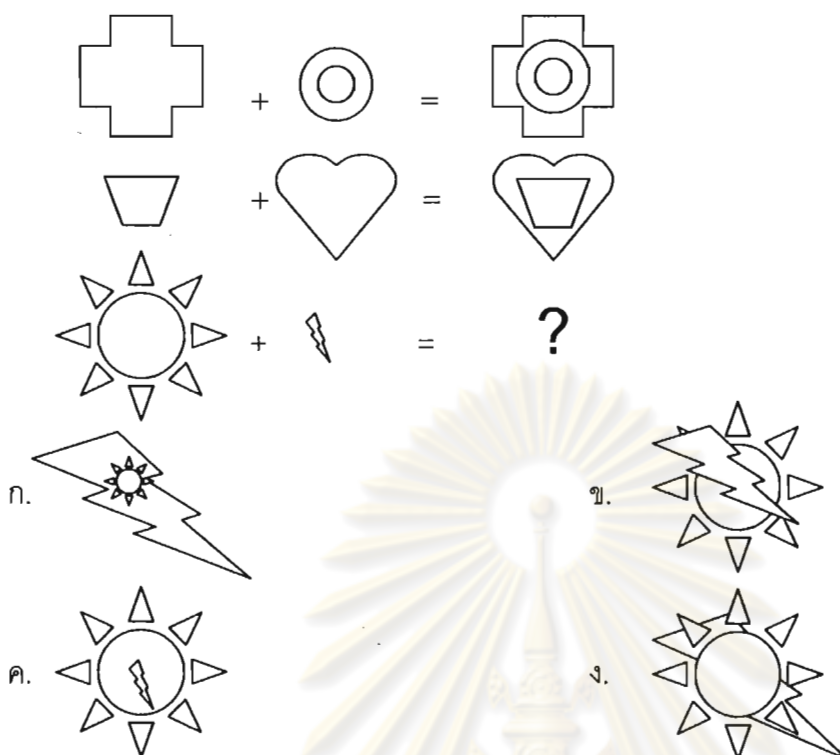
- ก. ไปขอครูให้มาช่วยจัดการสถานการณ์
- ข. ไปเรียกเพื่อนๆ ให้มาดู มาคอยลุ้นเหตุการณ์
- ค. อยู่เฉยๆ หรือเดินผ่านไป เพราะไม่ใช่เรื่องของตนเอง
- ง. เข้าไปไกล่เกลี่ยให้ทั้งสองฝ่ายเข้าใจกัน และให้แก้วทำความสะอาดหรือห่อปกสมุดให้เม่น

16. ภาพใดที่นำมาแทนที่ภาพที่หายไปได้ดีที่สุด

ก.		ข.	
ค.		ง.	

17. รูปที่หายไปคือรูปใด

18. “ปัญหาสุขภาพตาของเด็กไทยในปัจจุบันยังน่าห่วง เพราะพ่อแม่ส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญของการปกป้อง และดูแลสุขภาพดวงตาของลูก พ่อแม่มักจะพาลูกมาพบจักษุแพทย์ก็ต่อเมื่อเกิดปัญหากับดวงตาของลูกแล้ว”

ข้อความข้างต้นสรุปได้ว่าอย่างไร

- ก. ปัญหาสุขภาพตาของเด็กเกิดจากพ่อแม่
- ข. ปัญหาสุขภาพตาของเด็กมีความรุนแรงมากขึ้น
- ค. ปัญหาสุขภาพตาของเด็กไทยยังน่าห่วง เพราะพ่อแม่ไม่ใส่ใจดูแลสุขภาพดวงตาของลูก
- ง. พ่อแม่ส่วนใหญ่พาลูกมาพบจักษุแพทย์ก็ต่อเมื่อเกิดปัญหากับสุขภาพดวงตาของลูกแล้ว

19. “ในสังคมปัจจุบันอัตราการเติบโตของผู้ใช้โทรศัพท์มือถือพุ่งสูงขึ้นเกือบเท่าตัว มือถือกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคนไทยกว่าครึ่งหนึ่งของประเทศ เมื่อเทียบกับคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต สถิติระบุว่า จากปี 2547-2550 มีอัตราเติบโตสูงขึ้นไปเป็น 2 เท่า และยังคงเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง”

จากข้อความนี้ นักเรียนคิดว่าปัญหาใดอาจเกิดขึ้นตามมามากที่สุด

- ก. ปัญหาค่าใช้จ่ายสูงขึ้น
- ข. ปัญหาคนติดโทรศัพท์มือถือ
- ค. ปัญหาคนขาดกิจกรรมทางสังคม
- ง. ปัญหาสิ่งแวดล้อมมีขยะเทคโนโลยี

20. จากข้อ 19 นักเรียนคิดว่าควรแก้ปัญหาได้อย่างไร

- ก. ไม่ต้องทำอะไร เพราะตนเองยังเป็นเด็ก
- ข. ไม่ต้องทำอะไร เพราะเป็นหน้าที่ของผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ไม่ใช่หน้าที่ของตนเอง
- ค. ใช้โทรศัพท์บ้าน หรือโทรศัพท์สาธารณะ เมื่อมีความจำเป็น
- ง. ไปขอให้ผู้ผลิตโทรศัพท์มือถือลดปริมาณการผลิตหรือลดราคาโทรศัพท์มือถือ

21. "ความรักที่สำคัญที่สุด คือ ความรักของคนในครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย ความรักของสามี ภรรยา ความรักของพ่อแม่ต่อลูก ครอบครัวที่พ่อแม่ไม่รักกัน ทะเลาะกันทุกวัน กลายเป็นครอบครัวที่มีปัญหา พ่อแม่หย่ากัน มักส่งผลกระทบต่อลูกโดยตรง และกลายเป็นปัญหาของสังคม ลูกทุกคนจะโยยหาความรักจากพ่อแม่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะพูดหรือไม่พูด ไม่ว่าจะแสดงออกหรือไม่ก็ตาม และไม่อยากเห็นพ่อแม่ทะเลาะกัน หรือแยกทางกัน ผมอยากให้พ่อแม่ทุกคนบอกรักลูกทุกวัน"

นักเรียนคิดว่าสาเหตุใดที่ทำให้ผู้กล่าวข้อความนี้ต้องการให้พ่อแม่ทุกคนบอกรักลูกทุกวัน

- ก. ไม่ต้องการให้เกิดปัญหาสังคม
- ข. ไม่ต้องการให้เกิดปัญหาครอบครัว
- ค. ต้องการให้เกิดความสงบสุขในสังคม
- ง. ต้องการให้ครอบครัวมีความรักให้กันและกัน

22. จากข้อ 21 ผู้พูดมีจุดประสงค์ในการพูดเพื่ออะไร

- ก. อธิบาย
- ข. แนะนำ
- ค. โน้มน้าวใจ
- ง. แสดงความคิดเห็น

23. จากสถิติพฤติกรรมการอ่านหนังสือของคนไทย มีดังนี้

พฤติกรรมการอ่านหนังสือ	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2551
อ่านหนังสือเป็นประจำ	69.1	66.3
ไม่ชอบอ่านหนังสือ	30.9	33.7
- ดูโทรทัศน์		
- ไม่มีเวลาอ่าน		
- อ่านหนังสือไม่ออก		

นักเรียนได้ข้อสรุปจากสถิตินี้อย่างไร

- ก. คนไทยอ่านหนังสือลดลง
- ข. คนไทยชอบดูโทรทัศน์
- ค. คนไทยไม่ชอบอ่านหนังสือ
- ง. คนไทยไม่มีเวลาอ่านหนังสือ

ใช้ข้อมูลต่อไปนี้ ตอบคำถามข้อ 24-27

จากการสอบถามประชาชน จำนวน 100 คน เกี่ยวกับละคร/รายการโทรทัศน์ที่ชื่นชอบ พบสถิติดังนี้

ลำดับ	ละคร/รายการ	สถานีโทรทัศน์
1	แจ๋วใจร้ายกับคุณชายเทวดา	ช่อง 7
2	สะไม้ไกลปืนเที่ยง	ช่อง 3
3	ลูกไม้เปลี่ยนสี	ช่อง 3
4	บ่วงหงส์	ช่อง 7
5	สกุลกา	ช่อง 5
6	ข่าว 3 มิติ	ช่อง 3
7	เรื่องจริงผ่านจอ	ช่อง 7
8	ชิงร้อยชิงล้าน	ช่อง 7
9	ตีท้ายครัว	ช่อง 3
10	ราตรีสโมสร	ช่อง 3

24. ละครที่ประชาชนชอบมากที่สุดคือเรื่องใด

- ก. บ่วงหงส์
- ข. ลูกไม้เปลี่ยนสี
- ค. สะไม้ไกลปืนเที่ยง
- ง. แจ๋วใจร้ายกับคุณชายเทวดา

25. รายการโทรทัศน์ที่ประชาชนชอบมากที่สุดคือเรื่องใด

- ก. ตีท้ายครัว
- ข. ข่าว 3 มิติ
- ค. ชิงร้อยชิงล้าน
- ง. เรื่องจริงผ่านจอ

26. สถานีโทรทัศน์ที่ติดอันดับความชอบมากที่สุดคือเรื่องใด

- ก. ช่อง 3
- ข. ช่อง 5
- ค. ช่อง 7
- ง. ช่อง 9

27. นักเรียนได้ข้อสรุปจากข้อมูลนี้อย่างไร

- ก. ประชาชนไม่ชอบดูข่าว
- ข. ประชาชนชอบดูช่อง 7
- ค. ประชาชนไม่ชอบดูช่อง 5
- ง. ประชาชนชอบดูละครมากกว่ารายการอื่น

ใช้เหตุการณ์ต่อไปนี้ ตอบคำถามข้อ 28-30

เต้: "ผมคิดว่า นมเป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง เพราะอุดมไปด้วยแร่ธาตุต่างๆ ที่จำเป็นต่อร่างกาย"

ต่อ: "ผมคิดว่า ปัจจุบันคนนิยมดื่มนมกันมากขึ้น เพราะเป็นอาหารที่หาดื่มง่าย และเชื่อกันว่าการดื่มนมสดจะทำให้คลายเครียดได้"

แต้ว: "ความเครียดเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น เกิดจากร่างกาย เกิดจากการทำงาน หรือเกิดจากสภาพแวดล้อม เมื่อเกิดความเครียดร่างกายจะเผาผลาญสารอาหารบางอย่างหมดไปอย่างรวดเร็ว"

ต่อ: "จากการศึกษาของนักวิทยาศาสตร์ พบว่า วิตามินบีสามารถป้องกันไม่ให้เกิดความเครียด ถ้ารับประทานอาหารหรือผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่มีวิตามินบีเข้าไปก็จะทำให้คลายเครียดได้"

เต้: "แต่ปริมาณที่ควรรับประทานก็น้อยเพียงโด่นั้น ยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจน"

แต้ว: "แล้วเราจะทำอย่างไรให้เพื่อนๆ หันมาดื่มนมกันดี โกลั้จะหมดเวลาแล้วนะ"

เต้: "ทำไปปลิว จัดป้ายนิเทศ เชิญชวนให้เพื่อนๆ ดื่มนมดีไหม ให้ต่อเป็นคนนำเสนออะ"

28. เหตุการณ์นี้น่าจะเกิดในสถานที่ใด

- ก. ห้องเรียน
- ข. บ้านของเต้
- ค. โรงอาหาร
- ง. ห้องสมุด

29. คำกล่าวในข้อใดกล่าวถูกต้องมากที่สุด

- ก. ปริมาณที่ควรตีมนม ขึ้นอยู่กับความเครียดและความต้องการวิตามินบีของแต่ละคน
- ข. ความเครียดเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น เกิดจากร่างกาย การทำงาน หรือสภาพแวดล้อม
- ค. วิตามินบีมีส่วนช่วยเผาผลาญพลังงานในร่างกายและสามารถป้องกันไม่ให้เกิดความเครียด

ง. นมสดมีคุณค่าทางโภชนาการสูงอุดมไปด้วยแร่ธาตุต่างๆ ที่จำเป็นต่อร่างกายและช่วยคลายเครียด

30. บุคคลในข้อใดมีการกระทำสัมพันธ์กับคำว่า "ความเครียด"

- ก. มดอ่านหนังสือเตรียมสอบทุกคืน
- ข. จุ๋ยวิ่งออกกำลังกายเป็นประจำทุกเช้า
- ค. ก้องทำกระเป๋าใส่เงินหล่นหายบนรถเมล์
- ง. อ้วนรับประทานอาหารอย่างเอร็ดอร่อย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์

- คำชี้แจง**
1. แบบวัดชุดนี้เป็นแบบวัดแบบเลือกตอบจำนวน 30 ข้อ ใช้เวลาในการทำ 50 นาที
 2. ให้นักเรียนอ่านข้อความและคำถามอย่างละเอียดแล้วเลือกคำตอบข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว โดยเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่องที่ตรงกับคำตอบที่นักเรียนเลือกในกระดาษคำตอบ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1-8

แจกอั่งเปา

(1) “อั่งเปา” แปลว่า ซองแดง เป็นธรรมเนียมนิยมของชาวจีนที่จะนำเงินหรือธนบัตรใส่ในซอง หรือห่อกระดาษสีแดงมอบให้เป็นรางวัล หรือของขวัญในโอกาสพิเศษที่เป็นมงคล ถือเป็นกาให้โชคดี อย่างเช่น วันปีใหม่ หรือตรุษจีน วันแต่งงาน หรือวันเกิด เป็นต้น ชาวญี่ปุ่นก็มีธรรมเนียมการนำเงินใส่ซอง หรือห่อกระดาษที่จัดทำอย่างสวยงาม มักจะใช้ซองสีขาวยุติตกแต่งลวดลาย หรือคาดแถบสีตามโอกาสของการให้ เช่น ใช้สีแดง หรือสีทองในโอกาสที่เป็นมงคล

(2) ท่ามกลางสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำถดถอยจนถูกเรียกว่าเป็น “แผ่นดินไหวหรือสึนามิต่างเศรษฐกิจ” ซึ่งแพร่กระจายลามไปทั่วโลกในขณะนี้ รัฐบาลของหลายประเทศเลือกที่จะใช้นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยการแจกเงิน หรืออั่งเปาให้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีกำลังซื้อ เกิดการจับจ่ายใช้สอย มีเงินหมุนเวียนภายในประเทศ

(3) แต่ก็มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากฝ่ายต่อต้านที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายนี้ ว่าเป็นการดำเนินาพริกละลายแม่น้ำ ที่แท้จริงแล้วมีเป้าประสงค์หลักคือ การซื้อใจของประชาชนเพื่อเรียกคะแนนนิยมสำหรับการเลือกตั้งครั้งต่อไป

ที่มา นกุล ว่องจิตวิวงศ์ คอลัมน์จากญี่ปุ่น “แจกอั่งเปา”

มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับที่ 1487 วันที่ 13-19 กุมภาพันธ์ 2552

1. ข้อความข้างต้นจัดอยู่ในประเภทใด เพราะเหตุใด
 - ก. สารคดี เพราะให้ความรู้เกี่ยวกับอั้งเปา
 - ข. ข่าว เพราะรายงานผลการกระตุ้นเศรษฐกิจ
 - ค. บทความ เพราะเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยการแจกเงิน
 - ง. ประกาศ เพราะแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับการต่อต้านการแจกเงิน
2. สารสำคัญของข้อความข้างต้นคือข้อใด
 - ก. รัฐบาลเลือกใช้นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยการแจกเงินให้แก่ประชาชน
 - ข. สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำจนถูกเรียกว่า “แผ่นดินไหว หรือสึนามิต่างเศรษฐกิจ”
 - ค. ฝ่ายต่อต้านวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล
 - ง. รัฐบาลของหลายประเทศเลือกใช้วิธีการแจกเงินให้แก่ประชาชนเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ

แต่ก็มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย
3. การเรียงลำดับโครงสร้างของข้อความจากย่อหน้าที่ 1-3 ที่ถูกต้องคือข้อใด
 - ก. ข้อโต้แย้ง – สรุป – ความหมาย
 - ข. ความหมาย – สรุป – ข้อโต้แย้ง
 - ค. สรุป – ความหมาย – ข้อโต้แย้ง
 - ง. ความหมาย – ข้อโต้แย้ง – สรุป
4. คำสำคัญในย่อหน้าที่ 1 คือข้อใด
 - ก. อั้งเปา
 - ข. การซื้อใจ
 - ค. ฝ่ายต่อต้าน
 - ง. สึนามิต่างเศรษฐกิจ
5. ประโยคใจความสำคัญของข้อความข้างต้นคือข้อใด
 - ก. “อั้งเปา” แปลว่า ชองแดง เป็นธรรมเนียมนิยมของชาวจีนที่จะนำเงิน หรือธนบัตรใส่ในซองหรือห่อกระดาษสีแดงมอบให้เป็นรางวัล หรือของขวัญในโอกาสพิเศษที่เป็นมงคลถือเป็นการให้โชคดี
 - ข. รัฐบาลของหลายประเทศเลือกที่จะใช้นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยการแจกเงิน หรืออั้งเปาให้แก่ประชาชน
 - ค. แต่ก็มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากฝ่ายต่อต้านที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายนี้ ว่าเป็นการดำน้ำพริกละลายแม่น้ำ
 - ง. ที่แท้จริงแล้วมีเป้าประสงค์หลักคือ การซื้อใจของประชาชนเพื่อเรียกคะแนนนิยมสำหรับการเลือกตั้งครั้งต่อไป

6. ย่อหน้าใดมีการใช้ข้อมูลเพื่อโต้แย้ง

- ก. ย่อหน้าที่ 1
- ข. ย่อหน้าที่ 2
- ค. ย่อหน้าที่ 3
- ง. ย่อหน้าที่ 1 และ 2

7. ผู้เขียนเสนอปัญหาและหาแนวทางแก้ไขเรื่องใด

- ก. การแจกเงิน หรืออั่งเปาเพื่อให้ประชาชนมีกำลังซื้อ เกิดการจับจ่ายใช้สอย
- ข. การใช้นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยการแจกเงิน หรืออั่งเปาให้แก่ประชาชน
- ค. การแจกเงิน หรืออั่งเปาเพื่อซื้อใจประชาชน หรือเรียกคะแนนนิยมสำหรับการเลือกตั้ง
- ง. สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำจนถูกเรียกว่า “แผ่นดินไหว หรือสึนามิทางเศรษฐกิจ”

8. ข้อความข้างต้นมีลักษณะเด่นอย่างไร

- ก. ยกตัวอย่างประกอบได้อย่างชัดเจน
- ข. ใช้ถ้อยคำกระชับ ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย
- ค. เสนอมุมมองทั้งสองด้าน ให้เห็นข้อเท็จจริง
- ง. วิเคราะห์การปฏิบัติของรัฐบาลอย่างตรงไปตรงมา

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 9-15

อียูสวจนกระแส วิดีโอเกมเสริมความคิดสร้างสรรค์

(1) รายงานของสหภาพยุโรป (อียู) ได้ข้อสรุปว่า การเล่นวิดีโอเกมนับเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่เด็ก โดยเฉพาะต่อการส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และความร่วมมือ นับเป็นการฉีกกฎเดิมๆ ที่คนมักมองกันว่าวิดีโอเกมเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความก้าวร้าว รุนแรงในเด็ก

(2) กลายเป็นข้อมูลที่ทำให้พ่อแม่สบายใจไปได้หนึ่งเปลาะ โดยเฉพาะพ่อแม่ที่มีลูกติดเกมคอมพิวเตอร์ วิดีโอเกมหนีบนับ เพราะข้อสรุปจากรายงานฉบับล่าสุดที่ทำขึ้นโดยคณะกรรมการธิการแห่งสหภาพยุโรป เพื่อศึกษาเกี่ยวกับตลาดอินเทอร์เน็ตและกลไกการป้องกันผู้บริโภค ระบุว่า การเล่นวิดีโอเกม รวมถึงเกมคอมพิวเตอร์ของเด็ก ไม่ได้บ่งชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงที่จะนำไปสู่พฤติกรรมใช้ความรุนแรง ก้าวร้าว ในทางตรงกันข้ามกลับก่อให้เกิดประโยชน์ต่อพัฒนาการของเด็กไม่ใช่น้อย

(3) นายโทน แมนเดอส์ ผู้เขียนรายงานฉบับดังกล่าว เปิดเผยว่า การเล่นเกมส่วนใหญ่ไม่ได้ก่อให้เกิดอันตรายใดๆ ต่อเด็ก มีหน้าที่ยังเป็นการช่วยเสริมสร้างพัฒนาการที่สำคัญต่อทักษะหลายอย่าง "การเล่นเกมช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ในสถานการณ์จริง รวมทั้งทักษะด้านการกำหนดกลยุทธ์ความคิดสร้างสรรค์ การให้ความร่วมมือ ตลอดจนการเรียนรู้ในนวัตกรรมใหม่"

(4) รายงานฉบับดังกล่าวจึงเป็นการปฏิเสธการสั่งแบนเกมบางเกมไม่ให้นำเข้ามายังสหภาพยุโรป และเรียกร้องให้มีการจัดตั้งเกมในมาตรฐานของยุโรปด้วย ปีที่ผ่านมารายได้จากการจำหน่ายวิดีโอเกมในยุโรปมีมูลค่าที่ 7,000 ล้านยูโร หรือประมาณ 310,000 ล้านบาท เฉพาะในอังกฤษ เมื่อปีที่ผ่านมาเป็นปีแรกที่ยอดขายวิดีโอเกมมีมูลค่าสูงกว่ายอดขายซีดีเพลงรวมทั้งวิดีโอภาพยนตร์เป็นครั้งแรก

(5) อย่างไรก็ตาม รายงานของสหภาพยุโรปยอมรับว่า ไม่ใช่เกมทุกชนิดที่จะเหมาะสมกับเด็ก โดยเกมที่แฝงไปด้วยความรุนแรงบางเกมอาจมีส่วนกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวในบางสถานการณ์ได้เช่นเดียวกับหนังสือและหนัง ซึ่งบางเล่ม หรือบางเรื่องก็เหมาะเฉพาะกับผู้ใหญ่เท่านั้น รายงานแนะนำให้พ่อแม่จับตาดูการเล่นของลูกๆ อย่างใกล้ชิด ทั้งด้านเนื้อหาของเกมที่เล่นและระยะเวลาในการเล่น นอกจากนี้ รายงานยังเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างออกไปจากความเชื่อเก่าๆ ที่ว่าเกมเป็นของเล่นสำหรับเด็ก เพราะอายุเฉลี่ยของคนอังกฤษที่ชอบเล่นเกมนั้นอยู่ที่ 33 ปี เฉยทีเดียว

ที่มา อียูสวอนกระแส วิดีโอเกมเสริมความคิดสร้างสรรค์

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันอาทิตย์ที่ 5 กุมภาพันธ์ 2552

9. ข้อความข้างต้นมีรูปแบบใด เพราะเหตุใด

- ก. สารคดี เพราะให้ความรู้เกี่ยวกับการเล่นวิดีโอเกม
- ข. ข่าว เพราะรายงานผลการศึกษาก่อนการเล่นวิดีโอเกมของเด็ก
- ค. บทความ เพราะเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของวิดีโอเกม
- ง. บทวิจารณ์ เพราะวิจารณ์รายงานของสหภาพยุโรปที่ส่งเสริมให้เด็กเล่นวิดีโอเกม

10. สาระสำคัญของข้อความข้างต้นคือข้อใด

- ก. สหภาพยุโรปสนับสนุนให้เด็กเล่นวิดีโอเกมทุกเกม
- ข. เด็กที่เล่นวิดีโอเกมมักจะมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวรุนแรง
- ค. เกมบางเกมแฝงไปด้วยความรุนแรง ไม่เหมาะกับเด็ก
- ง. การเล่นเกมช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์และความร่วมมือ

11. คำสำคัญในย่อหน้าที่ 1 คือข้อใด

- ก. การเล่นเกม
- ข. ส่งเสริม
- ค. ก้าวร้าว
- ง. รุนแรง

12. ประโยคใจความสำคัญของข้อความข้างต้นคือข้อใด

- ก. การเล่นเกมมีแนวโน้มเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่เด็ก โดยเฉพาะต่อการส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และความร่วมมือ
- ข. การเล่นเกม รวมถึงเกมคอมพิวเตอร์ของเด็ก ไม่ได้บ่งชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงที่จะนำไปสู่พฤติกรรมใช้ความรุนแรง ก้าวร้าว
- ค. การเล่นเกมส่วนใหญ่ไม่ได้ก่อให้เกิดอันตรายใดๆ ต่อเด็ก มีหน้าที่ยังเป็นการช่วยเสริมสร้างพัฒนาการที่สำคัญต่อทักษะหลายอย่าง
- ง. ไม่ใช่เกมทุกชนิดที่จะเหมาะสมกับเด็ก โดยเกมที่แฝงไปด้วยความรุนแรงบางเกมอาจมีส่วนกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวในบางสถานการณ์ได้เช่นเดียวกับหนังสือและหนัง

13. ย่อหน้าใดมีการใช้ข้อมูลเพื่อโต้แย้ง

- ก. ย่อหน้าที่ 1
- ข. ย่อหน้าที่ 2
- ค. ย่อหน้าที่ 3
- ง. ย่อหน้าที่ 4

14. จากข้อความข้างต้น ผู้เขียนต้องการแก้ไขปัญหาใด

- ก. วิดีโอเกมมีโทษก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็ก
- ข. การสั่งห้ามการนำเข้าเกมบางเกมเข้ามายังสหภาพยุโรป
- ค. วิดีโอเกมเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความก้าวร้าวรุนแรงในเด็ก
- ง. เกมมีทั้งประโยชน์และโทษ ผู้ปกครองควรดูแลการเล่นเกมที่ลูกอย่างใกล้ชิด

15. ข้อความข้างต้นมีลักษณะเด่นอย่างไร

- ก. ใช้ถ้อยคำที่เป็นทางการ สามารถนำไปใช้อ้างอิงในทางวิชาการได้
- ข. เสนอมุมมองใหม่ที่น่าสนใจ และมีเหตุผลอ้างอิง
- ค. ยกตัวอย่างประกอบได้ชัดเจน และเป็นตัวอย่างที่เกิดในต่างประเทศ
- ง. วิจัยกรณีผลการศึกษาอย่างสร้างสรรค์

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 16-23

กินไข่อสุกๆ ดิบๆ มีโทษ

(1) อาหารที่ทำจากไข่ ไม่ว่าจะเป็น ไข่ต้ม ไข่เจียว ไข่ดาว ไข่ลวก ไข่ตุ๋น ไข่พะโล้ ไข่ยัดไส้ และอีกสารพัดเมนูไข่ คงจะคุ้นปากคนไทยเป็นอย่างดี แต่รู้หรือไม่ว่า หากเราปรุงไข่แบบสุกๆ ดิบๆ โดยเฉพาะ ไข่ดาว ไข่ลวก แทนที่จะได้ประโยชน์อาจเป็นโทษต่อร่างกาย

(2) การกินไข่ดิบ หรือไข่ที่ปรุงสุกๆ ดิบๆ เช่น ไข่ดาว ไข่ลวก ถ้าไข่แดงเป็นยางมะตูม อาจจะไม่ค่อยมีปัญหาเท่ากับกินไข่ขาวที่เป็นยางใสๆ เพราะไข่ขาวจะย่อยยาก เนื่องจากไข่ขาวดิบทั้งหมดเป็นอัลบูมิน ถ้าไม่สุกจะทำให้มีปัญหาเรื่องลำไส้ ไม่ค่อยย่อย ยิ่งถ้าเป็นคนแก่จะไม่มีน้ำย่อยมาย่อยอัลบูมิน

(3) เกี่ยวกับเรื่องนี้ นพ.กฤษดา ศิริรามพขุ ผอ.สถาบันเวชศาสตร์อายุรวัฒน์นานาชาติ อธิบายว่า ในไข่ 1 ฟอง ไข่แดงจะเป็นก้อนไขมัน ไม่มีโปรตีน แต่กลับกัน ไข่ขาวจะไม่มีไขมัน มีแต่โปรตีนอย่างเดียว ไข่ที่จำหน่ายอยู่ในท้องตลาดไม่ว่าเบอร์เล็กหรือเบอร์ใหญ่ สิ่งเหมือนกัน ไข่แดงขนาดเดียวกันหมด แต่ที่ต่างกันคือไข่ขาว ตรงนี้คนมักจะไม่ค่อยรู้

(4) นอกจากนี้ การกินแต่ไข่ขาวเพียงอย่างเดียว เพราะกลัวไข่แดงมีคอเลสเตอรอลสูง จะทำให้โปรตีนในไข่ขาวตัวหนึ่งชื่อ อะวิดิน ไปจับกับไบโอตินในร่างกาย ซึ่งไบโอตินเป็นวิตามินที่มีความจำเป็นต่อเส้นผมและสุขภาพผิว สรุปว่าต้องกินทั้งไข่ขาวและไข่แดงด้วยการปรุงสุกเท่านั้น จะเป็นไข่ไก่หรือไข่เป็ดก็ได้ ถ้าจะให้ดีที่สุดควรต้มเพราะถ้าทอดหรือเจียว เรามักจะทอดกับน้ำมันพืช ซึ่งมีโอเมก้า 6 จะยิ่งไปต้านโอเมก้า 3 ในไข่

(5) ด้าน นายสง่า ดามาพงษ์ นักวิชาการสาธารณสุข 9 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า การกินไข่อสุกๆ ดิบๆ ไม่ได้ให้ประโยชน์เต็มที่แถมย่อยยาก และอาจมีเชื้อซาโมเนลลา หรือ อี.โคไล ที่ก่อโรกระบบทางเดินอาหาร และที่สำคัญอาจจะไม่ปลอดภัยจากเชื้อใช้หวัดนก สรุปว่า กินไข่ดิบๆ สุกๆ ไม่มีประโยชน์สู้กินไข่อสุกไม่ได้

(6) ที่ผ่านมาสังคมไทยกลัวไข่มาก ไม่ทราบเหมือนกันว่าเกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อใด พอพูดถึงไข่อีกจะมองไขในเชิงลบว่า มีคอเลสเตอรอลสูง จริงอยู่ไขมีคอเลสเตอรอลสูง แต่ก็มีคุณค่าทางโภชนาการสูงมากด้วย แกรมราคาถูกเมื่อเปรียบเทียบกับโปรตีนประเภทอื่นๆ

(7) ก่อนที่จะกินไข ต้องดูก่อนว่า สุขภาพร่างกายของตนเองเป็นอย่างไร ถ้าไม่มีปัญหาเรื่องสุขภาพ ไขมันในร่างกายไม่สูง ไม่เป็นเบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคเรื้อรัง ผู้ใหญ่สามารถกินไขได้สัปดาห์ละ 3-4 ฟอง แต่ถ้าไขมันในเลือดสูง มีภาวะโรคอ้วน ต้องให้แพทย์แนะนำ โดยสามารถกินได้สัปดาห์ละ 1 ฟอง หรือกินเฉพาะไข่ขาว ซึ่งไม่มีคอเลสเตอรอล แต่มีโปรตีน ส่วนเด็กอายุตั้งแต่ 1 ขวบ วัยเรียนไปจนถึงวัยอุดมศึกษา สามารถรับประทานไข ได้วันละ 1 ฟอง สัปดาห์ละ 7 ฟอง เพราะต้องใช้พลังงานสูง โดยไขจะมีประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตทั้งด้านร่างกายและสติปัญญา

ที่มา นวพรรษ บุญชาญ กินไขดิบสุกๆ ดิบๆ มีโทษ

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันจันทร์ที่ 5 มกราคม 2552

16. ข้อความข้างต้นจัดอยู่ในประเภทใด เพราะเหตุใด

- ก. สารคดี เพราะให้ความรู้เกี่ยวกับการกินไข
- ข. ข่าว เพราะรายงานผลการวิจัยทางการแพทย์
- ค. บทความ เพราะเสนอวิธีการกินไขที่ถูกต้องวิธี
- ง. ประกาศ เพราะแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับโทษของไข

17. สาระสำคัญของข้อความข้างต้นคือข้อใด

- ก. การกินไขแบบสุกๆ ดิบๆ อาจมีโทษต่อร่างกาย
- ข. ไขมีราคาถูกเมื่อเปรียบเทียบกับโปรตีนประเภทอื่นๆ
- ค. ไขมีประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตทั้งด้านร่างกายและสติปัญญา
- ง. ไขมีคอเลสเตอรอลสูง แต่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงมากด้วย

18. คำสำคัญในย่อหน้าที่ 2 คือข้อใด

- ก. ปัญหา
- ข. ไขดิบ
- ค. ยางมะตอย
- ง. น้ำย่อย

19. ย่อหน้าและคำสำคัญในข้อใดไม่สัมพันธ์กัน
- ก. ย่อหน้าที่ 4 - คอเลสเตรอรอล
 - ข. ย่อหน้าที่ 5 - สำคัญ
 - ค. ย่อหน้าที่ 6 - เชิงลบ
 - ง. ย่อหน้าที่ 7 - สุขภาพ
20. ประโยคใจความสำคัญของข้อความข้างต้นคือข้อใด
- ก. กินไข่ดิบๆ สุกๆ ไม่มีประโยชน์สู้กินไข่สุกไม่ได้
 - ข. ถ้าไม่สุกจะทำให้มีปัญหาเรื่องลำไส้ ไม่ค่อยย่อย
 - ค. ก่อนที่จะกินไข่ ต้องดูก่อนว่า สุขภาพร่างกายของตนเองเป็นอย่างไร
 - ง. ไข่จะมีประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตทั้งด้านร่างกายและสติปัญญา
21. ย่อหน้าใดที่แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนเสนอประเด็นที่ขัดแย้ง
- ก. ย่อหน้าที่ 3
 - ข. ย่อหน้าที่ 4
 - ค. ย่อหน้าที่ 5
 - ง. ย่อหน้าที่ 6
22. ผู้เขียนเสนอปัญหาและหาแนวทางแก้ไขเรื่องใด
- ก. การไม่กินไข่แดง
 - ข. การกินไข่สุกๆ ดิบๆ
 - ค. การมองไข่ในเชิงลบ
 - ง. การปรุงเมนูไข่ไม่ถูกวิธี
23. ควรเพิ่มเนื้อหาในข้อใด เพื่อให้ข้อความข้างต้นมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น
- ก. ผลการวิจัยเกี่ยวกับการกินไข่สุกๆ ดิบๆ
 - ข. ข้อมูลเกี่ยวกับราคาไข่ในท้องตลาด
 - ค. ผลการกินไข่ดิบของบุคคลต่างๆ
 - ง. วิธีการปรุงไข่อย่างละเอียด

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 24-30

ภาพความรุนแรงกับการนำเสนอข่าวของสื่อ

(1) ด้วยความที่สังคมยุคนี้ค่อนข้างเปราะบาง ผู้คนใช้ความรุนแรงกันมากขึ้น โดยประเมินจากยอดดัชนีการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนนั้น อัตราส่วนข่าวอาชญากรรมมีการตีแผ่ออกมาค่อนข้างมาก เช่น กรณีเรื่องของคู่รักคู่หนึ่ง ซึ่งแฟนหนุ่มเกิดหึงแฟนสาวเลยตามไปถึงห้องพักของเธอ จนมีปากเสียงกัน กระทั่งพนักงานรักษาความปลอดภัยเห็นเหตุการณ์เข้ามาห้ามปรามเลยถูกฆ่าดับสยอง

(2) อย่างล่าสุดคือการเปิดศึกของนักศึกษาสถาบันมีชื่อเสียงสองแห่ง ซึ่งยกพวกตะลุมบอนกันชนิดไม่เลือกสถานที่ ขอแค่เจอหน้าคู่กรณี ขนาดห้างสรรพสินค้าย่านผู้คนพลุกพล่านก็ไม่เว้น แต่เหตุการณ์ทั้งหมดนี้ กล้องวงจรปิดก็สามารถบันทึกภาพได้ทั้งหมด ซึ่งสื่อเองก็ไม่รอช้า เนื่องจากต้องมีการแข่งขันด้านความเร็วและเจาะลึกข้อมูลกับสื่อคู่แข่ง ดังนั้น แต่ละที่จึงได้มีการนำภาพเหตุการณ์ที่บันทึกไว้ได้จากสถานที่เกิดเหตุมาเผยแพร่เพื่อโชว์ความเก๋าของตนเอง

(3) การนำภาพเหตุการณ์ความรุนแรงสถานการณ์เดียว เสนอต่อกันเกือบจะทุกช่วงเวลาข่าวของแต่ละสถานี ทำให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์ของคนหมู่มากในสังคม เพราะเป็นห่วงว่าลูกหลานของตนจะเลียนแบบ ดังนั้น วันนี้ “คม ชัด ลึก” เลยขอสัมภาษณ์ กิตติ สิงหาปัด เจ้าของและผู้ประกาศข่าวรายการข่าว 3 มิติ ซึ่งเขาได้ยืนยันว่าภาพจากกล้องวงจรปิดที่นำมาเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับรู้มันไม่สามารถทำให้เด็กเกิดอยากทำตามแน่นอน

(4) “ก่อนที่ทีมข่าวจะนำเสนอภาพความรุนแรงแต่ละอย่าง เราได้มีการกลั่นกรองอย่างดีแล้ว ว่าเรามีเหตุผลอะไรจึงนำเสนอภาพจากคลิปวิดีโอ หรือภาพจากกล้องวงจรปิด อย่างภาพคนร้ายที่ฆ่าคน เรานำเสนอเพื่อจะให้ประชาชนเห็นหน้าคนร้ายแล้วเกิดบังเอิญรู้ข้อมูล จะได้ช่วยแจ้งกับตำรวจ หรือคดีที่ไม่คืบหน้า การที่เรานำเสนอข่าวไปก็เพื่อกระตุ้นการทำงานของตำรวจให้เร็วขึ้น” กิตติ แจกแจง

(5) นอกจากนี้ ผู้ประกาศข่าวชื่อดัง บอกด้วยว่า ไม่ได้นำเสนอภาพอุจาดตา หรือนำภาพความรุนแรงมานำเสนอพร่ำเพรื่อ ทั้งนี้ ได้ศึกษาจิตวิทยามาแล้ว ว่าภาพความรุนแรงไม่สามารถกระตุ้นให้เด็ก หรือคนดูข่าวทำตามข่าวที่ตนเองดู เพราะข่าวมีความน่าเชื่อถือด้วยตัวเองอยู่แล้ว และได้เห็นบทสรุปของคนร้าย สำหรับเหตุผลที่นำเสนอภาพจากกล้องวงจรปิดนั้น เป็นการสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ถ้าสื่อไม่นำเสนอความรุนแรงแล้วคนในสังคมจะรู้ได้อย่างไรว่าเกิดปัญหาอะไรขึ้นกับสังคม

(6) พุดคุยกับฝั่งคนทำข่าวเสร็จแล้ว คราวนี้มาสอบถามความคิดเห็น พญ.พรรณพิมล หล่อตระกูล ผอ.สถาบันราชานุกูล (กรมสุขภาพจิต) เรื่องการนำภาพความรุนแรงมาเผยแพร่ของ สื่อโทรทัศน์ ว่าหากสื่อนำเสนอความจริงเธอพร้อมสนับสนุนการทำงาน แต่เหนือสิ่งอื่นใดก็อยาก ให้ระวังเรื่องความรุนแรงที่ตีแผ่ออกไปด้วย การที่สื่อฉายภาพความรุนแรงซ้ำไปซ้ำมาตามรายการ ข่าวค่อนข้างมาก โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ที่ถือว่ามีอิทธิพลในการรับรู้ของคนดูมากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ กลัวว่าคนจะชินกับความรุนแรง

(7) "จะเป็นไปได้ไหมที่จะมีวิธีการนำเสนอข่าวเหตุการณ์ที่มีความรุนแรงโดยไม่ต้องให้ คนดูเห็นภาพ เพราะถ้าเด็กหรือผู้ชมข่าวเห็นภาพความรุนแรงบ่อยๆ ก็จะมองความรุนแรงเป็นเรื่อง ธรรมดา และพัฒนาความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อย่างเมื่อก่อน เด็กตีกันอาจมีแค่ไม้ แต่ปัจจุบันนี้ ก็พัฒนามาเป็นปืน เพราะความรุนแรงที่นำเสนอบ่อยๆ บางทีมันอาจเป็นการบอกวิธีแก้ปัญหา ให้คนใช้ความรุนแรง และแม้สื่อจะบอกว่า ความรุนแรงที่นำเสนอไปนั้นเป็นการรายงานข่าว ไม่ได้ ตั้งใจจะนำภาพความรุนแรงเลย แต่การเลือกภาพก็อยากให้มีกระบวนการกลั่นกรองให้มากขึ้น

(8) สำหรับแนวทางการแก้ปัญหา นั้น เข้าใจว่าข่าวร้ายเป็นข่าวที่คนอยากรู้ แต่สื่อก็ต้อง นำเสนออย่างมีหลักการ ในต่างประเทศจะมีรายการข่าวทั้งในแบบผู้ใหญ่และแบบของเด็ก ที่สำคัญหลายฝ่ายคงต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจากตัวสื่อเอง และพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กควร ดูแลลูกหลานอย่างใกล้ชิด เวลาดูข่าวด้วยกันก็ควรถามว่าเห็นข่าวนี้แล้วมีความรู้สึกอย่างไร แล้ว ถ้าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นกับตัวเองจะทำอย่างไร" พญ.พรรณพิมลกล่าวเสนอแนะ

ที่มา สกู๊ปบันเทิง หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก ฉบับวันพุธที่ 18 กุมภาพันธ์ 2552

24. ข้อความข้างต้นมีรูปแบบใด เพราะเหตุใด

- ก. ข่าว เพราะเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวความรุนแรงของสื่อโทรทัศน์
- ข. สารคดี เพราะให้ความรู้เกี่ยวกับการเลียนแบบพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กจากสื่อโทรทัศน์
- ค. บทความ เพราะเสนอความคิดเห็นในประเด็นความสัมพันธ์ของสื่อโทรทัศน์และความรุนแรง
- ง. บทสัมภาษณ์ เพราะสัมภาษณ์บุคคลเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวที่มีภาพความรุนแรง

25. สาระสำคัญของข้อความข้างต้นคือข้อใด

- ก. การนำเสนอข่าวของสื่อมีทั้งคุณและโทษ
- ข. สื่อโทรทัศน์มีการแข่งขันกันนำเสนอข่าวสูง
- ค. เด็กมักจะเลียนแบบพฤติกรรมของคนที่เป็นข่าว
- ง. เราควรส่งเสริมให้สื่อโทรทัศน์มีการกลั่นกรองข่าวก่อนนำเสนอ

26. ย่อหน้าและคำสำคัญในข้อใดไม่สัมพันธ์กัน

- ก. ย่อหน้าที่ 2-คลิป์วิดีโอ
- ข. ย่อหน้าที่ 3-เสียงวิพากษ์วิจารณ์
- ค. ย่อหน้าที่ 7-กระบวนการกลั่นกรอง
- ง. ย่อหน้าที่ 8-แนวทางการแก้ปัญหา

27. ประโยคใจความสำคัญของข้อความข้างต้นคือข้อใด

- ก. ผู้คนใช้ความรุนแรงกันมากขึ้น โดยประเมินจากยอดดัชนีการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนนั้น อัตราส่วนข่าวอาชญากรรมมีการตีแผ่ออกมาค่อนข้างมาก
- ข. การนำภาพเหตุการณ์ความรุนแรงสถานการณ์เดียว เสนอต่อกันซ้ำเกือบจะทุกช่วงเวลาข่าวของแต่ละสถานี ทำให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์ของคนหมู่มากในสังคม
- ค. ภาพความรุนแรงไม่สามารถกระตุ้นให้เด็กหรือคนดูข่าวทำตามข่าวที่ตนเองดู เพราะข่าวมีความน่าเชื่อถือด้วยตัวเองอยู่แล้ว และได้เห็นบทสรุปของคนร้าย
- ง. ถ้าเด็กหรือผู้ชมข่าวเห็นภาพความรุนแรงบ่อยๆ ก็จะมองความรุนแรงเป็นเรื่องธรรมดาและพัฒนาความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

28. ย่อหน้าใดไม่มีการใช้ข้อมูลเพื่อโต้แย้ง

- ก. ย่อหน้าที่ 2
- ข. ย่อหน้าที่ 4
- ค. ย่อหน้าที่ 5
- ง. ย่อหน้าที่ 6

29. จากข้อความข้างต้น ผู้เขียนต้องการแก้ไขปัญหาใด

- ก. สื่อโทรทัศน์เสนอภาพข่าวความรุนแรงค่อนข้างมาก
- ข. ผู้คนใช้ความรุนแรงกันมากขึ้น
- ค. เสียงวิพากษ์วิจารณ์ของคนหมู่มากในสังคม
- ง. เด็กเลียนแบบพฤติกรรมของคนในข่าว

30. ข้อความข้างต้นมีลักษณะเด่นอย่างไร

- ก. สรุปแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน
- ข. ยกตัวอย่างประกอบได้ชัดเจน และเป็นตัวอย่างที่เกิดจริง
- ค. เสนอมุมมองทั้งสองด้าน และเรียกร้องให้สังคมหันมาสนใจปัญหา
- ง. ใช้ถ้อยคำที่เป็นทางการ สามารถนำไปใช้อ้างอิงในทางวิชาการได้

ภาคผนวก จ
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความสามารถการวิเคราะห์
และแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของผู้เชี่ยวชาญ

1. ผลการประเมินแบบวัดความสามารถการวิเคราะห์

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC
	1	2	3			1	2	3	
1	1	1	1	1.00	21	1	1	1	1.00
2	1	1	1	1.00	22	1	1	1	1.00
3	1	1	1	1.00	23	0	1	0	0.33
4	1	0	1	0.67	24	1	1	1	1.00
5	1	1	1	1.00	25	1	1	1	1.00
6	1	1	1	1.00	26	1	1	1	1.00
7	0	1	1	0.67	27	1	1	1	1.00
8	1	1	1	1.00	28	1	1	1	1.00
9	1	1	1	1.00	29	1	1	1	1.00
10	1	1	1	1.00	30	1	1	1	1.00
11	1	1	1	1.00	31	1	1	1	1.00
12	1	1	1	1.00	32	1	0	1	0.67
13	1	1	0	0.67	33	1	1	1	1.00
14	0	1	1	0.67	34	1	1	1	1.00
15	1	1	1	1.00	35	0	1	1	0.67
16	1	1	1	1.00	36	1	1	1	1.00
17	1	0	1	0.67	37	1	1	1	1.00
18	1	1	1	1.00	38	1	1	1	1.00
19	1	1	1	1.00	39	1	1	1	1.00
20	1	1	1	1.00	40	1	1	0	0.67

2. ผลการประเมินแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC
	1	2	3			1	2	3	
1	1	1	1	1.00	21	1	1	1	1.00
2	1	1	1	1.00	22	1	1	0	0.67
3	1	1	1	1.00	23	1	1	1	1.00
4	0	1	1	0.67	24	1	1	1	1.00
5	1	1	1	1.00	25	1	1	1	1.00
6	1	1	1	1.00	26	1	1	1	1.00
7	1	1	1	1.00	27	1	1	1	1.00
8	1	1	1	1.00	28	1	1	1	1.00
9	1	1	1	1.00	29	1	1	1	1.00
10	1	1	0	0.67	30	1	1	1	1.00
11	1	1	1	1.00	31	1	0	1	0.67
12	1	1	1	1.00	32	1	1	1	1.00
13	1	1	1	1.00	33	1	1	1	1.00
14	1	0	1	0.67	34	1	1	1	1.00
15	1	1	1	1.00	35	1	1	0	0.67
16	1	1	1	1.00	36	1	1	1	1.00
17	1	1	1	1.00	37	0	1	1	0.67
18	0	1	1	0.67	38	1	1	1	1.00
19	1	1	1	1.00	39	1	1	1	1.00
20	1	1	1	1.00	40	1	1	1	1.00

ผลการวิเคราะห์ค่าระดับความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความสามารถ
การวิเคราะห์และแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์

1. ค่าระดับความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความสามารถการวิเคราะห์

ข้อที่	ค่าระดับความ ยาก	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าระดับความ ยาก	ค่าอำนาจ จำแนก
1	0.8	0.2	16	0.3	0.3
2	0.65	0.4	17	0.72	0.25
3	0.4	0.2	18	0.25	0.3
4	0.52	0.35	19	0.55	0.2
5	0.52	0.45	20	0.6	0.4
6	0.45	0.2	21	0.8	0.3
7	0.8	0.3	22	0.38	0.35
8	0.8	0.3	23	0.4	0.4
9	0.45	0.3	24	0.5	0.3
10	0.38	0.25	25	0.42	0.25
11	0.78	0.35	26	0.78	0.25
12	0.8	0.4	27	0.48	0.35
13	0.8	0.2	28	0.5	0.2
14	0.8	0.2	29	0.45	0.3
15	0.38	0.35	30	0.42	0.25

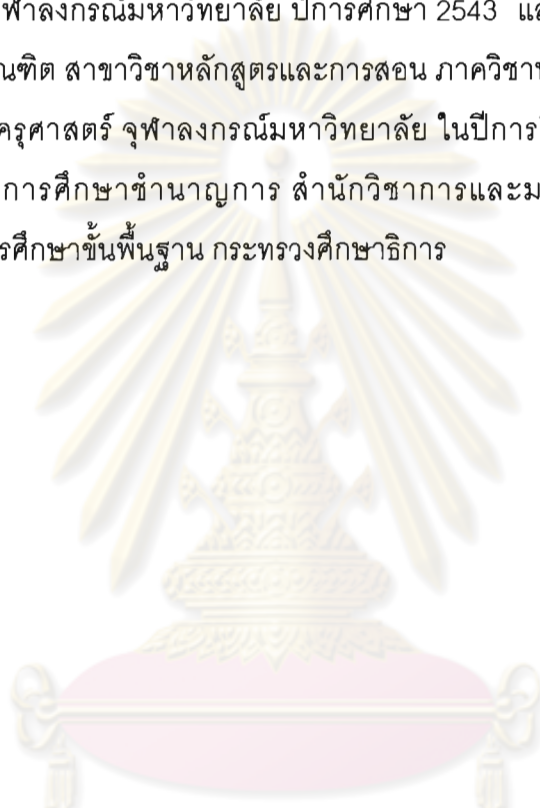
2. ค่าระดับความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์

ข้อที่	ค่าระดับความยาก	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าระดับความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.7	0.3	16	0.52	0.25
2	0.62	0.25	17	0.72	0.25
3	0.45	0.2	18	0.65	0.4
4	0.4	0.2	19	0.5	0.3
5	0.4	0.3	20	0.38	0.25
6	0.68	0.25	21	0.4	0.3
7	0.72	0.25	22	0.68	0.25
8	0.48	0.25	23	0.5	0.2
9	0.45	0.2	24	0.42	0.25
10	0.52	0.45	25	0.65	0.2
11	0.38	0.25	26	0.58	0.25
12	0.62	0.25	27	0.48	0.25
13	0.68	0.25	28	0.5	0.3
14	0.65	0.2	29	0.62	0.25
15	0.48	0.25	30	0.58	0.25

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวชยพร กระจ่างทอง เกิดวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2516 ที่จังหวัดนครปฐม สำเร็จการศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) วิชาเอกภาษาไทย วิชาโทเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2537 สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2543 และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยี การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2548 ปัจจุบันรับราชการ ตำแหน่งนักวิชาการศึกษานำนาฎการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย